

Pro gradu-avhandling
i praktisk teologi
Helsingfors 29.4.1973

Ritva Salmi

Avhandlingen omfattar
tiden 1911-1973

D O P E T I N O M P I N G S T R Ö R E L S E N I F I N L A N D

Pro gradu-avhandling i praktisk teologi under ledning av professor M. Parvio Helsingfors 29 april 1973. Ritva Salmi

I N N E H Å L L

1. INLEDNING

1.1. Presentation av uppgiften 1

1.2. Historisk bakgrund 5

2. DOPSYNENS UTVECKLING INOM PINGSTRÖRELSEN I FINLAND

2.1. Den oorganiserade väckelsen under åren 1911-1919 9

2.1.1. Tiden kring T.B.Barratts första besök (1911) 9

2.1.2. Gerhard Smidt och de första doptillfällena (1912) 10

2.1.3. Den fortsatta utvecklingen (1913-1914) 15

2.1.4. Väckelsen under Vilho Pylkkänens ledning (1915-1918).. 19

2.1.5. Gerhard Smidt tillbaka; begynnande tudelning (1919) .. 22

2.2. Församlingsbildningsskedet från och med år 1920 28

2.2.1. Tudelningen når sin kulmen (1920-1923) 28

2.2.2. Församlingsfrågan i centrum (1924-1930) 33

2.2.3. Församlingsbildandet fortsätter (1931-1935) 42

2.2.4. Utvecklingen av dop- och församlingssyn klar (1936-).. 46

3. DEN DOGMATISKA SIDAN AV DOPET

3.1. Något om pingströrelsens lära 50

3.2. Förhållandet mellan dop och pånyttfödelse 52

3.3. Småbarn och arvsynd 59

3.4. Förhållandet mellan dop och andedop 61

3.5. Dopets innebörd och förpliktelser 64

3.6. Omdopsproblematiken 69

3.7. Exempel på hur dopsynen klarnat för enskilda personer ... 73

4. FÖRRÄTTANDE AV DOPET

4.1. Ämbetssynen och dopförrättaren 80

4.2. Dopanmälan och annat som föregår dopet 86

4.3. Dopmötets karaktär och tidpunkt 91

4.4. Dopets liturgiska inramning 93

4.5. Själva dopakten 101

4.6. Dopdräkt och dopgrav 105

4.7. Välkomnande till brödsbrytelse och församling 109

5. SAMMANFATTNING 112

6. BILAGOR
6.1. (I) Vad pingstvännerna tror och förkunnar 125
6.2. (II) Prövningsformulär för dopkandidat 126
6.3. (III-IVb) Frågeformulär angående dopet 127
6.4. (V-XIII) Förteckning över bibelord 130
6.5. (XIV) Personregister 139
6.6. (XVa-XVb) Ortregister 140

7. KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING
7.1. Källor 142
7.1.1. Otryckta källor 142
7.1.2. Tryckta källor 142
7.1.3. Tidningar 147
7.2. Litteratur 147
7.2.1. Otryckt litteratur 147
7.2.2. Tryckt litteratur 147

1. INLEDNING

1.1. Presentation av uppgiften

Pingströrelsen i Finland har relativt litet varit föremål för forskning. Teol.mag. Nils G. Holm har forskat en del för att kartlägga den svenskspråkiga pingströrelsen.[1] Detta arbete är ett försök att klargöra dopet inom både den svensk- och den finskspråkiga pingströrelsen i Finland.

Jag har försökt belysa ämnet både historiskt, dogmatiskt och rent praktiskt. Beträffande den historiska sidan har jag försökt få fram dopets ställning speciellt under den tid då pingstväckelsen utvecklades till en avgränsad rörelse. I den allmänna forskningen om pingströrelsen under denna tid finns dopet givetvis redan beskrivet. Jag har ändå försökt skildra denna tid, men speciellt sedd ur dopets synvinkel. Dopets utveckling under denna tid behövs som bakgrund till den mera läromässiga sidan av dopet. Den yttre utformningen av dopet får ett eget huvudkapitel. En del av materialet som kommer in under detta kapitel skulle kanske närmast kunna betecknas som dogmatik. På grund av sin nära anknytning till det yttre utförandet, har det ändå fått denna placering.

Avhandlingen omfattar tiden 1911-1973, alltså hela den tid pingströrelsen funnits i Finland. I det historiska avsnittet har jag speciellt lagt vikt vid den första tiden fram till 1930-talet, då pingstväckelsen var stadd i utveckling. Jag har koncentrerat mig på huvudfåran inom pingströrelsen i Finland. Detta gäller speciellt tiden efter år 1920 då pingstväckelsen splittrades i en församlingslinje och en friare rörelse. Huvudfåran representeras av församlingslinjen.[2]

---

1. Nils G. Holm, Pingströrelsen i Svenskfinland 1908-1935. Åbo 1970, 1.
2. Eino Manninen, Seurakuntakysymys helluntaiherätyksessä Helsingissä. Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Helsinki 1933, 10-12. Ristin Voitto 5-6/1946, 37. Niilo Tuomenoksa, Riippumattomat hengelliset liikkeet maassamme. Ingår i Kristikansan Kalenteri 1925-1926, 130.

Trots att jag har koncentrerat mig på dopet har det visat sig nödvändigt att relativt ingående ta med nattvards- och församlingssynen, för att belysa dopets utveckling. Pekka Lattu, före detta metodist och döpt inom pingstväckelsen år 1912, säger också att dopfrågan alltid är en församlingsfråga.[3]

Källmaterialet har varit smått och splittrat. Det finns inte så väldigt många källor att tillgå. En del småskrifter behandlar dopet. Några skrifter om dopet är skrivna i polemiskt syfte. För det mesta får man söka efter några rader om dopet här och där i uppbyggelselitteraturen. Historiska uppgifter kan man finna i någon församlings historik. Boken "Rajankäyntiä kastekysymyksestä" av Pekka Lattu, behandlar dopet ganska utförligt, men då man läser förordet stöter man på ett problem. Författaren skriver att han inte redogör för pingströrelsens uppfattning, utan att han redogör för det han själv förstår just nu. Han anser att det ännu finns mera att upptäcka i denna sak. Jag har ändå tagit med denna bok därför att författaren är pingstvän och således för fram en pingstväns åsikter. Dessutom rekommenderades hans bok i Ristin Voitto. Samma sak gäller troligtvis också de andra småskrifterna, fastän det inte påpekats. De ger en bild av pingstvännernas uppfattning utan att göra anspråk på att representera någon speciell pingströrelselära. Lattu undrade själv om man kunde tala om en speciell pingströrelsens ståndpunkt.[4]

Det mesta källmaterialet finns i pingströrelsens tidningar. Det betyder att de uppgifter, som jag har funnit inte täcker hela området. I tidningarna skrevs en del, mest kanske den första tiden, men mycket skedde som ingen skrev något om. Exempelvis kan antalet dopförrättningar, doporter och församlingsbildningar inte fås fram ur tidningarna. Själva dopsynen däremot kommer nog fram. Vi har flere tidningar i Finland som representerar pingströrelsen. De viktigaste av dem är Toivon Tähti, Korsets Seger, Ristin Voitto och Korsets Budskap. Toivon Tähti utgavs

---

3. Wolfgang Schmidt, Die Pfingstbewegung in Finnland. Helsingfors 1935, 85. Helluntai-herätys Suomessa. Muistelmia 20 v. ajalta. Mikkeli 1932-1934, 55. Pekka Lattu, Rajankäyntiä kastekysymyksestä. Tikkurila 1966, 18.
4. RV 10/1933, 12; 24/1935, 281-284.

av Pekka Brofeldt och var till en början inte organ för någon speciell riktning. Då Brofeldt kom med i pingstväckelsen blev tidningen också så småningom ett organ för denna väckelse.[5] Korsets Seger och Ristin Voitto var i början översättningar av den norska tidningen Korsets Seier, vars redaktör T.B. Barratt var. Senare blev Korsets Seger, vars namn ändrades till Korsets Budskap, och Ristin Voitto organ för pingstförsamlingslinjen, medan de fria pingstvännerna gav ut Voitto Sanoma.[6] Dessutom gav före detta baptistpredikanten A.A. Herrmans i Gamlakarleby ut tidningen Morgon-Stjärnan, som skulle sprida evangelium om full frälsning och andedop.[7] Taborförsamlingen i Helsingfors gav några år ut tidningen Herren Kommer. F.A. Estlander gav i Karis ut en egen tidning, Evangeli Banéret, som några år kallades Herde-Rösten. Han var även med om att ge ut tidningen Midnatts-Ropet. I Åbo gav Väinö Pfaler ut tidningen Ristin Voima.[8]

Beträffande hänvisningarna i notapparaten uppstår vissa svårigheter då samma sak finns omnämnd på en mängd ställen, men olika utförligt. Jag har försökt använda mig av de äldsta källorna, som jag sedan kompletterat med andra. Jag har ofta hänvisat till flere källor, då det gällt något som omnämnts ofta. Någon gång har jag hänvisat till källor från en längre tidsperiod, för att visa att någon tanke varit genomgående. Några av småskrifterna har jag läst som senare upplagor. I källförteckningen har jag tagit med första upplagans tryckår inom parentes och jag har vid behov värderat den utgående från detta årtal. Jag hänvisar till den äldsta källan oberoende av om den är finsk eller svensk. Där det varit möjligt, har jag ändå försökt grunda mig på både finska och svenska källor. Den första tiden var pingstväckelsen mest tvåspråkig, även då de första dopen förrättades. De första församlingarna i Helsingfors, Åbo och Vasa var tvåspråkiga ända till slutet av 1920-talet eller till 1930-talet, då de delades.[9] Därför har båda språkgrupperna samma grund för varför och hur de döper.

---

5. Toivon Tähti provnummer/1910,1. Helluntai-herätys 1932-1934,20.
6. TT 3/1912. Manninen 1933,13. Evangelii Banéret 11/1926,4. Holm 1970, 112-113.
7. Morgon-Stjärnan provnummer/1912.
8. Herren Kommer 1/1930,3. EB provnummer/1925. Midnatts-Ropet 1/1923. Ristin Voima 1/1930. Holm 1970,91-92.
9. Holm 1970,110-111. RV 12/1932,11-12; 17-18/1932,16; 3/1933,16; 3/1928,8. HK 1/1930,3.

Jag har också en del litteratur från Sverige med bland källorna. Pingströrelsen i Sverige har haft stort inflytande på pingströrelsen i Finland. Jag tvekade först om jag skulle ta med före detta kyrkoherde G.E. Söderholms bok i finsk översättning "Miten kastekysymys minulle selvisi". Jag tog med den då jag fann att Lattu i sin bok "Oikea kaste" hänvisar till Söderholms bok, för dem som vill fördjupa sig mera i dopfrågan.[10]

Källmaterialet angående dopets yttre utformning är mycket knappt. Böckerna innehåller just ingenting. Tidningarna kan ha någon utförligare beskrivning av ett dop. För att bättre kunna täcka detta område har jag varit i kontakt med professor Bill Widén i Åbo och fått hjälp av Nils G. Holm, som genom Kyrkohistoriska arkivet vid Åbo Akademi sänt ut ett frågeformulär om dopet till ett antal svenskspråkiga pingstvänner i Finland. Jag har fått ta del av svaren. På samma sätt har jag själv tillsammans med Holm sänt ut ett liknande, något utförligare, frågeformulär till ett antal finskspråkiga pingstvänner i vårt land. Frågorna har jag bifogat som bilagor. Utöver detta har jag fått ett par korta intervjuer med pastor David Klemetz, föreståndare för Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors.

Vad forskningen beträffar har jag försökt hålla mig till några speciella verk, som jag helst hänvisat till. Efraim Briem: "Den moderna pingströrelsen" har jag hänvisat till en del för att den tillhör de äldre verken. Jag har också försökt koncentrera mig på Wolfgang Schmidt: "Die Pfingstbewegung in Finnland", som beskriver förhållanden i Finland. Inom pingströrelsen anser man den dock något ensidig för att den mest bygger på tidningsmaterial, som allena inte ger en rätt helhetsbild.[11] Då det gäller historiska fakta och norska förhållanden är Nils Bloch-Hoell: "Pinsebevegelsen" bra. Jag har också hänvisat till Nils G. Holm: "Pingströrelsen i Svenskfinland 1908-1935", för att den tar fram modernare finländska förhållanden.

Jag har försökt genomföra en viss konsekvens ifråga om uttryck. Det finns två ord som egentligen betecknar samma sak, pingstväckelse och pingströrelse. Brofeldt skriver om att pingstfolket kallat sig för pingströrelsen fram till sommaren 1913. Från och med ett möte i Tammerfors samma sommar använder de själva benämningen pingstväckelsen.[12]

---

10. P. Lattu, Oikea kaste. Savonlinna 1924,25. Nils Bloch-Hoell, Pinsebevegelsen. Oslo 1956,398. Holm 1970,115.
11. RV 24/1935,281-284.
12. Helluntai-herätys 1932-34,136.

Trots detta har jag valt en annan lösning. Jag har valt att lika som Holm kalla den första tidens oorganiserade skede för pingstväckelse (1911-1919) och tiden från 1920-talet med församlingsbildningar för pingströrelse. Då det är fråga om hela tiden, både den oorganiserade tiden och församlingstiden, använder jag också benämningen pingströrelse.[13] För att skilja åt de två grupper som uppstod på 1920-talet har jag kallat den församlingsbildande gruppen för pingstförsamlingarna eller församlingslinjen. Den friare gruppen har jag kallat de fria pingstvännerna. Enbart benämningen pingstvänner gäller alla inom pingströrelsen. I stället för nattvard har jag konsekvent försökt tala om brödsbrytelse, eftersom det tycks vara en vanligare benämning inom pingströrelsen. Då jag talar om de frikyrkliga gör jag det i samma inskränkta betydelse som Holm. Det gäller då medlemmar i Vapaakirkko eller Fria Missionsförbundet.[14] Då jag talar om dopet inom pingströrelsen har jag valt att använda pingstvännernas eget uttryck. I allmänhet kallar man motsatsen till barndop för vuxendop. Pingstvännerna framhåller att det inte är fråga om åldern, barn eller vuxna, utan att det är fråga om att de som tror, både barn och vuxna, blir döpta. Därför vill man kalla det för troendes dop eller troendedop.[15]

1.2. Historisk bakgrund

Vad är pingstväckelse? Pingstvännerna själva har kommit med en definition. Brofeldt besvarar frågan med ett bibelcitat: "Här uppfylles det som är sagt genom profeten Joel ... - sedan han [Jesus] genom Guds högra hand har blivit upphöjd och av Fadern undfått den utlovade helige Anden, har han utgjutit, vad I här sen och hören." Apg. 2:16,33. Han säger att pingstväckelsen egentligen är urgammal och har förekommit ibland svagare, ibland starkare. Den så kallade moderna pingstväckelsen

---

13. Holm 1970,3.
14. Nils G. Holm, Pingströrelsens brödsbrytelse med särskild hänsyn till Sverige och Svenskfinland. Uppsats. Åbo 1970,2. Holm 1970,3.
15. Helluntai-herätys 1932-34,77. Korsets Budskap 12/1942,3.

har uppkommit som svar på andlig längtan och bön i flere olika länder. Denna väckelses särdrag är läran om andedopet som en från omvändelsen skild upplevelse. Andedopet manifesteras genom tungomålstalande. Även helbrägdagörelse förkunnas.[16]

Man brukar räkna med att den moderna pingstväckelsen började år 1906 i Los Angeles i Kalifornien. En liten grupp både vita och svarta blev gripna av väckelsen. De fick sin samlingsplats vid Azuza Street. Därifrån spreds budskapet. Människor kom dit från olika håll, fick del av budskapet och upplevde andedopet och åkte hem med den nya förkunnelsen.[17]

Pingstväckelsen nådde Europa just på detta sätt. Metodistpastorn T.B. Barratt i Norge åkte över till Amerika för att samla pengar till en stadsmission i Kristiania. Det gick dåligt med insamlingen. Han anklagade sig själv för att inte ha litat tillräckligt på Gud och började studera Bibeln mera och grundligare för att se hur Gud ville ha det. Då väcktes hos honom en längtan efter mera kraft. Han läste om den nya väckelsen med tungomålstal och kom småningom i kontakt med den. Efter en tid fick han uppleva andedopet. Efter denna upplevelse reste han hem till Norge år 1907 och började predika om andedopet och de andliga nådegåvorna. Med tiden blev han tvungen att lämna sin tjänst som metodistpredikant. Det blev väckelse i Kristiania och därifrån spreds pingstväckelsen till Sverige, Danmark, Tyskland, England och Finland.[18]

Till Sverige kom pingstväckelsen både genom personer som besökte Barratts möten i Kristiania och genom direkta förbindelser till Amerika.[19] Lewi Pethrus, pingströrelsens ledande person i Sverige, besökte Kristiania och lyssnade till Barratt. Han upplevde inte andedopet då, men blev överbevisad om att det var något att räkna med.[20]

---

16. Helluntai-herätys 1932-34,4-6. Bloch-Hoell 1956,2. K.E. Salonen, Helluntailaisuus. Helsinki 1944,6. Holm 1970,21.
17. Antti J. Pietilä, Helluntailiike. Helsinki 1913,20-23. Efraim Briem, Den moderna pingströrelsen. Stockholm 1924,31-32. Helluntai-herätys 1932-34,8.
18. Pietilä 1913,25-27. Briem 1924,60-66. Helluntai-herätys 1932-34,8-10.
19. Briem 1924,125. Holm 1970,17.
20. Lewi Pethrus, Medan du stjärnorna räknar. Uppsala 1953,90-97. Bloch-Hoell 1956,269-270.-Egentligen hade Pethrus upplevt andedopet tidigare, utan att veta vad det var fråga om. Nu väntade han på en förnyad upplevelse.

En baptistpredikant från Arvika besökte Barratts möten. Han kom hem och inbjöd en norsk pingstpredikant till Arvika för att hålla möten i baptistkapellet år 1907. Väckelsen spreds även till metodistförsamlingen på orten. Även i Skövde hölls pingstmöten. De leddes av en svensk-amerikan som blivit andedöpt i Los Angeles. Baptistförsamlingen i Arvika var först tveksam, sedan helt positiv för att till slut bli ganska negativt inställd. Ongmans baptistförsamling i Örebro blev tidigt säte för pingstväckelsen. Den kom att bli bärare av pingstväckelsen en längre tid. I Stockholm hyrde de andedöpta en sal, Filadelfiasalen. År 1910 bildades där en ny baptistförsamling "Filadelfiabaptistförsamlingen". Pethrus kallades till pastor. Detta blev begynnelsen till den första pingstförsamlingen i Sverige.[21] Det är tydligt att pingstväckelsen mottogs i början mest i baptistkretsar, även om en del metodister var engagerade.[22]

Den allmänna uppfattningen är att pingstväckelsen kom till Finland genom de norska pingstpredikanterna T.B. Barratt och Gerhard Smidt under åren 1911-1912.[23] Barratt utövade inflytande i Finland långt innan han hade tillfälle att personligen komma på besök. Han gav ut en tidning vid namn Korsets Seier i Norge. Den kom till Finland till tidningen Kotimaas redaktion. Brofeldt var redaktör för tidningen och han publicerade flere av Barratts artiklar i den.[24] Barratts förkunnelse blev också känd genom att flere troende från Finland besökte Barratts möten i Kristiania. Redan år 1907 lär finländska predikanter ha varit med i Kristiania. År 1910 fick Barratt besök av laestadianer från Finland. De inbjöd honom till Finland, men han kunde inte komma just då. Först på hösten 1911 kom Barratt första gången till Finland.

---

21. Briem 1924,119-131.
22. Briem tycker att det är lättförklarligt på grund av nära överensstämmelse mellan baptism och pingstväckelse i synnerhet i dopfrågan. Båda har vuxendop. Vad jag förstår hade pingstväckelsen på denna tid ingen dopsyn alls. Barratt var barndöpare. Andedopet var det centrala i förkunnelsen. Det verkar som om pingstväckelsen i Sverige övertagit det baptistiska dopet på grund av att väckelsen mottogs av baptister. Man kan säga att baptisterna inte tog emot pingstväckelsen på grund av dopsynen, men att pingstväckelsen fick sin baptistiska dopsyn på grund av att den mottogs bland baptister. Briem 1924,129-130. Se TT 8/1912,140. Manninen 1933,6. Lewi Pethrus, Hänryckningens tid. Halmstad 1954,62-63,68-73. Bloch-Hoell 1956,398.
23. Bloch-Hoell 1956,276.
24. Helluntai-herätys 1932-34,9-10.

Det resulterade inte då ännu i någon väckelse. Barratt träffade Smidt hemma i Norge och berättade om situationen i Finland. Smidt kom till Finland och våren 1912 började han hålla möten. I samband med dessa möten började pingstväckelsen i Finland.[25]

Det finns också en annan uppfattning om när pingstväckelsen kom till Finland. Holm behandlar i sitt arbete en tradition enligt vilken pingstväckelsen i Finland är av äldre datum. Enligt denna skulle pingstväckelse ha förekommit från och med år 1908 i Kvevlax, där väckelse pågick. Samtidigt var två evangelistsystrar från Sverige där. Det verkar som om dessa två systrar, Greta Andersson och Anna Blom, varit de första som fört med sig pingstbudskapet till Finland. På grund av en olyckshändelse stannade väckelsen upp och det talas just inte om den. Först år 1912 fick väckelsen ny kraft genom Barratts besök i Österbotten.[26]

Några ord om dopets ställning i pingstväckelsen i olika länder är kanske på sin plats, innan vi koncentrerar oss på enbart finska förhållanden. Av definitionen på pingstväckelse framgår det att dopet inte hör till pingstväckelsens kännetecken. Bloch-Hoell säger att fastän många av de första pingstvännerna var baptister, är väckelsen som sådan inte baptistisk. Pingstväckelsen var interkonfessionell den första tiden. På den tiden spelade dopet en underordnad roll. I Amerika dröjde det ca 40-50 år innan de flesta grupperna inom pingstväckelsen hade omfattat troendedopet. Ännu år 1945 lät ett stort pingstväckelsesamfund sina medlemmar välja mellan barndop eller barnvälsignelse. I Tyskland var troendedopet icke allenarådande ännu år 1939.I Danmark kom pingstväckelsen in på baptistiskt spår först år 1919.Efter det att Barratt lät döpa sig år 1913 blev pingstväckelsen i Norge gradvis mera baptistiskt betonad.I Sverige har pingströrelsen haft det baptistiska dopet ända från begynnelsen.[27] Då Antti J. Pietilä skrev om pingstväckelsen i Finland år 1913, avfärdade han dopet med några rader.[28] Lauri Hokkanen, själv pingstvän, skrev en bok om pingströrelsen år 1950. Han anser dopet ha så stor betydelse att om dopuppfattningen är orätt, så består pingstväckelsen inte provet på flere andra punkter heller.[29]

---

25. TT 11/1911,183; 4/1912,74; 5/1912,85-87. Helluntai-herätys 1932-34, 25. Schmidt 1935,82-84,87-89. Bloch-Hoell 1956,276.
26. Holm 1970,19-37. Se MS 5/1913 och KB 8/1935,14; 12/1939,7.
27. Bloch-Hoell 1956,398.
28. Pietilä 1913,85.
29. Lauri Hokkanen, Kestääkö Helluntailaisuus? Helsinki [1950],50

2. DOPSYNENS UTVECKLING INOM PINGSTRÖRELSEN I FINLAND

2.1. Den oorganiserade väckelsen under åren 1911 - 1919

2.1.1. Tiden kring T.B. Barratts första besök (1911)

T.B. Barratt kom första gången till Finland hösten 1911 och predikade på flere orter. I Helsingfors stannade han ca två veckor. Mest predikade han bland laestadianerna, som hade inbjudit honom. Han besökte också Kuopio. Pekka Brofeldt vanns helt för Barratts förkunnelse. Han skrev i sin tidning att det var mäktiga väckelsepredikningar, som Barratt höll. Det nya i Barratts förkunnelse var, att han predikade om uppfyllelse av den helige Ande och hänvisade till en egen erfarenhet. Det väckte längtan hos de troende, som fick öppnade ögon för vad som fanns att få. Den finskspråkiga metodisten Pekka Lattu blev mycket intresserad och var troget med.[1] Barratt besökte också Viborg, där han tolkades av Brofeldt, och Åbo och Tammerfors. Hans besök i Finland resulterade inte i någon egentlig pingstväckelse. Gruppen som längtade efter väckelse arbetade troget vidare. Barratt hade ändå funnit så pass många anhängare, att han ville få sin tidning Korsets Seier översatt till finska.[2]

---

1. TT 10/1911,167-172; 11/1911,183. Schmidt 1935,84-85. Bloch-Hoell 1956,277. - Pekka Brofeldt heter ibland Pietari Brofeldt. På pärmen till Helluntai-herätys står det Pietari fastän förordet är skrivet av Pekka. Det är fråga om samma person. - Brofeldt hade kommit till tro i Sverige, utan att bli anhängare av någon speciell trosriktning. När han flyttade till Finland kom han med i Finska Missionssällskapet, där väckelse bröt ut just den tiden. Han blev redaktör för tidningen Kotimaa, ett väckelseorgan. År 1910 lämnade han uppgiften p.gr.a. att alla inte ville hålla samma rent andliga linje i tidningen. Han flyttade till Kuopio och började ge ut Toivon Tähti från och med år 1911. Flere av Kotimaas gamla läsare övergick till Toivon Tähti. - Brofeldt nämner i en artikel i boken "Guds Ord hade framgång" årtalet 1910 för Barratts första besök. Det torde vara ett misstag. Allt annat talar för år 1911. Pekka Brofeldt, Något om hur pingstväckelsen kom till Finland. Artikel i Guds Ord hade framgång. Stockholm 1944,61.
2. Schmidt 1935,85-87. Bloch-Hoell 1956,277. TT 3/1912.

Bland pingstvännerna i Norden fanns ingen enhetlig dopsyn under denna tid. Barratt själv var metodist och hade den metodistiska synen på dopet. Han ansåg att spädbarn har del i Kristi försoning och Guds rike och att de just därför bör döpas.[3] Som pingstvän var han mycket tolerant i dopfrågan. Han menade redan år 1910 att dopet inte får anses så viktigt, att det blir orsak till splittring bland de troende. Var och en bör vara fri att privat säga sin egen mening, men vid möten och konferenser bör dopet inte diskuteras. Han rekommenderade speciella dopmöten för församlingarna. Vid dessa tillfällen kunde barn antingen välsignas eller döpas och vuxna kunde bli döpta. Om församlingens ledare inte kunde förrätta något av dessa dop för sitt samvetes skull, så kunde någon annan som åtnjöt församlingens förtroende göra det.[4] Barratt var alltså helt neutral i dopfrågan och det är uppenbart att han inte förde med sig någon propaganda för troendedop till Finland.

Efter det att Barratt återvänt till Norge, träffade han pingstpredikanten Gerhard Smidt, som kommit hem från Amerika. Åt denne berättade Barratt om läget i Finland. Smidt fick också adresser till en del av de troende, speciellt några laestadianer, de så kallade narvaiterna. Smidt kom till Finland redan i oktober 1911, men sökte inte då ännu upp någon av de troende.[5]

2.1.2. Gerhard Smidt och de första doptillfällena (1912)

I början av år 1912 skrev Brofeldt i Toivon Tähti om en pågående väckelse kring Albert Lunde i Helsingfors. Han förutsade att det skulle komma att bli en ännu starkare och mera djupgående väckelse med den helige Andens tecken och gåvor i verksamhet.[1]

---

3. Pethrus 1954,69,71.
4. Bloch-Hoell 1956,211,219.
5. TT 5/1912,87. Helluntai-herätys 1932-34,25. Schmidt 1935,88. - Smidt var född i Norge år 1878 och hette Olsen. År 1904 flyttade han till Amerika och bytte namn. Han hörde till Frälsningsarmén, men blev avskedad år 1907, sedan han blivit andedöpt. Han tjänade en tid som pingstpredikant i Minneapolis, därefter reste han hem till Norge.
1. TT 3/1912,45.

I april nåddes Brofeldt av ryktet att Smidt hade verkat i Helsingfors i ungefär en månads tid. Först hade de troende samlats privat, men senare hade de börjat med offentliga mötestillfällen. Några fick uppleva andedopet.[2] Väckelsen började i en liten grupp, som hade längtat efter den. Smidt var det synliga redskapet. I maj rapporterade Brofeldt att ett tjugotal personer i Helsingfors blivit andedöpta. Nu hade pingstväckelsen kommit också till Finland.[3]

Smidt fick stöd av Brofeldt och flere andra, men det fanns också de som inte tyckte om honom. Han hade kontakt med narvaiterna, men de vanliga laestadianerna drog sig undan en aning. De tyckte bättre om Barrat, som var mera alliansbetonad.[4]

Många hade denna vår undrat vad Smidt ansåg om dopet. Flere av dem som var med i pingstväckelsen lutade mot tanken på troendedop, men de hade inte sagt något åt Smidt om sina funderingar. Smidt hade en enda gång tagit upp dopet offentligt i en predikan.[5] Det skedde den 23 april i Helsingfors, då han predikade över texten i Mark. 16:14-20. Han sade att han varken ville lägga till eller ta bort något från Ordet. Många ogillar de troendes dop, men så lär Bibeln. Smidt ansåg att han bör följa det Bibeln lär. Han sade också att han inte ville tala om det så mycket. Han ville hellre att Guds Ande skulle klargöra frågan om dopet för de troende.[6]

När sommaren kom firades en så kallad pingstfest i medlet av juni i Helsingfors. En liknande fest firades strax därpå i Tammerfors. I dessa båda tillfällen deltog både Barratt, som var på sitt andra besök i Finland, och Smidt som talare. I Tammerfors talade dessutom Brofeldt och den amerikanske före detta metodistpastorn King. Barratt konstaterade att Andens eld hade börjat brinna sedan hans första besök.[7] Barratt var fortfarande öppen för kontakter med troende i olika läger. Vid detta besök sökte han speciellt kontakt med baptisterna. Han predikade i Betel, deras lokal i Helsingfors, och deltog i en baptistisk årskonferens i Vasa.[8]

---

2. TT 4/1912,74.
3. TT 5/1912,85-94.
4. Bloch-Hoell 1956,278. Schmidt 1935,88-89.
5. Helluntai-herätys 1932-34,42-44.
6. TT 8/1912,141. - Angående bibelordet se bilaga V
7. TT 6/1912,108-109; 7/1912,122124. Helluntai-herätys 1932-34,42-44. Schmidt 1935,90-91.
8. Schmidt 1935,90. Gunnar Westin, Den Kristna friförsamlingen i Norden. 2 uppl. Stockholm 1958,362.

Efter festen i Tammerfors fortsatte man med en bibelkurs, som Brofeldt anordnat i Lempäälä. Brofeldt och Smidt talade. Den 1 juli samlades man vid en vacker sjö, där sju troende kvinnor blev döpta. Det var det första dopet inom pingstväckelsen i Finland.[9] Barratt deltog inte alls i bibelkursen i Lempäälä, då han kanske visste om att det skulle bli dop där. Däremot deltog före detta baptistpredikanten Antti Lajunen i bibelkursen. Då dopet förrättades, undrade han förvånat hur dopet inte tidigare blivit klart för dem.[10]

Sommaren 1912 fortsatte i dopets tecken. Den 7 juli blev det dopförrättning klockan 7 om morgonen i Helsingfors vid Brunnsparkens siminrättning. Vid detta tillfälle döptes trettiofem personer. Samma kväll klockan 18 döptes ytterligare tjugoåtta personer.[11] I början av juli döptes sju personer i Gamlakarleby och lika många döptes i slutet av månaden i Haapavesi.[12]

Pingstväckelsen hade börjat också i Kuopio. Där påbörjades den 18 augusti en mötesserie, som skulle räcka en månad framåt. Smidt var annonserad som talare. Redan den 19 augusti hade man dopförrättning vid stranden av Väinölänniemi. Då döptes Brofeldt och sju av hans släktingar. De hade väntat på att få bli döpta i sin hemstad. Smidt fungerade som dopförrättare.[13] Flere dop förrättades i Kuopio under sensommaren och början av hösten. Den 30 augusti döptes fjorton personer. Den 9 och 25 september döptes sammanlagt fjorton personer. Bland dessa var också före detta metodisten Pekka Lattu. Efter dessa tillfällen reste Smidt tillbaka till Helsingfors och Brofeldt blev ensam med skaran i Kuopio. I Helsingfors döptes sju personer den 4 september.[14] Sammanlagt blev åtminstone etthundratjugosju personer döpta denna första sommar.

---

9. TT 7/1912,124. Helluntai-herätys 1932-34,42-44. Schmidt 1935,91-93. Dop av troende genom nedsänkning var ingenting nytt. Baptisterna förrättade det första dylika dopet på Föglö år 1856. KB 19/1933,5. Nils Näsman, Baptismen i Svenska Österbotten 1868-1905. Helsingfors 1926,26.
10. Pietari Brofeldt, Evankelista Antti Lajusen muistoksi. Lahti 1929, 11. - Lajunen blev döpt år 1903 som baptist och blev baptistpredikant. Han kom i kontakt med pingstväckelsen sommaren 1912 och var med om bibelkursen i Lempäälä och slöt sig till pingstväckelsen.
11. TT 7/1912,125. Helluntai-herätys 1932-34,42-44. Schmidt 1935,93.
12. TT 9/1912,152. Helluntai-herätys 1932-34,44. Schmidt 1935,93.
13. TT 7/1912,126; 9/1912,152. Helluntai-herätys 1932-34,53-60.
14. TT 9/1912,152. Helluntai-herätys 1932-34,53-60. Schmidt 1935,94.

Då dopet på detta sätt blev accepterat inom pingstväckelsen, resulterade det i olika reaktioner. Laestadianerna bröt definitivt med pingstväckelsen.[15] Många metodister, baptister, frikyrkliga och kyrkliga hade varit med i pingstväckelsen. Då de första dopen hade förrättats och då dopet dök upp i förkunnelsen, drog sig många av dessa undan. De som stannade kvar slöt sig mera samman kring försoningen och andedopet och man kunde särskilja en mera avgränsad pingstväckelse.[16]

Samtidigt som många drog sig undan, kom andra med i stället. Vi har redan nämnt Pekka Brofeldt, tidigare aktiv inom kyrkan och metodisten Pekka Lattu, som båda lät döpa sig. Likaså döptes denna sommar metodisten Lydia Korpi. Hon blev andedöpt år 1912 och lät döpa sig som en av de sjuttio första inom pingstväckelsen och blev sedan evangelist.[17]

Från kyrkligt håll hade det riktats kritik mot pingstvännernas dop. Man menade att Barratt och Smidt hade utövat någotslags påtryckning, eftersom så många låtit döpa sig. Brofeldt bemötte kritiken med att säga att han väl kände till Barratts och Smidts inflytande i landet. Han påpekade att Barratt fortfarande var barndöpare och inte själv troendedöpt, alltså döpte han inte heller andra. Smidt hade en enda gång talat om dopet offentligt och i små grupper hade han samtalat om dopet endast på uttrycklig begäran. Dessutom påpekade Brofeldt att troendedopet redan i flere år varit klart för många, genom att de studerat Guds Ord. Nu när de vaknat upp andligt igen, ville de följa det ljus de fått. För andra hade dopet klarnat först nu, då de börjat få mera inblick i det andliga livet.[18]

Barratt gav uttryck för sin syn på dopet i Korsets Seger. Dopet får inte splittra pingstväckelsen. Alla bör respektera att var och en följer det ljus hon har fått. Han ville att Korsets Seger skulle förbli neutral i dopfrågan och beklagade att det kommit in meddelanden om de första doptillfällena.[19]

---

15. Schmidt 1935,92-93.
16. Manninen 1933,6.
17. RV 3/1948,47.
18. TT 8/1912,140-141.
19. Korsets Seger 7/1912,55.

Det är tydligt att av dessa två personer var Smidt ensam om att eventuellt ha påverkat utvecklingen i dopfrågan. Han var i alla fall troendedöpt, även om han inte aktivt påverkade de andra. Även om Smidts inställning inte hade påverkat någon, fanns det ändå andra möjligheter till påverkan från olika håll. Vi har sett att baptister deltog i bibelkursen i Lempäälä. Flere av forskarna menar att det är tänkbart att Lajunen spelat en viss roll, då det gällde att få till stånd det första dopet. I så fall skulle dopet ha varit ett direkt arv från baptisterna.[20]

Brofeldt var mån om att framhålla att yttre påverkan inte haft någon större betydelse. Han påpekade att de som blivit döpta, inte döpts till någon församling, utan till Kristus. Med detta ville han bevisa att de inte var några baptister.[21] Baptisterna döpte nämligen endast sådana som var villiga att ansluta sig till deras församlingar.[22]

Sannolikt har både Brofeldt och forskarna rätt. Vi kan anta att många av dem som lät döpa sig, hade väntat på väckelse och studerat Bibeln noga och kommit att fundera över vad Bibeln säger om dopet. I och med att Smidt var positivt inställd till troendedopet, var det lättare att ta ställning för det. Om Smidt hade varit emot troendedopet, hade utvecklingen kanske gått en annan väg. Trots att man kan säga att denna dopsyn självmant växte fram, kan man också påvisa baptistiskt inflytande. Pingstväckelsen drog med sig många baptister den första tiden. Det är mycket troligt att man vid de första dopen handlade lika som vid baptistiska dopförrättningar. Både baptisternas dop och pingstvännernas dop skedde ju genom nedsänkning. Även om det yttre utförandet i stort sett var likadant, så kan de första pingstvänsdopen ändå inte kallas typiska baptistdop, eftersom de döpta inte behövde ansluta sig till någon församling.

I Österbotten kan man se spåren av ett direkt baptistiskt inflytande vid dopet i Gamlakarleby i juli år 1912. I Gamlakarleby fanns en baptistförsamling. Föreståndare var Alfr. A. Herrmans, som också var

---

20. Schmidt 1935,92-93. Wolfgang Schmidt, Pingströrelsen och vår kyrka. Särtryck ur Teologisk Tidskrift 1935,3. Westin 1958,362.
21. TT 7/1912,125.
22. Pethrus 1954,73.

redaktör för Morgon-Stjärnan. Då Barratt hösten 1912 besökte Gamlakarleby, skrev han att Herrmans och hans församling var helt med i väckelsen.[23] Det är högst osannolikt att det första pingstvänsdopet i Gamlakarleby skulle ha skett helt på sidan om denna stora grupp av pingstväckelsens folk, som var baptister. Det är mera sannolikt att dopet var ett vanligt baptistdop, frånsett att man inte måste ansluta sig till församlingen.

Utvecklingen hade gått i en riktning, som Barratt inte riktigt tyckte om. Då han kom till Finland i oktober 1912, var förhållandet mellan honom och Smidt något spändare. Smidt var i Åbo och höll möten. Han mötte Barratt, som sedan åkte till Karis, Ekenäs, Helsingfors, Viborg, Kuopio och Tammerfors. Barratt var fortfarande på allianslinjen och sökte kontakter med olika riktningar.[24]

2.1.3. Den fortsatta utvecklingen (1913-1914)

Under vintern 1912-1913 omnämns inga dopförrättningar. Tillsvidare skedde dopen inom pingstväckelsen ute i det fria. Smidt tillbringade vintern i Helsingfors, varifrån han besökte Åbo och Kuopio.[1]

När sommaren 1913 kom, var det dags för de stora sommarfesterna, som utgjorde samlingstillfällen för den oorganiserade väckelsen.[2] Man började med en fest i Lahtis den 3-17 juni. Där döptes vid fyra olika tillfällen sammanlagt sjuttio personer.[3] Medan festen i Lahtis pågick, kom Barratt till Finland för fjärde gången. Han var i Åbo den 13 juni och på väg till Karis, medan flere av pingstvännerna var på festen i Lahtis. Den ordnades av Smidt och Brofeldt och hade karaktären av en bibelkurs.[4] Det verkar inte ha förekommit något större samarbete mellan Barratt och Smidt. De hade fortfarande olika åsikter. Barratt skrev innan han kom, att han ogillade talet om att alla skulle lämna

---

23. Holm 1970,49-50,69. KS 11-12/1912,82. Holm säger att baptist- och frikyrkopredikanter deltog i de s.k. pingstmötena och förrättade dopen och ledde brödsbrytelserna. Han tar fram Österbotten som exempel på det.
24. Schmidt 1935,95-98. RV 8/1912,61.
1. TT 5-6/1913,112.
2. Schmidt i Teol.Tidskr. 1935,3. Westin 1958,363. Holm 1970,55-56.
3. MS 5/1913. Schmidt 1935,101.
4. KS 8/1913,61. Schmidt 1935,103.

sina samfund och bli pingstvänner. Det hade tydlig adress till Smidt, som predikade att alla skulle lämna sina gamla samfund. Barratt var alltjämt på allianslinjen och ville att pingstväckelsen skulle tränga in i de gamla samfunden.[5]

Den 19-29 juni hölls en sommarfest i Tammerfors. och tjugo personer blev döpta. Smidt kom dit direkt från festen i Lahtis. Vid detta tillfälle beslöt pingstvännerna att kalla sig "pingstväckelsen". Flere baptistpredikanter lär ha varit med på mötena, bland annat Lajunen, Kervinen och Mikkonen.[6]

Från Tammerfors fortsatte Smidt via Lempäälä till Åbo. Dopförrättning firades vid en sjö i Littois och tjugosex personer döptes.[7] Söndagen den 6 juli döpte Smidt trettiosex personer i Helsingfors. I Maxmo hade fem personer blivit döpta under en mötesserie den 14-16 juni.[8] I Uleåborg hade det varit väckelse på våren och de första dopen där, förrättades denna sommar. Ungefär fyrtio personer döptes. Puhakainen, en metodist som låtit döpa sig, förrättade dopen då många bad om det. Också i Viborg förrättades det första dopet detta år.[9]

Den 15 september samma år hände något, som gladde många pingstvänner i Finland. Barratt och hans fru lät döpa sig. Barratt hade länge hållit fast vid sin metodistiska dopsyn. Däremot hade hans fru haft troendedopet klart för sig hela tiden. Barratt hade haft mycket kontakt med Lewi Pethrus i Sverige. Tidigare under året hade Barratt deltagit i ett möte med dopförrättning i Filadelfia i Stockholm. Han till och med spelade orgel under dopakten. Också den gången samtalade Barratt och Pethrus om dopet. Barratt beslöt att fördjupa sig i dopfrågan. Han bad

---

5. KS 5/1913,35. Manninen 1933,6.
6. MS 6/1913. TT 7/1913,121-125. Helluntai-herätys 1932-34,89,131-136. Fr. Lieslehto, Saalem-seurakunnan 40-v. taipaleelta. Tampereen Saalem seurakunta 1921-1961. Tampere 1961,15. Jfr. Schmidt 1935,102-104. Schmidt uppger att trettio personer döptes. - Vad baptistpredikanterna beträffar, var åtminstone Lajunen och Kervinen helt med i pingstväckelsen sedan år 1912 enligt Brofeldt. Brofeldt 1929,11. Helluntai-herätys 1932-34,105.
7. Helluntai-herätys 1932-34,89. TT 7/1913,128.
8. MS 5/1913. TT 7/1913,128.
9. Helluntai-herätys 1932-34,62,204,222-223. Schmidt 1935,105.

för saken och beslöt att låta Bibeln vara det enda rättesnöret. Han läste också en metodistisk avhandling om dopet. Den fick Barratt att helt överge sin metodistiska syn på dopet och han såg tydligt hur det skulle vara enligt Bibeln.[10]

Då Barratt och hans fru var i Sverige, frågade han om Ongman ville döpa dem. Ongman kunde inte döpa ifall de inte blev medlemmar i baptistförsamlingen där. Barratt frågade då Pethrus, som genast var villig att döpa. Han var inte bunden av baptistsamfundets regler. Han menade att man kunde jämföra Barratt med den etiopiske hovmannen, som drog hem till sitt eget land efter dopet (Apg.8.). De åkte till Stockholm och där, i Filadelfia döptes Barratt och hans fru i samband med ett enskilt församlingsmöte. Brofeldt skrev i Toivon Tähti att denna händelse skulle komma att betyda mycket för enhetens uppbyggande bland Guds barn. Pethrus skrev ungefär fyrtio år senare, att denna händelse hade betydelse för pingstväckelsens utveckling i hela Norden.[11]

I november förrättade Barratt sitt första troendedop i en hyrd bassäng.[12] Han skrev också i Korsets Seger, att han fortfarande hade samma inställning som förr till trossyskonen och att han fortfarande trodde på alliansprincipen.[13] I december skrev Barratt och deklarerade att han trodde på nedsänkningsdop för personer som kommit till tro. Samtidigt påpekade han att han ville visa tolerans mot dem räknade med barndopet.[14] Från och med nu var Korsets Seger inte längre neutral i dopfrågan.

Den följande vintern 1913-1914 blev igen en naturlig paus för dophögtiderna i Finland. Sommaren 1914 förrättades dop på en mängd olika orter i landet. Tidningarna skrev att Guds rena Ord i fråga om dopet

---

10. RV 1/1916,6. T.B. Barratt, Självbiografi. Stockholm 1942,243-244. Schmidt 1935,105.
11. TT 10/1913,174. KS 11/1913,84-85. Barratt 1942,244-245. Pethrus 1954,72-73. Bloch-Hoell 1956,227. - I Sverige hade pingstväckelsen tidigt tagits emot av Ongmans baptistförsamling i Örebro. Hans församling var länge öppen för pingstväckelsen utan att lämna baptistsamfundet. Då Filadelfia i Stockholm blev en fristående församling, flyttades tyngdpunkten dit, medan baptistförsamlingen i Örebro representerade en mera moderat gren av pingstväckelsen. Westin 1958,167-174.
12. KS 1/1914,7.
13. KS 11/1913,81-85; 12/1913,92. Bloch-Hoell 1956,227.
14. KS 12/1913,91-92.

började klarna för allt fler och fler.[15]

I Lahtis hölls en bibelkurs från den 17 juni till den 1 juli. Smidt och Brofeldt var ansvariga. Under denna tid hade man fyra doptillfällen. Den första lördagen döptes trettiotre personer. Bland dem fanns en man vid namn Vilho Pylkkänen, som nyss hade kommit hem från missionsfältet i Kina. På våren hade han skrivit till Toivon Tähti och berättat att han hade blivit andedöpt. På grund av det blev han avskedad från Finska Missionssällskapet och hade nu kommit hem strax innan bibelkursen i Lahtis började. Midsommarhelgen döptes sexton personer i samband med en utfärd till Jalkaranta. Följande lördag döptes tjugofyra personer i sjön Möysä och ännu den sista kursdagen döptes två personer. Sammanlagda antalet döpta i Lahtis uppgick till sjuttiofem personer.[16] Bland dessa fanns både män, kvinnor och barn. Åldern varierade mellan tio och åttio år. Olika samhällsklasser var representerade. Under bibelkursen gjorde man upp en förteckning över namn och adresser på de predikanter, som representerade pingstväckelsen.[17] Efter bibelkursen i Lahtis fortsatte man med en sommarfest i Tammerfors. I samband med den, hölls en mindre fest i Nokia, då man första gången förrättade pingstvänsdop där.[18]

Tidningarna nämnde om att tjugotre personer döptes i Viborg. Lika många döptes i Åbo i sjön Littois. I Kivennapa döptes tio personer och i Kvimo två personer. För övrigt omnämndes dop i Gamlakarleby, Nyslott, Kuopio, Sodankylä och på orter i trakten av Saima kanal.[19] Det är omöjligt att på basen av tidningsuppgifter få reda på hur många personer som döptes per år. Men det är tydligt att antalet döpta per sommar ökat sedan den första sommaren.

Också sommaren 1914 kom Barratt till Finland. Nu var även han troendedöpt. Man skulle kunna tro att han och Smidt hade kunnat samarbeta

---

15. MS 3/1914. TT 9/1914,78.
16. TT 6-7/1914,52-53; 5/1914,44. MS 2/1914. Helluntai-herätys 1932-34, 137. Schmidt 1935,108-109. - Enligt Morgon-Stjärnans uppgifter var sammanlagda antalet döpta sjuttiofyra personer.
17. MS 3/1914. TT 6-7/1914,60. Schmidt 1935,109-110.
18. Lieslehto 1961,15-16.
19. TT 6-7/1914,60. MS 2/1914; 3/1914.

bättre nu. De hade ett möte tillsammans i Helsingfors, men för övrigt höll Barratt sina möten i en neutral, hyrd lokal. Orsaken var dels den, att det fanns djupgående olikheter i hans och Smidts syn på helgelsen och dels den, att det fanns en del oenighet bland pingstvännerna i Helsingfors under denna tid. Man hade olika uppfattning om den profetiska gåvans tillförlitlighet.[20]

2.1.4. Väckelsen under Vilho Pylkkänens ledning. (1915-1918)

Kriget föranledde vissa svårigheter under åren 1915-1916. Tsarväldet förbjöd pingstvännerna år 1915 att hålla offentliga möten på grund av att ryska soldater hade kommit till tro. Före dessa svårigheter hade Smidt blivit tvungen att lämna landet, eftersom han var utlänning. Han höll brevkontakt med pingstvännerna i Finland. Vilho Pylkkänen fortsatte arbetet efter Smidt.[1]

Parallellt med Pylkkänens arbete inom den egentliga pingstväckelsen i Helsingfors, fanns från och med mars 1915 en församling verksam. Före detta baptistpredikanten Albin Kervinen hade bildat en församling av troendedöpta och andedöpta före detta baptister.[2] Då mötesförbudet för pingstvänner utfärdades, förklarade Kervinen att hans

---

20. KS 7/1914,52-53. Helluntai-herätys 1932-34,107-108. Holm 1970,42. - Smidt hade omfattat den s.k. Durhamska helgelseläran om att människan har frälsning och helgelse en gång för alla i Kristi fullbordade verk. Det betyder att den som är pånyttfödd också skulle vara helgad. Barratt tyckte att det var att ta för lätt på saken. Efter pånyttfödelsen måste det ske ett reningsarbete i den troende. Även om helgelsen är fullbordad på Golgata, betyder det inte att verket är fullbordat i den troende. Det är nödvändigt med tro och överlåtelse åt Gud. - Lattu påpekade i RV 24/1935,281-284 att Schmidt i Die Pfingstbewegung 1935,96. skrivit orätt om Durhams lära. Smidt trodde inte att andedopet var givet i pånyttfödelsen, vilket Schmidt påstår. - Beträffande profetian fanns det sådana som hade en falsk syn och menade att den inte skulle prövas. Allt skulle tas som om det vore direkt från Gud. Det var bara att lyda och låta sig ledas av de profetiska budskapen.

1. Manninen 1933,8-9. RV 5-6/1946,37. TT 9/1915,80. Schmidt 1935,119-121.
2. Helluntai-herätys 1932-34,105. Schmidt 1935,128.

församling var en baptistförsamling. De fortsatte sina möten, men rev för säkerhets skull bort pärmen från "Helluntailaulut".[3]

Midsommartiden 1915 var det fest i Kuopio. Deltagarna var mest från den närmast omkringliggande trakten. Sammanlagt döptes tolv personer. I Tammerfors firades en stor sommarfest den 4-11 juli. Dit kom deltagare från många olika håll. Där döptes tjugotvå personer.[4]

I juni döptes två personer i Purmo och vid pingsttiden döptes tjugosex personer i Lehmo i Karelen.[5] Mitt i sommaren döptes en person i Maxmo.[6] I Åbo firades en pingstfest i augusti. I samband med den döpte Pylkkänen sextiosju personer i källan i Kuppis. I Toivon Tähti berättas om ett doptillfälle vid havet utanför Åbo den 21 augusti. Då döptes femtiosju personer. Senare döptes tjugo personer i Helsingfors.[7] I Österbotten reste före detta baptisten F.A. Estlander omkring och höll möten. Han döpte också flere personer.[8]

Det finns endast några få uppgifter om doptillfällen år 1916. I Morgon-Stjärnan nämns att en dopförrättning ägt rum i Tölby. Också i Karhula förrättades dop och några från Karhula döptes i samband med sommarfester på andra orter.[9] Man höll de traditionella sommarfesterna trots stora svårigheter på grund av mötesförbudet. Mest koncentrerade man sig på det inre livets fördjupande. Man samlades hemma hos varandra och bad mycket.[10]

År 1917 blev det igen frihet att hålla offentliga möten.[11] Estlander besökte Helsingfors och predikade i fribaptisternas lokal i Berghäll. Han påpekade att pingstväckelsens folk i Helsingfors inte var ett. Medan han höll möten i Berghäll, höll andra pingstvänner samtidigt möten i Betel, baptisternas lokal.[12]

---

3. RV 5-6/1946,37.
4. TT 7/1915,61-62.
5. MS 3/1915.
6. MS 4/1915.
7. Helluntai-herätys 1932-34,129. TT 9/1915,80. Schmidt 1935,121.
8. MS 4/1915. Holm 1970,78.
9. MS 3/1916. Helluntai-herätys 1932-34,275-276.
10. Helluntai-herätys 1932-34,112. Schmidt 1935,121,130.
11. RV 5-6/1946,37. Schmidt 1935,130.
12. MS 2/1917. - Troligen menade han Kervinens församling, då han talade om fribaptisterna i Berghäll. I så fall var det sannolikt den egentliga pingstväckelsen under Pylkkänens ledning, som hade möten i Betel.

Under pingsten döptes tio personer i Lehmo och under midsommarhelgen tjugo personer i Kivennapa. Pylkkänen och Brofeldt var under midsommaren i Maaninka, där pingstvänsdop då förrättades för första gången. Vid detta tillfälle döptes tio personer. I Tammerfors hölls den 2-10 juni en bibelstudievecka, under vilken några personer döptes.[13] Den 1-8 juli var det fest i Jyväskylä. Två präster, Väinö Pfaler och Valdemar Lindbohm, hade lämnat kyrkan och sitt ämbete och deltog i festen. Fyra personer döptes i Jyväskylä under denna fest.[14]

I Åbo hölls bibelstudiedagar från den 25 augusti till den 2 september. En lördag döptes tjugo personer i Kuppis. Följande dag döptes ännu sex personer, bland dem Valdemar Lindbohm. Väinö Pfaler hade blivit döpt redan tidigare under sommaren.[15] Detta år döptes också Eino Manninen, som kom att bli en av de ledande gestalterna inom pingströrelsen i Finland.[16]

År 1918 omtalades relativt få doptillfällen i tidningarna. I Lehmo hölls två dopförrättningar. Under pingsten döptes tjugosex personer och i samband med en höstfest döptes tolv personer.[17] Den 7-14 juli firades en sommarfest i St.Michel, då sammanlagt tjugo personer döptes. Lika många döptes i Kuopio under en sommarfest, som började den 25 augusti.[18]

Brofeldt skrev i Toivon Tähti att var och en som har kommit till tro bör genast låta döpa sig och på så sätt begrava det gamla och uppstå till ett nytt liv med Jesus. Då blir personen ifråga också delaktig av en annan helig handling, nämligen att fira brödsbrytelse tillsammans med andra troende.[19] Detta uttalande röjer något av det som under denna tid blev allt mera aktuellt inom pingstväckelsen, nämligen förhållandet mellan dopet och brödsbrytelsen. Här skymtar tanken på att dopet skulle vara vägen till brödsbrytelsen fram, men ändå talas det om brödsbrytelse med de troende. I nästa kapitel skall vi gå närmare in på frågan om dopet i förhållande till församlingstillhörighet och brödsbrytelse.

---

13. TT 7/1917,63-64; 8/1917,72; 6/1917,54.
14. TT 7/1917,64; 8/1917,71.
15. TT 9/1917,79-80. Schmidt 1935,132.
16. RV 5-6/1946,37. Manninen 1933,17.
17. RV 3/1919,24.
18. TT 8/1918,69-70; 9/1918,79-80.
19. TT 8/1918,69-70.

2.1.5. Gerhard Smidt tillbaka; begynnande tudelning (1919)

I detta kapitel skall vi se på händelserna under år 1919 och utvecklingen som lett fram till dessa händelser.[1] Först skall vi ta med de orter som har nämnts i samband med dophögtider sommaren 1919. I Lahtis firades sommarfest den 15-19 juni. Dop förrättades vid sjön Möysä. Efter dopförrättningen firade de troende brödsbrytelse. Den 22-29 juni var det fest i Nyslott och tjugo personer döptes i Pääskylahti. I samband med sommarfesten i Tammerfors 13-20 juli döptes tjugoen personer. I Sundom blev sex personer döpta.[2]

Händelserna hösten 1919 kräver en viss bakgrund. Vi har sett att pingstväckelsen i Finland varit helt oorganiserad. Man har mest samlats kring de stora sommarfesterna. Dop har förrättats, men utan någon bestämnd relation vare sig till församlingstillhörighet eller deltagande i brödsbrytelse. Småningom har utvecklingen gått mot allt större fasthet. Eftersom pingstväckelsen i Finland stått i nära kontakt med både Norge och Sverige, är det kanske på sin plats att först se på utvecklingen i dessa länder.

I Norge var tanken på ordnade pingstförsamlingar relativt senfödd. På flere orter hade verksamhet pågått i tio till tjugo år innan församlingar ordnats.[3] Den första tiden reste Barratt mycket omkring som evangelist i Europa, men småningom blev han församlingsledare i Kristiania. Hans församling var inte en ordnad dissenterförsamling.[4] Han ville allra helst att pingstväckelsen skulle nå in i samfunden och att de andedöpta skulle stanna kvar i sina egna samfund. De som kommit med genom pingstväckelsen och saknade ett andligt hem från förut, kunde ordna sig till en församling. Först år 1916 organiserade Barratt sin församling och lämnade då också helt metodistsamfundet. Ändå byggde inte hans församling på baptistförsamlingsprincipen, utan man tog också emot medlemmar som inte var troendedöpta. Först år 1919 beslöt Barratts församling att endast troendedöpta fick bli medlemmar i för-

---

1. För att kunna ge en enhetlig bild av utvecklingen av dopet i relation till brödsbrytelsen och församlingssynen, har jag valt att samla allt in under detta kapitel, även om det vad dispositionen beträffar inte är den bästa lösningen.
2. TT 6/1919,55-56.
3. KB 12/1938,6.
4. Bloch-Hoell 1956,208-210.

samlingen. Beträffande brödsbrytelsen betonade Barratt ännu efter sitt dop år 1913 att han trodde på öppen kommunion för alla troende, oberoende av om de var troendedöpta eller inte. Bloch-Hoell säger att Barratt småningom kom fram till att troendedopet bör föregå brödsbrytelsen.[5]

I Sverige var situationen annorlunda redan från början. Pingstväckelsen togs emot mest av baptister. De andedöpta i Stockholm bildade Filadelfiabaptistförsamlingen, vars ledare Lewi Pethrus blev. År 1913 blev församlingen utesluten ur Baptistsamfundet. Orsaken var att den praktiserat så kallad öppen kommunion, från baptistsynpunkt sett. Det innebär att den lät troendedöpta, som inte tillhörde någon baptistförsamling, delta i brödsbrytelsen. Församlingen blev fristående och allt sedan dess har pingströrelsen i Sverige hållit fast vid den fria församlingsprincipen, det vill säga självständiga lokalförsamlingar utan organisationstillhörighet. Pethrus såg det som en tillgång för pingströrelsen att den utgick ur baptismen. Dels fann han att idealet för verksamheten var fria församlingar, dels var han tacksam över den undervisning han fått om den kristna församlingens betydelse och uppgift. Han fick en klar dop- och församlingssyn i arv. Församlingen skulle bestå av troendedöpta och endast troendedöpta skulle delta i brödsbrytelsen.[6] Detta innebär att allt dop- och församlingsinflytande från Sverige var baptistiskt.

Utvecklingen i Finland hade gått långsamt. Den allra första tiden var församlingstanken inte ännu aktuell. Man samlades till allmänna möten och till bönemöten i hemmen. De som deltog utgjorde församlingen.[7] Man hade inte en tanke på en lokalförsamling bestående av enbart troendedöpta. Brödsbrytelse firades och ingenting hindrade att alla troende deltog, både troendedöpta och barndöpta. Vi kan nämna som exempel att i Lempäälä, där det första pingstvänsdopet förrättades,

---

5. KS 11-12/1912,82-83; 5/1913,35; 8/1913,58,60; 11/1913,85; 12/1913,92. RV 2/1919,13. Bloch-Hoell 1956,227,245-246. Westin 1958,292.
6. KS 8/1913,60-61. Pethrus 1953,244-261. Pethrus 1954,62-63. Briem 1924,133-137. - Beträffande den fria församlingsprincipen säger Bloch-Hoell att pingstvännerna i Europa mest är ordnade i fristående församlingar, medan det i Amerika finns flere pingstsamfund. Bloch-Hoell 1956,381.
7. Manninen 1933,6. Holm 1970,53.

firades också brödsbrytelse bland de troende.[8]

Första perioden Smidt var i Finland, predikade han att man skulle dra ut ur sina samfund, men han hade ingen ordnad församling att erbjuda i stället. Man talade mycket om den andliga församlingen, den universella församlingen, som består av alla som tror på Jesus. Trots att både Smidt och Brofeldt och många andra var helt på doplinjen, kopplade de inte ihop dopet varken med brödsbrytelse eller församlingstillhörighet.[9] Dopet var mera fristående och hade därför inte då ännu så stark ställning.

Då man läser de olika tidningarna, påträffar man ibland artiklar om församlingen. Ofta är de lånade ur andra tidningar. Under år 1913 kom det fram en del tankar om fristående, oberoende församlingar, som skulle vara förenade med varandra endast genom Anden. Också den universella församlingen framhölls. Den ansågs vara den enda sanna kyrkan, bestående av alla troende och döpta.[10] Samma år frågades i en artikel hur de andedöpta bör förhålla sig. Skulle de bilda egna församlingar eller borde de stanna i sina gamla samfund? Brofeldt kommenterade artikeln och tyckte personligen att man borde komma till klarhet i frågan. Han ogillade Barratts förslag att bilda ett slags allians mellan de pingstvänner som stod kvar i sina gamla samfund. Brofeldt ansåg förslaget sakna grund i Bibeln och han ville att pingstväckelsen skulle komma närmare Bibelns lära i denna fråga.[11]

Det är tydligt att man nu började fundera hur man skulle förhålla sig och hur allt skulle ordnas. Skulle det ordnas speciella pingstförsamlingar eller skulle man vara nöjd med att tillhöra den universella

---

8. Helluntai-herätys 1932-34,105. TT 7/1912,124. Manninen 1933,7. Schmidt 1935,92,233. Holm 1970,70-72. - Holm nämner att p.gr.a. denna öppna kommunion uppstod stridigheter mellan baptister och pingstvänner. - Holm anser att denna öppna kommunion egentligen var öppen endast då det gällde andedöpta icke-troendedöpta som väntade på att bli döpta. Holm 1970,19-20.
9. Manninen 1933,6. MS 6/1913. TT 7/1912,124-125. Westin 1958,365. Holm 1970,43.
10. MS 7/1913. TT 5-6/1913,103-104. - Redan år 1911, alltså innan den egentliga pingstväckelsen bröt ut i Finland, ingick i TT en artikel av Spurgeon, där det tydligt framgick att en församling skall bestå av troende personer.
11. TT 10/1913,164-169. KS 8/1913,58. Holm 1970,65.

församlingen och stå kvar i sina gamla samfund? Vi har redan sett att Kervinen småningom tog saken i egna händer och ordnade år 1915 i Helsingfors en församling av troendedöpta och andedöpta baptister. Meningen var att kunna fira brödsbrytelse tillsammans med troendedöpta församlingsmedlemmar och att idka församlingstukt. Församlingen fick med tiden sin samlingsplats vid Tredje Linjen i Berghäll och fick namnet Siloam. Den var den första pingstförsamlingen i Finland, men i och med att den officiellt tillhörde Baptistsamfundet kom den att vara något på sidan om pingstväckelsens huvudfåra.[12] Detta innebar i alla fall att den baptistiska församlingssynen fick fäste inom pingstväckelsen.

Problemet var inte löst med detta. Det dröjde ännu några år innan huvudfåran inom pingstväckelsen kom till något slags avgörande i frågan. Under tiden togs det fortfarande in olika synpunkter på församlingen i tidningarna. Man kan spåra ett visst baptistiskt inflytande också från Ongman i Sverige. I Morgon-Stjärnan citerades Ongmans påstående att församlingen är den enda organisation som Gud instiftat. Därför skall alla föreningar bort eller underordnas församlingen.[13] Det var ett steg mot den fria lokalförsamlingen. Tanken på den universella församlingen betonades också. Det gällde då alla som trodde på Jesus och man poängterade att barnaskapets ande var mycket bättre än något vattendop.[14]

Våren 1919 redogjorde Barratt i Korsets Seier för sin ändrade åsikt i församlingsfrågan. Tidigare hade han tagit in också icke-troendedöpta i församlingen. Från och med nu kunde endast de som var döpta som troende i Treenighetens namn bli medlemmar i församlingen.[15] Samma vår ingick i Toivon Tähti en artikel om den universella församlingen. På

---

12. Manninen 1933,7-9. Helluntai-herätys,1932-34,105. Schmidt i Teol. Tidskr. 1935,5. Schmidt 1935,233-234.
13. MS 4/1916.
14. MS 2/1917.
15. RV 2/1919,13. Bloch-Hoell 1956,245. - Jfr. Schmidt 1935,139-140. "Barratt denkt hier prinzipiell im Sinne des reinen Independentismus, ohne jedoch die Grenzen der Gemeinde zu scharf zu ziehen und die Taufe zur Vorbedingung des Eintritts in dieselbe ..... zu machen." Uttalandet verkar att motsäga det som står i RV om Barratts ändrade åsikt. Schmidt bygger på Riemukellot 1921,13-14. Jag kan inte finna någonting där som stöder tanken att dopet inte skulle vara nödvändigt för församlingstillhörighet. Däremot anser Barratt att det går att bli döpt utan att måsta ansluta sig till en församling och just därför betonar han vikten av att tillhöra en församling.

hösten påpekades i samma tidning att medlemmarna i den första kristna församlingen alla var döpta och att endast dessa döpta församlingsmedlemmar deltog i brödsbrytelsen. Vi har sett att Toivon Tähti en gång tidigare tagit upp tanken att troendedopet leder till brödsbrytelsen.[16]

Frågorna om dopet i förhållande till församling och brödsbrytelse krävde ett ställningstagande. I Viborg ordnades år 1919 en församling under ledning av Kervinen.[17] Vi har sett att han hade en klar församlingssyn. Majoriteten av pingstvännerna hade inte ännu tagit ställning till frågan. Problematiken kom allt klarare fram i tidningarna. Det verkar vara så att man höll fast vid tanken på den universella församlingen medan man försökte finna ut hur den bäst skulle fås att fungera på lokalplanet. Frågan om brödsbrytelsen var troligen mest brännande även om tidningarna inte skrev så mycket om den.

Vi kan ta Eino Manninen som exempel på hur dessa frågor inverkade på den enskilde. Manninen kom till Helsingfors från Viborg. Där var man mera emot att icke-troendedöpta skulle delta i brödsbrytelsen, utan att ändå vara helt på den stränga baptistiska linjen. Nu besökte han Pylkkänens möten, där man praktiserade öppen kommunion. Han kom också i kontakt med Kervinens församling, som ju var helt baptistisk i dessa frågor. Manninen stod en tid mitt emellan båda grupperna. Till slut valde han att vara med i Kervinens församling, för att han ansåg den vara mera biblisk.[18]

De enskilda pingstvännerna måste ta ställning, men också i större sammanhang måste frågan tas upp till behandling. Det är inte helt uteslutet att Barratts ändrade åsikt i församlingsfrågan skulle ha påskyndat ett ställningstagande i Finland. Hösten 1919 samlades nämligen ett brödramöte för att diskutera dessa frågor. Mötet hölls i metodisternas hus. Manninen deltog i mötet och skrev senare om det. Majoriteten ansåg att enligt Bibeln är brödsbrytelsen menad för de troende som även är troendedöpta (Apg.2:41-42[19]). Detta innebar att den så kallade

---

16. TT 2/1919,9-11; 10/1919,87; 8/1918,69-70.
17. Helluntai-herätys 1932-34,212.
18. Manninen 1933,9-10.
19. Se bilaga V

församlingssynen segrade, även om själva lokalförsamlingsfrågan inte var närmare uppe till behandling. Pylkkänen var nästan ensam representant för en friare ståndpunkt. Han ville inte att dopet skulle göras till någotslags gräns. Trots detta beslut skedde ännu ingenting synligt i praktiken. Man saknade en lämplig person som kunde driva igenom saken. Pylkkänen var ju tills vidare den ledande personen.[20]

I november samma år kom Smidt tillbaka till Finland. Många undrade hur han skulle ställa sig till frågan om brödsbrytelsen och församlingen. Hans ställningstagande var viktigt, eftersom det behövdes en person till att driva igenom församlingssynen. Vad han ansåg förblev en tid oklart. Han höll möten och samarbetade med Pylkkänen. Han deltog i öppen kommunion. De som var radikalt för församlingssynen deltog inte, även om de råkade vara närvarande. De trodde också att Smidt förblev vid det gamla och kände sig besvikna.[21]

Då Smidt varit utomlands några år, hade han kommit i kontakt med förhållandena i andra länder. Säkert hade han hört om Barratts beslut att endast ta in troendedöpta i församlingen. Han hade också varit i Sverige och han kan inte ha undgått att se hur de fria pingstförsamlingarna fungerade där med troendedopet som förutsättning för både medlemskap i församlingen och deltagande i brödsbrytelsen. Manninen är noga med att påpeka att det är en orätt uppfattning att tro att Smidt hämtat med sig hela problematiken från Sverige. Frågorna hade blivit aktuella i Finland innan Smidt kom tillbaks med sina intryck.[22]

Smidt hade lättare att ta ställning till frågorna på grund av att han hade fått vidare vyer. Han kom också småningom fram med sina synpunkter. Manninen berättar att Smidt tog offentligt upp frågan första gången vid ett möte med dopförrättning i Betel i Helsingfors. Pylkkänen förrättade dopet. Smidt,Pfaler och andra talare var närvarande. Manninen hjälpte de nydöpta efteråt. Genom en dörrspringa hörde både Pylkkänen och Manninen att Smidt talade och tolkades av Pfaler. Han läste Apg. 2:41-42 och frågade åhörarna om de ville hålla sig till

---

20. Manninen 1933,10-11. RV 5-6/1946,37. Schmidt 1935,136,138. - Genom detta ställningstagande närmade man sig den baptistiska synen att endast troendedöpta får delta i brödsbrytelsen. Näsman 1962,23.
21. Manninen 1933,10-11. Schmidt 1935,135-138.
22. TT 9/1915,80. Manninen 1933,10. - Se även Schmidt 1935,137. Holm 1970,80-81.

Bibeln också då det gällde frågan om att endast troendedöpta fick delta i brödsbrytelsen. Alla församlade godtog förslaget med handuppräckning. Manninen tyckte att det var föga kristligt att inte först rådgöra med Pylkkänen.[23]

Manninen reste sedan bort från Helsingfors över julen. När han återvände vårterminen 1920 hade en tudelning skett. Pylkkänen höll möten vid Skarpskyttegatan och Smidt hade satt igång egna möten vid Ludvigsgatan.[24]

2.2. Församlingsbildningsskedet från och med år 1920

2.2.1. Tudelningen når sin kulmen (1920-1923)

År 1920 blev en vändpunkt i pingströrelsens historia.[1] Troendedopet blev allt vanligare. Det går inte längre att inom ramen av detta arbete ta med alla orter, där dop, enligt tidningsuppgifterna, förrättats. Hittills hade pingstväckelsen inte haft något egentligt centrum. Visserligen hade både Smidt och Pylkkänen varit mycket i Helsingfors, men utan att ha varit bundna vid någon församling. Sommarfesterna var de centrala tillfällena, till dem kom pingstväckelsens folk från alla håll. I samband med dem fattades beslut i olika frågor som rörde väckelsen.[2] Från och med nu flyttades tyngdpunkten mer och mer till Helsingfors. Där hade man redan hållit brödramötet, som tog ställning för församlingssynen.[3] På grund av detta kommer jag att ta fram förhållandena i Helsingfors relativt ingående.

Efter det att Smidt deklarerat sin ståndpunkt angående brödsbrytelsen, började han hålla egna möten vid Ludvigsgatan. Detta betydde att det nu fanns tre grupper av pingstväckelsens folk i Helsingfors. Som vi redan sett hade Kervinens församling, Siloam praktiserat troendedop som

---

23. Manninen 1933,11-12. Angående bibelordet, se bilaga V
24. Manninen 1933,12.
1. Manninen 1933,7.
2. Helluntai-herätys 1932-34,136. TT 6-7/1914,60; 7/1915,61.
3. Manninen 1933,10-11. RV 5-6/1946,37. Westin 1958,365.

förutsättning för medlemskap i församlingen och deltagande i brödsbrytelsen sedan år 1915.[4] Pylkkänen fortsatte med mötena vid Skarpskyttegatan och där fick icke-troendedöpta fortfarande delta i brödsbrytelsen. De hade ingen avgränsad församling. Man räknade med den andliga, universella församlingen, som alla pånyttfödda tillhörde, utan några yttre handlingar. Dop och brödsbrytelse var till för alla pånyttfödda.[5]

Smidts möten drog mest åhörare. Manninen lämnade småningom Siloamförsamlingen och var helt med på Smidts möten. Smidt hade ju nu i stort sett samma åsikt som Siloamförsamlingen. Ganska snart bildade Smidt en församling, som var tvåspråkig och hette "Pingstförsamlingen" ("Helluntaiseurakunta").[6] Som mönsterbild hade han troligtvis den svenska pingströrelsens församlingar, som ju hade baptistiskt ursprung, och eventuellt Siloamförsamlingen, som också var baptistisk.

Nu blev tudelningen inom pingstväckelsen allt mera märkbar. Orsaken var alltså icke-troendedöptas deltagande i brödsbrytelsen. De mera frisinnade, som samlades under Pylkkänens ledning, började småningom kallas "helluntaistävät", vilket jag översatt till "de fria pingstvännerna". De andra, Smidts och Kervinens församlingar, kallades "helluntaiseurakunnat" ("pingstförsamlingarna"). Splittringen gällde mest de finskspråkiga pingstvännerna. Holm menar att det kan bero på de svenskspråkigas kontakter med den organiserade pingströrelsen i Sverige.[7]

Under krigstiden och strax efteråt hade Pylkkänen varit ledare för den egentliga pingstväckelsen. Nu hade Smidt övertagit ledarskapet igen och majoriteten av pingstvännerna var på församlingslinjen, som kom att utgöra huvudfåran inom pingströrelsen.[8]

Tudelningen märktes inte endast i Helsingfors. Den tog sig praktiska uttryck på orter, där sommarfester firades. Ännu samma år deltog en-

---

4. Helluntai-herätys 1932-34,105. Albin Kervinen, Raamatun oppi. Porvoossa 1919,8-9.
5. Eino I. Manninen, Saalemseurakunnan synty ja kehitys. Saalemseurakunta 25 vuotias. Turku 1953,7. Voitto Sanoma 6/1930,14-16.
6. Manninen 1933,12-14. Manninen 1953,7-8. Tuomenoksa 1926,130. Schmidt 1935,138. - Den baptistiska synen på församlingar bestående av troendedöpta slog igenom i praktiken. Näsman 1962,20-21.
7. Manninen 1933,12,16. Manninen 1953,8. Holm 1970,79-80.
8. Manninen 1933,9-10. Tuomenoksa 1926,130. Helluntai-herätys 1932-34, 288.

bart troendedöpta i brödsbrytelsen i till exempel Nyslott och Voikka. Vid båda tillfällena var Smidt och Pfaler med som talare. Dop förrättades också.[9] Församlingar ordnades i Nykarleby, Suodenniemi och Karhula.[10]

År 1921 förrättades dop i Helsingfors både vinter- och sommartid. Man finner inte något samarbete mellan Smidt och Pylkkänen. Smidt var i Åbo, där det nyligen hade ordnats en tvåspråkig pingstförsamling. Han var också i Lapua på en bibelkurs i vilken både Pfaler och Lindbohm deltog. De var tydligen också på församlingslinjen. Dopförrättningarna i Åbo och Lapua åtföljdes av brödsbrytelse för de nydöpta och andra troendedöpta.[11]

I Tammerfors hade Pylkkänen, Brofeldt och de fria pingstvännerna bibelstudiedagar. Senare om sommaren hade Smidt och andra som var på församlingslinjen eget festtillfälle. Vid båda dessa tillfällen förrättades dop.[12] Då Smidt var i Tammerfors, talade han om församlingen. Man beslöt att ordna en pingstförsamling där. Den bestod av femtiosju medlemmar och en broder valdes till äldste.[13]

Brofeldt skrev i Toivon Tähti om båda gruppernas festtillfällen. Själv höll han möten tillsammans med Pylkkänen, men kunde också hålla gemensamma möten med Smidt. Det har tidigare framkommit att Brofeldt haft klart för sig dopets samband med församlingen och brödsbrytelsen. Ändå ville han inte ställa sig helt på församlingslinjens sida. Han skrev att han inte var emot församlingsordning, men han ville inte ha partibildning på grund av församlingsbildandet. Han ansåg att de andliga församlingarna fungerat ändå, med äldste och allt, även om de äldste inte varit avskiljda genom handpåläggning. Senare finner vi hans namn i en förteckning över de fria pingstvännernas predikanter.[14]

---

9. Manninen 1933,12. TT 3/1920,10-11. RK 1920,11.
10. Holm 1970,85. Helluntai-herätys 1932-34,246-247. RV 41/1961,611.
11. TT 3/1921,15; 4/1921,10. MS 2/1921,2; 3/1921,4; 4/1921,4. Westin 1958,365. Holm 1970,84.
12. TT 4/1921,10-11; 5/1921,15. RK 1921,15-16.
13. Lieslehto 1961,18.
14. TT 4/1921,10; 5/1921,15; 8/1918,69-70; 10/1919,87; 2/1921,16; 12/1923,124.

Förutom i Åbo och Tammerfors, hade församlingar bildats också i Barösund och Jyväskylä. I Åbo ledde församlingsbildandet till splittring. I juni döptes tolv personer av vilka alla inte ville förena sig med församlingen.[15] Det gick än så länge att bli döpt utan att vara tvungen att ansluta sig till församlingen.

Estlander, som var föreståndare för församlingen i Åbo, skrev att församlingen, Kristi kropp, framträder både universellt och lokalt som en självständig institution. Något senare skrev han att församlingsbegreppet mer och mer började klarna för pingstvännerna. Själv hade han församlingssynen i arv från baptismen. Barratt skrev om en helt fristående församling.[16] I årsskiftet 1921-1922 hölls i Österhankmo en bibelkurs, där församlingsbegreppet behandlades utförligt. Artikelförfattaren, troligen redaktör Herrmans, beklagade att många ansåg denna fråga ovidkommande.[17] Herrmans var ju före detta baptist, så detta skulle tyda på ytterligare inhemskt baptistiskt inflytande.

År 1922 döptes omkring åttio personer i Helsingfors. De flesta anslöt sig till någon församling.[18] Församlingsmedvetandet hade tydligen blivit starkare. Herrmans skrev om situationen i Oxkangar. Där fanns några troende, som var döpta utan att tillhöra församlingen, vilket ansågs som en stor brist.[19] Församlingar ordnades i Forsby såg, i Smedsby utanför Vasa, på Kimito och på Norrskata.[20]

Brofeldt övergick till att i Toivon Tähti nästan enbart skriva om Pylkkänens möten. På de flesta orter Pylkkänen besökte förrättades dop. Brödsbrytelsetillfällen nämns knappast alls, kanske på grund av sakens känsliga natur. Också de fria pingstvännerna ansåg dopet vara viktigt, även om de inte gav det den nyckelställning som pingstförsamlingarna gjorde.[21] Ristin Voitto skrev att många troende blivit döpta på olika orter under sommaren.[22] Uppgiften gällde sannolikt församlingslinjens anhängare.

---

15. MS 5/1921,2,4. Helluntai-herätys 1932-34,238. Holm 1970,82.
16. MS 1/1921,3; 2/1921,2; 4/1921,4. Holm 1970,78. RK 1921,13.
17. MS 1/1922,1. Holm 1970,6.
18. KS 1/1923,2.
19. MS 1/1922,3-4.
20. Holm 1970,83,87. - Församlingen i Smedsby hade till en början baptistanknytning.
21. TT 5/1922,4-6; 9/1922,14.
22. RV 3/1922,23.

År 1923 nådde tudelningen sin kulmen.[23] Ristin Voitto blev helt pingstförsamlingarnas språkrör. De fria pingstvännerna fick småningom en egen tidning, Voitto Sanoma. Till dess fördes deras talan i praktiken av Toivon Tähti. Smidt och hans möten nämndes inte under hela året.[24]

I Helsingfors fick både de fria pingstvännerna och Pingstförsamlingen ny lokal. Pingstförsamlingen fick en lokal vid Elisabetsgatan.[25] Detta år döptes inom Pingstförsamlingen sextionio personer. Hittills hade man i allmänhet kunnat döpa endast den varma årstiden, vilket innebar att de som kom till tro under hösten, vintern och våren inte kunde komma med i församlingsgemenskapen eller delta i brödsbrytelsen. Problemet togs till behandling i Korsets Seger, där man undrade om en troende, som var villig att bli döpt, kunde få delta i brödsbrytelsen i väntan på doptillfället. Svaret var radikalt. Det var säkrast att ha Bibeln som stadig grund och vänta med brödsbrytelsen tills efter dopet. På grund av dopets allt starkare ställning blev det aktuellt med att inrätta dopbassänger. I Helsingfors hade Pingstförsamlingen hopp om att snart få en sådan.[26]

Båda riktningarna inom pingströrelsen höll sommarfester, vid vilka dop förrättades. Toivon Tähti omnämnde en enda gång brödsbrytelse bland de fria pingstvännerna och då firades den före dopförrättningen. För dem var det ju ingen skillnad på ordningsföljden, då ju också dopkandidaterna fick delta. Däremot förekom det mycket oftare i Ristin Voitto notiser om brödsbrytelse på orter där pingstförsamlingarna firade sina sommarfester. Pylkkänen hade i juni varit i Lahtis och förrättat dop där. Puhakainen och Eino Heinonen var där i juli, döpte och firade brödsbrytelse med de troendedöpta. Båda representerade församlingslinjen. I augusti var Pylkkänen igen i Lahtis. Han förrättade dop även denna gång. De båda grupperna tycks inte alls ha samarbetat.[27]

Religionsfrihetslagen trädde i kraft detta år. Den hade en viss betydelse för pingströrelsen. Dittills hade pingstvännerna tillhört lutherska kyrkan samtidigt som de låtit döpa sig och blivit medlemmar i

23. Schmidt 1935,145.
24. Manninen 1933,13. Tuomenoksa 1926,130. Schmidt 1935,148.
25. TT 10/1923,96. KS 6/1923,4. Manninen 1933,14.
26. KS 1/1924,7; 11/23,3; 6/1923,2.
27. TT 5/1923,51; 6/1923,64-67; 7/1923,75-76; 8-9/1923,90-91. RV 7-8/1923,10-16; 9/1923,5-10.

pingstförsamlingarna. Nu fick de frihet att också formellt lämna kyrkan och skriva in sig i civilregistret, eftersom deras församlingar inte var registrerade. I tidningarna förekom här och där uppmaningar, bland annat av ett brödramöte, att pingstvännerna skulle skriva ut sig ur kyrkan och också ur andra religiösa samfund. Man skulle inte heller delta i kyrkans nattvard.[28] Många följde säkert uppmaningarna, men inte på långt när alla. Lauri Hokkanen skrev år 1950, att en stor del av pingstvännerna, eventuellt över hälften, fortfarande officiellt tillhörde kyrkan.[29] David Klemetz, nuvarande föreståndare i Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors, anser att det inte är något tvång att utträda ur kyrkan, men att det vore mera konsekvent att göra det.[30]

Samma brödramöte, som uppmanat till utträde ur kyrkan, diskuterade det yttre ordnandet av pingstförsamlingar. Man kom till att Jesus grundar församlingen, men pingstvännerna själva bör ordna den. Man fastslog att kvinnor inte bör ordna församlingar. Man poängterade att det gick bra att verka som bönegrupper i väntan på lämpliga församlingsledare, där sådana saknades. För övrigt väntade man sig mera ljus över församlingsfrågan ur G. Dahls bok om församlingen, som skulle utkomma på finska.[31]

2.2.2. Församlingsfrågan i centrum (1924-1930)

I Helsingfors fortsatte verksamheten under år 1924. Pingstförsamlingen vid Elisabetsgatan hade framgång och den tog namnet Filadelfiaförsamlingen. Sedan den fått den efterlängtade dopbassängen installerad, ökade dopförrättningarna. Detta år döptes etthundrafemtio personer. Dopsanningen klarnade för många, både gamla Guds barn som ansett troendedopet vara onödigt och icke-troende. Från olika församlingar kom människor för att låta döpa sig.[1]

Sommarfesterna fortsatte som förut. Under midsommarhelgen hade pingstförsamlingarna en bibelkurs i Tammerfors. Den var tillsvidare tvåsprå-

---

28. RV 1/1923,4-6; 11/1923,4. KS 2/1924,3. Schmidt 1935,150.
29. Hokkanen [1950],8.
30. Intervju med pastor David Klemetz den 20 februari 1969.
31. RV 11/1923,3. Schmidt 1935,150
1. KS 3/1924,7; 6/1924,6; 2/1925,4. RV 2/1924,7; 3/1924,12.

kig och gemensam för hela landet, även Smidt deltog. Pfaler talade om den bibliska församlingen och Heinonen talade om dopet och brödsbrytelsen. Man döpte trettioåtta personer och firade brödsbrytelse med alla troendedöpta.[2] Senare om sommaren hade också de fria pingstvännerna sommarfest där. Även den hade många deltagare.[3] På endel orter firades brödsbrytelse bland alla troende, på andra orter endast bland troendedöpta.[4]

Fortfarande skrevs det mycket om församlingen. Den fria lokalförsamlingen med Kristus som enda överhuvud betonades. Pethrus skrev att det också i praktiken var möjligt att ha fristående församlingar. Man framhöll även att varje lokalförsamling var en del av den universella församlingen.[5] För att få tillhöra lokalförsamlingen och delta i brödsbrytelsen, måste man vara döpt som troende. På apostlarnas tid ansågs ingen som stod utanför församlingen vara kristen. Man betonade också att Anden leder fram till hela sanningen, vilken i detta fall var att man bör genom dopet förenas med församlingen. Pethrus skrev också om vikten av att ha äldste som herdar och föreståndare i lokalförsamlingarna.[6]

G. Dahls bok om församlingen kom nu ut i finsk översättning. I pingstförsamlingarna väntade man sig mycket av den och planerade att ta upp den i samband med bibelstudiedagarna i Tammerfors.[7] Dahl skriver att den bibliska församlingen är en lokalförsamling oberoende av kyrkosamfund och andra kyrkliga organisationer. Varje lokalförsamling är självständig, så var det till exempel med församlingarna i Jerusalem och Antiokia på apostlarnas tid. Församlingsmedlemmarna är en utkallad skara människor (ekklesia), som blivit döpta efter att ha bekänt sin tro. Det bibliska dopet var bara för dem som trodde och hade gjort bättring.[8]

Brofeldt, som tillsvidare var fri pingstvän, tog upp Dahls bok i en artikel i Toivon Tähti. Han ansåg att Dahl talade om en rätt biblisk församlingsordning. Endast troende och döpta bör tillhöra en biblisk församling. Han noterade speciellt att Dahl inte nämnde något om medlemsböcker eller medlemsavgifter. Ändå betonade Brofeldt att huvudsaken

---

2. KS 7/1924,4. RV 7-8/1924,12-13.
3. TT 8/1924,83.
4. TT 10/1924,108. RV 9/1924,10.
5. MR 4/1924,2; 7/1924,3. KS 12/1924,2.
6. MR 6/1924,3-4. KS 2/1924,4. EB 7-8/1926,4.
7. RV 5/1924,16. Schmidt 1935,235.
8. G. Dahl, Raamatullinen seurakunta. Tampere 1924,46-49.

inte är att ordna sådana församlingar, utan det viktigaste är att låta Anden leda och ställa fram lämpliga personer.[9] Vi har redan sett att församlingslinjens brödramöte föregående år var inne på samma linje, även om man i praktiken inte gav sig ro att vänta.[10]

Vid årets slut hade pingstförsamlingarna och de fria pingstvännerna gemensam rådplägning. Från församlingshåll deltog Smidt, Pfaler och några andra. Pylkkänen uteblev trots att han fått kallelse. Brofeldt och några andra representerade de fria pingstvännerna. Från och med nu ville man börja arbeta i kärlek med varandra, trots att man hade olika åsikter i vissa frågor. Beträffande församlingssynen var båda grupperna eniga om vad Bibeln säger, bara man handlar efter Andens ledning och inte i egen kraft. Dahls bok var rättesnöret för båda grupperna i stort sett. Båda var eniga om att människan genom pånyttfödelsen kommer in i Kristi församling. Endel ansåg dessutom dopet vara villkoret för medlemskap i lokalförsamlingen. De menade också att dopet var nödvändigt för deltagande i brödsbrytelsen. De andra menade att undantag kunde göras i vissa särskilda fall. Alla var nog eniga om att var och en bör låta döpa sig. Trots dessa olikheter beslöt båda grupperna att räkna med både Ristin Voitto och Toivon Tähti och sprida dem.[11]

År 1925 rapporterade Smidt om doptillfällen om hösten i Helsingfors.[12] Strax efteråt upplevde pingströrelsen en kris. Smidt uteslöts ur församlingen och sin föreståndaruppgift på grund av att han i sitt liv gjort sådant som var orätt och att han vägrade erkänna det.[13] Filadelfiaförsamlingen beslöt därför förnya medlemskapet. Var och en som i fortsättningen ville vara medlem i församlingen, skulle anmäla sig.[14] Eino Manninen från Viborg kallades till föreståndare.[15]

Toivon Tähti skrev att det delvis varit Smidt som förorsakat splittringen efter år 1919 genom att alltför hårt driva igenom sin egen linje. Nu försökte man närma sig varandra.[16] Flere predikanter, evangelister och

9. TT 8/1924,78.
10. RV 11/1923,3; 9/1926,5. Manninen 1933,16.
11. TT 12/1924,133.
12. KS 2/1925,4; 3/1925,4-5.
13. RV 3/1925,11-12. TT 3/1925,36. Holm 1970,94-95.
14. RV 9/1925,15. KS 9/1925,72.
15. RV 10/1925,16. Manninen 1933,17.
16. TT 3/1925,36.

andra aktiva arbetare flyttade över från de fria pingstvännerna till pingstförsamlingarna. Bland dessa var också Brofeldt.[17] Det var troligen ett resultat av att de båda grupperna samtalat och försökt samarbeta. Dittills hade Smidt på sätt och vis förhindrat detta. Man hade inte tyckt om att han drivit så hårt på sin egen linje och därför hade man hållit sig på sidan om.

Sommarfester hölls som vanligt detta år. Brofeldt var nu tillsammans med Pfaler i Varkaus, där också dop förrättades. På flere orter förekom brödsbrytelse bland troendedöpta.[18] I Tammerfors hade man under midsommaren en bibelkurs. Deltagarna var från alla håll som vanligt. Speciellt dopet togs upp till behandling och belystes från olika sidor. Man döpte trettioen personer. Bland talarna kan Pfaler, Manninen och Heinonen nämnas. Vid samma tillfälle hölls en speciell samling för "vittnena", det vill säga predikanter och evangelister. Man samtalade om huvudpunkterna i förkunnelsen, full frälsning i Kristus, dop i vatten, dop i den helige Ande, församlingsliv, ett heligt liv, brödsbrytelse, Jesu återkomst, evigt liv och evigt fördärv.[19]

Man kan se en skymt av att församlingar bildades också detta år. Tidningarna fick rapporter om att man döpte troende och ordnade församlingar på olika håll i landet, bland annat i Österbotten.[20] I Villmanstrand döptes tretton personer i samband med en sommarfest. Därefter ordnade man en lokalförsamling, bestående av tjugoåtta personer, i Villmanstrand.[21]

Manninen redde grundligt ut församlingsbegreppet i Ristin Voitto. Han utgick från att tanken på att tillhöra den andliga, osynliga församlingen blivit kär för många. Han påpekade att medlemskapet i den andliga församlingen inte hindrade någon att följa den gudomliga ordningen och tillhöra en synlig lokalförsamling. Man skulle inte bli förskräckt över de mänskliga brister, som fanns i lokalförsamlingen, utan istället lägga vikt vid om församlingen byggdes enligt ritningarna i Bibeln. Han sade också att uttrycket "biblisk församling" var ett krävande namn. Med

17. Manninen 1933,14.
18. RV 8/1925,9-10; 9/1925,11-14.
19. RV 8/1925,1-2. KS 7/1925,53-54.
20. KS 7/1925,54.
21. RV 9/1925,10.

detta uttryck menade han en församling som följt Bibelns ord så långt det klarnat för församlingen och som var beredd att i fortsättningen handla enligt det ljus den skulle få. Till grunderna för en biblisk församling borde höra bättring, pånyttfödelse, dop av troende och andedop som en speciell erfarenhet. Han uppmanade läsaren att ansluta sig till närmaste församling med dessa kännetecken. Han nämnde också om att det var bra att använda flyttningsbetyg och rekommendationsbrev då en församlingsmedlem vill flytta till en annan församling.[22]

År 1926 tog Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors emot predikanten Anton Magnusson från Andreaskyrkans församling, som tillhörde Fria Missionsförbundet. Med honom följde flere personer, av vilka en del blev döpta i Filadelfiaförsamlingen.[23] Orsaken till denna övergång var att pingströrelsens budskap nått även de frikyrkliga. Speciellt troendedopet blev aktuellt. Friförsamlingen var principiellt helt alliansbetonad, både barndöpta och troendedöpta kunde tillhöra församlingen, men de troendedöpta skulle inte få påverka de andra. Nu blev några, med Magnusson i spetsen, övertygade om vikten av troendedop. De ville till och med att man skulle bygga en dopbassäng i Andreaskyrkan. Resultatet av konflikten blev att de dopsinnade flyttade över till Filadelfiaförsamlingen.[24]

Antalet döpta i Helsingfors ökade under våren. Flere personer från frikyrkan lät döpa sig.[25] Dop förrättades både utomhus, vid Ursins klippa och inomhs, i Filadelfiasalen. Också i samband med den första bibelskolan i Filadelfiaförsamlingen hölls dopförrättning.[26]

Vid de olika sommarfesterna förrättades dop fortfarande.[27] Brödsbrytelse firades av troendedöpta. Några metodister lät döpa sig i Kållby.[28] Vid bibelstudiedagar i Tammerfors diskuterades församlingsfrågan. Puhakainen framhöll att lokalförsamlingen bör bestå av troendedöpta och att det var på tiden att pingströrelsen börjat återvända till den ursprungliga modellen.[29]

---

22. RV 10/1925,10-11.
23. KS 3-4/1926,29. TT 4/1926,40. RV 4/1926,11. Schmidt 1935,181.
24. P.W. Lindahl, Fråga framfarna släkten. Helsingfors 1943,22,49-50. Westin 1958,358.
25. KS 5/1926,38. RV 6/1926,11.
26. KS 8/1926,63. RV 8/1926,7; 12/1926,14.
27. KS 7/1926,52; 11/1926,84. RV 9/1926,12-13.
28. EB 7-8/1926,8. KS 11/1926,84.
29. TT 4/1927,46-47.

Pfaler skrev i Ristin Voitto att församlingsfrågan blev allt mera brännande. På olika orter pågick ett ivrigt ordnande av självständiga lokalförsamlingar. Man ordnade församlingar i hopp om att Gud skulle sända lämpliga ledande personer. Detta förfarande gick tvärtemot vad brödramötet år 1923 föreslagit om att vänta med församlingsbildandet, tills det fanns lämpliga personer som kunde ta hand om dem. Detta förhastande var enligt Manninen till stor skada. Man ville också att predikanterna skulle tillhöra någon lokalförsamling.[30] Lokalförsamlingar ordnades bland annat i Vasa, Lehmo, Harjavalta och Kälviä.[31]

Undervisningen om församlingen började allt mera komma till sin rätt, isynnerhet sedan Pethrus undervisat om församlingen i den tvåspråkiga bibelskolan detta år.[32] Estlander skrev en bok om församlingen. Han skrev att det bör finnas en biblisk församling på varje ort och att församlingen ökas genom dem som kommer till tro och låter döpa sig.[33] Från en bibelstudievecka i Villmanstrand kom följande uttalande: "Det är underbart hur sanningen småningom bryter igenom, och det skänkes ljus över bibelordet. Det stod klart för oss alla: dop och församling höra tillsammans. Intet dop utan församling och ingen församling utan dop."[34] Det visar sig att dopet och församlingen kopplades allt mera ihop, inte bara så att endast döpta fick tillhöra församlingen, utan också så att man ansåg att den som blev döpt även borde tillhöra en församling.

I Helsingfors var våren 1927 en andlig vederkvickelsetid med flere dopförrättningar. Filadelfiaförsamlingen var tillsvidare tvåspråkig, vilket Manninen ogillade. Småningom började man hålla finskspråkiga möten i Polismanegen, medan mötena vid Elisabetsgatan fortfor att vara tvåspråkiga.[35]

Sommartid förrättades dop igen på flere olika orter. Brödsbrytelse firades bland troendedöpta som förr.[36] Sommarfester firades överallt i landet. Lokalförsamlingarna började småningom själva ordna sommarfester.

---

30. RV 9/1926,5; 11/1923,3. Manninen 1933,14-16.
31. KS 7/1926,56; 10/1926,77. RV 1-2/1936,14. Helluntai-herätys 1932-34, 228.
32. Manninen 1953,15. TT 2/1926,12-13. Holm 1970,99.
33. F.A. Estlander, Kristus, församlingen och du. Lahti 1926,12-15.
34. KS 9/1926,71.
35. RV 6/1927,17. KS 4/1927,31. Manninen 1933,17.
36. TT 7/1927,86-87; 8/1927,93-94. RV 8/1927,13.

I Tammerfors firades som vanligt en gemensam fest. Ett trettiotal personer döptes.[37] I Nykarleby hade man en bibelstudievecka där lokalförsamlingsfrågan och frågan om icke-troendedöptas deltagande i brödsbrytelsen behandlades. Man hade också dopförrättning.[38]

På några orter ordnades församlingar. I Nämpnäs, Närpes, slöt sig tjugoen personer samman till en ordnad församling.[39] I Jaakkima ordnade man församling i samband med en pingstfest. Man valde äldste, diakon, en kvinnlig evangelist och en person som skulle sköta om ekonomin.[40] Också i Lahtis ordnade man församling och valde diakoner och äldste. I Kuopio ordnades församlingen på nytt, närmare mönsterbilden. Förutom dessa ordnades församlingar i Salo och Pälkäne.[41]

I Ristin Voitto ingick en artikel, som Pethrus skrivit om lokalförsamlingen.[42] Inflytandet från Sverige fortsatte då man fick hjälp med undervisningen om församlingen. Man citerade professor Em. Linderholm som påstod att det baptistiska dopet egentligen inte var orätt, eftersom urkristendomen och den äldsta kyrkan troligen inte kände till barndop. Dopet då förutsatte tro och skedde genom nedsänkning.[43]

År 1928 fortsatte man i Helsingfors med finskspråkiga parallellmöten, vid sidan av de tvåspråkiga mötena. Nu hölls de finskspråkiga mötena vid Kyrkogatan medan de tvåspråkiga fortsatte som förut vid Elisabetsgatan. Manninen sökte avsked för att kunna börja en finskspråkig verksamhet. Pöysti och Mömmö övertog ledningen av den tvåspråkiga Filadelfiaförsamlingen. I mars ordnade den finskspråkiga gruppen sig till en församling som tog namnet Saalem. Denna delning skedde av helt praktiska orsaker. Nu fanns det två finskspråkiga församlingar, Siloam och Saalem, och en tvåspråkig, Filadelfia.[44] Flere dop förrättades i Helsingfors.[45]

---

37. RV 3/1927,11; 7/1927,6-8. TT 8/1927,93.
38. EB 7/1927,4.
39. EB 4/1927,4.
40. TT 8/1927,93. RV 7/1927,9.
41. RV 1/1927,8; 2/1928,14; 8/1927,15; 1/1928,13.
42. RV 10/1927,5-6.
43. RV 4/1927,15.
44. RV 3/1928,8; 5/1928,11. Manninen 1933,17-20.
45. KS 11/1928,86.

Under sommaren förrättades dop på en mängd orter.[46] Den gemensamma sommarfesten i Tammerfors var väl besökt. Många predikanter och evangelister deltog på grund av att ett brödramöte hölls efter festen. Ett tjugotal personer döptes.[47]

Ordnandet av församlingar fortsatte hela tiden. Ristin Voitto uppgav att det fanns över tjugo ordnade lokalförsamlingar och att nya ordnades hela tiden.[48] Estlander skrev att ordnandet av församlingar gick framåt i städer och fabrikscentra på finskspråkigt håll, men att det på svenskspråkigt håll gick trögt. Han räknade upp orter där det fanns svenskspråkiga församlingar, nämligen Korpo, Kimito, Barösund, Kyrkslätt, Solberg, Hangö, Svartå, Nickby, Borgå, Forsby såg, Kållby, Jakobstad, Nykarleby, Vasa, Smedsby, Vassor och Nämpnäs.[49] Församlingar ordnades åtminstone i Kotka, Nyslott, Raumo och på Simsalö.[50]

De fria pingstförsamlingarna som ordnades, var inte registrerade och kunde därför inte inneha egendom. För att kunna inneha egendom och bygga bönehus, rekommenderades att man inom församlingarna skulle bildas föreningar. Till exempel Mirham-församlingen i Orivesi grundade föreningen Mirham-seurakunta r.y.[51]

År 1929 önskade ett brödramöte att de två finskspråkiga församlingarna i Helsingfors, Siloam och Saalem, skulle sammanslås till en enda finskspråkig församling.[52] Det är ett tydligt exempel på att man ville följa principen att ha en enda biblisk församling på varje ort. Saalemförsamlingen fick förstärkning från Finska Frikyrkan. Lauri Hokkanen och några andra flyttade över till pingströrelsen.[53]

---

46. RV 9/1928,11-14; 10/1928,10-11.
47. EB 7/1928,4. RV 8/1928,9-14.
48. RV 5/1928,7.
49. EB 8/1928,3. - Av dessa var åtminstone församlingen i Kyrkslätt äldre än pingströrelsens egna församlingar. Den ordnades år 1918 och var fristående och alliansbetonad. Församlingen i Nickby var troligen en f.d. baptistförsamling. KS 3/1928,21. Holm 1970,74-75, 82.
50. RV 5/1928,9-10; 6/1928,14; 8/1928,18; 6/1929,14.
51. RV 5/1928,7; 3/1928,13. Holm 1970,89.
52. Manninen 1953,23. - Se KS 9/1931,68-69.
53. RV 18/1929,15. Helluntai-herätys 1932-34,20,22. Schmidt 1935,178. Jfr. Westin 1958,366. Han påstår att det skedde 1931.

Vid de olika sommarfesterna förrättades fortsättningsvis dop.[54] I Åbo hölls en bibelvecka i vilken Barratt deltog. Manninen skrev att det är viktigt att man undervisar rätt, så att dopet klarnar och brödsbrytelsen får sin rätta plats, nämligen efter dopet. Han ansåg lutherska kyrkan vara inkonsekvent, då den döper barn utan att ge dem nattvarden.[55]

Beträffande församlingen påpekades att om en person blivit utesluten ur en församling, bör inte en annan församling ta emot personen ifråga innan allt är uppklarat. Samarbete mellan församlingarna är nödvändigt. Man bör ge flyttningsbetyg och rekommendation åt dem som vill flytta till en annan församling.[56]

Församlingar ordnades i Mäntyharju, Suur-Miehikkälä och Kemi. I Mäntyharju hade pingstväckelsen tidigt slagit rot, redan omkring år 1914. De fria pingstvännerna höll denna sommar fest där med stor framgång. Man förrättade dop och firade brödsbrytelse med alla troende. Bland ortsbefolkningen fanns ändå så många församlingsbetonade att en lokalförsamling ordnades ännu samma år.[57] I Suur-Miehikkälä däremot var församlingstanken så ny, att många stannade utanför församlingen i början. Församlingen i Kemi bestod mest av nydöpta. Man valde en person till sammankallare och förblev i väntan på en äldste.[58]

Våren 1930 rörde det på sig i Helsingfors. Saalemförsamlingen hade många dopförrättningar och döpte flere personer än under hela föregående år.[59] På hösten ordnades en svenskspråkig församling, Taborförsamlingen, som höll möten vid Mikaelsgatan. Ivan H. Lindgren från Sverige blev föreståndare. Fram till årsskiftet hann man döpa över tjugo personer.[60]

Dop förrättades runtom i landet. I Nickby döptes en person som tidigare varit predikant inom kyrkan.[61] Svenskspråkiga församlingar ordnades i Bergö, Illby och Esbo. Församlingen i Bergö bestod till största delen av baptister som kommit med i pingströrelsen och ville ordna en biblisk

---

54. RV 11/1929,6; 17/1929,5-7; 18/1929,11-14.
55. RV 18/1929,10.
56. RV 9/1929,4-5; 3/1933,10.
57. VS 4/1929,13. Helluntai-herätys 1932-34,176,253.
58. RV 18/1930,195; 5/1929,6.
59. RV 3/1930,37-38; 7-8/1930,88.
60. HK 1/1930,3; 2/1931,8. EB 10/1930,79. Schmidt 1935,
61. RV 13-14/1930,144; 15/1930,159-161; 17/1930,185; 18/1930,195. KS 10/1930,92.

församling.[62] På finskspråkigt håll ordnades församlingar i Riihimäki, Tavastehus och Valkeala.[63]

2.2.3. Församlingsbildandet fortsätter (1931-1935)

Under år 1931 pågick en stilla väckelse i Helsingfors. I Filadelfiaförsamlingen förrättades dop flere gånger. I Taborförsamlingen döptes över etthundra personer.[1] Saalemförsamlingen välkomnade över tvåhundrafemtiosex nya medlemmar av vilka de flesta hade blivit döpta strax innan.[2] I Andreaskyrkan pågick en andedopsväckelse och troendedopet blev aktuellt igen. Man byggde en dopgrav i kyrkan, trots flere medlemmars protester.[3]

Dop förrättades på olika orter. I Tammerfors hölls en sommarfest under midsommarhelgen. Omkring trettio personer döptes i samband med festen.[4] Församlingsbildandet fortsatte. Saalemförsamlingen i Helsingfors missionerade på olika orter. Man ordnade sommarfester till exempel i Uleåborg, Haapavesi, Kemi, Kemijärvi och Oulainen. Vid dessa tillfällen döptes de som nyligen kommit till tro, ungefär sextio personer allt som allt. Församlingar ordnades på dessa orter antingen genast eller efteråt.[5] Församlingar ordnades också i Käkisalmi, Vahvajärvi och Mensuvaara, under några erfarna predikanters ledning.[6]

Också på Åland hade de troende fått syn på troendedopet, men någon tanke på en biblisk församling hade de inte ännu.[7] I Ristin Voitto påpekades att man inte skall bli döpt utan att gå med i en församling. Apostlarna döpte ingen som inte skulle ha gått med i församlingen.[8] Det framkom också att Saalemförsamlingen i Helsingfors i allmänhet inte ville döpa

---

62. EB 6/1930,47. KS 4/1930,38; 9/1930,88.
63. RV 13-14/1930,147; 18/1930,194; 21/1930,233-234.
1. KS 4/1931,32; 6/1931,47; 10/1931,80. HK 2/1932,7.
2. RV 6/1932,9.
3. KS 3/1931,24. Lindahl 1943,52.
4. RV 11/1931,122; 15-16/1931,168-169; 13-14/1931,153.
5. K.A. Hellman, Katsaus Saalemin lähetysrientoihin kuluneina vuosina. Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Helsinki 1933,47.
6. RV 3/1932,9-10; 8/1932,11-12.
7. HK 22/1931,6.
8. RV 9/1931,93-95.

personer från andra orter, utan endast sådana som ville och kunde komma med i församlingen.[9]

Med församlingsbildandet följde en viss isolering. Pingstvännerna höll sig mera för sig själva i sina församlingar. Taborförsamlingens föreståndare motiverade detta med att de inte ville ha gemenskap med dem som inte följde Guds Ord helt. Detta var något helt annat än Barratts öppna allianslinje.Taborförsamlingen var speciellt sträng, den godkände inte ens Filadelfiaförsamlingen helt och hållet. Läget var en tid spänt mellan dem.[10] Något senare ingick i Korsets Budskap ett citat av Pethrus, där han skarpt varnade för isolering. Enligt honom skulle man absolut inte få isolera sig och göra pingströrelsen till en liten sekt. Han påminde om att det fanns levande kristna också utanför pingstförsamlingarna.[11]

För övrigt lät många finskspråkiga metodister döpa sig. Det blev pingstväckelse i några metodistförsamlingar. Flere metodistpredikanter lät döpa sig och döpte sina församlingsmedlemmar.[12] Det var tydligen ett år då troendedopet var mycket aktuellt på olika håll, både inom Fria Missionsförbundet och Finska Metodistkyrkan. Det var inte enbart troendedopet som klarnade, utan det följde efter den andedopsväckelse som ägt rum.

År 1932 fortsatte med en mängd dopförrättningar i Helsingfors. Taborförsamlingen döpte sjuttiotvå personer.[13] Filadelfiaförsamlingen döpte tjugotvå personer, medan antalet döpta i Saalemförsamlingen uppgick till närmare tvåhundrafemtio personer.[14] I Andreaskyrkan beslöt majoriteten av församlingen att troendedop bör vara obligatoriskt för församlingstillhörighet. Man beslöt också att utträda ur Fria Missionsförbundet.[15]

Också runt om i landet förrättades en mängd dop.[16] Svenskspråkiga församlingar bildades i Borgå, Kvimo, Nykarleby, Maxmo, Vålax och Ekenäs.[17]

---

9. RV 6/1932,9.
10. HK 9/1931,4; 4/1931,7; 7/1932,5.
11. KB 18/1933,4.
12. RVA 1/1932,7. KS 10/1932,79; 3/1931,24. EB 9/1931,68.
13. KB 3/1933,6.
14. RV 3/1933,12; 4/1933,13.
15. KS 5/1932,39. Lindahl 1943,54-55. Schmidt 1935,181.
16. RV 20-21/1932,19; 22/1932,8-11; 23/1932,9; 24/1932,10; 25/1932,10-11; 27/1932,10; 28/1932,9,10; 29/1932,11; 31/1932,9.
17. KS 10/1932,79. KB 4/1935,5-8; 6/1933,5; 8/9133,7. Holm 1970,108.

På finskspråkigt håll ordnades församlingar i Kannas, Gamlakarleby, Pertunmaa, Pyhäjärvi, Impilahti och Stor-Kyro.[18]

Baptistpredikanten i Karis lämnade Baptistsamfundet för att verka fritt. Han hade kommit till den slutsatsen att lokalförsamlingen bör vara fri. Ett par finskspråkiga metodistförsamlingar var redo att med predikanten i spetsen lämna Metodistkyrkan.[19]

Pingstvännerna själva ansåg att församlingsfrågan bland dem blev allt viktigare. Manninen framhöll att man borde vara konsekvent. Om man såg församlingen enbart andligt, borde man också tolka dopet och brödsbrytelsen enbart andligt. Om man däremot, som de flesta gjorde, ville få del av dop och brödsbrytelse rent påtagligt, borde man också förstå församlingen som något synligt och gå med i den. Han påpekade också att all yttre mission hade fördröjts genom att det gått så trögt med församlingsbildandet.[20] Församlingsfrågan var alltså aktuell också för att man ville komma igång med yttre mission.

Nu är dopet redan i princip helt sammankopplat med församlingen. Det finns ändå ännu exempel på många personer som var döpta utan att tillhöra någon församling. Orsaken var den att man i början döpte utan tanke på församlingstillhörighet. I Korsets Seger uppskattade man antalet sådana personer till nästan hälften av alla pingstvänner. Taborförsamlingens föreståndare påpekade att man hade handlat oförståndigt då man döpt utan att foga de döpta till församlingar.[21]

Följande år, 1933, betonade man att den som blev döpt skulle gå med i en församling av troendedöpta på sin hemort. Det var inte meningen att man skulle resa bort och bli döpt i hemlighet. Taborförsamlingen försökte få ordning på systemet, genom att uppmana dem som bodde på annan ort att flytta över till församlingen där. Manninen var på samma linje.[22]

---

18. RV 1-2/1932,15-16; 20-21/1932,20; 24/1932,10; 28/1932,9-10; 31/1932, 10-11; 3/1933,14. Helluntai-herätys 1932-34, 271-272,282-283.
19. EB 11/1932,3; 3/1932,12.
20. RV 26/1932,3-6,8.
21. RV 15-16/1931,168. KS 10/1932,77. HK 4/1932,6.
22. KB 16/1933,3; 4/1934,5. HK 7/1931,12. RV 1-2/1933,15.

Detta år döptes femtiofem personer i Taborförsamlingen i Helsingfors. I Saalemförsamlingen döptes cirka tvåhundra personer. Också Filadelfiaförsamlingen hade dopförrättningar.[23] Filadelfiaförsamlingen undergick vissa förändringar. Församlingen beslöt att bli enbart svenskspråkig. Dessutom fick den förstärkning från Andreaskyrkan. Gruppen på cirka etthundrafemtio personer som var för troendedop beslöt sig för att lämna Andreaskyrkan åt minoriteten, som höll fast vid Fria Missionsförbundets principer, och så övergick man till Filadelfiaförsamlingen i stället. Pastor A.W. Rosenberg blev föreståndare i Filadelfia och A. Andström predikant.[24] I Österbotten övergick några frikyrkliga predikanter till pingströrelsen.[25] Det var kanske något slag av efterdyningar till vad som skett i Helsingfors.

Dop förrättades här och där i landet.[26] Svenskspråkiga församlingar ordnades i Solberg, Maxmo, Sjundeå och Åbo.[27] På finskspråkigt håll ordnades församlingar i Karhula, Niemisjärvi, Sydänmaa, Jämsä och Loimaa.[28]

År 1934 skedde det fler förändringar i Helsingfors. Siloamförsamlingen slutade sin verksamhet och uppgick i Saalemförsamlingen. Församlingarna Filadelfia och Tabor sammanslog sig till en församling som tog namnet Filadelfia. Nu fanns det bara en finsk- och en svenskspråkig församling i Helsingfors.[29] I Filadelfiaförsamlingen döptes ett trettiotal personer under återstoden av året. Saalemförsamlingen välkomnade fyrahundra medlemmar, av vilka etthundratjugofem kom från Siloamförsamlingen. Av de återstående tvåhundrasjuttiofem kom största delen genom dop med i församlingen.[30]

---

23. KB 4/1934,5; 2/1934,5. RV 8/1934,100.
24. KB 11/1933,15; 12/1933,6; 2/1934,5. RV 16/1933,14. Lindahl 1943,55-61. Holm 1970,106-107. - Jfr. Schmidt i Teol.Tidskr.1935,7. Han menar att detta skedde år 1931.
25. KB 3/1933,8; 21/1944,6.
26. RV 3/1933,14; 4/1933,12,14; 23-24/1933,12-14; 26/1933,7; 28/1933,12; 30/1933,11; 7/1934,85. Helluntai-herätys 1932-34,231.
27. KB 13/1933,7; 6/1935,7; 18/1933,6; 5/1933,7. - Estlander påstod att det i Solberg fanns en församling redan år 1928. EB 8/1928,3. I Maxmo fanns det redan år 1932 en församling. Holm 1970,108.
28. RV 10/1933,10; 27/1933,7; 30/1933,11; 3/1934,29; 23/1934,264.
29. KB 10/1934,11; 11/1934,8. RV 12/1934,148; 16/1934,200; 17-18/1934, 218.
30. KB 2/1935,5-6. RV 6/1935,78. Holm 1970,111.

För övrigt förrättades dop överallt i landet, som förr.[31] Vid festen i Tammerfors under midsommarhelgen döptes fjorton personer. Vid de svenskspråkiga pingstvännernas sommarkonferens i Vasa döptes sju personer.[32] Församlingar ordnades i Kangasniemi, Puumala, Idensalmi, Pielavesi och Lapua.[33]

År 1935 innehöll tidningarna relativt få uppgifter om dop och församlingsbildande. I Helsingfors döptes fyrtio personer i Filadelfiaförsamlingen. I Saalemförsamlingen välkomnades etthundranittioen personer av vilka de flesta hade döpts i församlingen.[34] I Nykarleby blev en kyrklig predikant döpt. I Nickby övergick en baptistevangelist till pingströrelsen.[35] För övrigt förrättades dop på olika orter. I Lavia ordnades en församling.[36]

2.2.4. Utvecklingen av dop- och församlingssyn klar (1936-)

Vi har nu följt med hur synen på dopets relation till brödsbrytelsen och församlingen småningom har utvecklats inom pingströrelsen. Man kan säga att utvecklingen i detta avseende i stort sätt var klar i mitten av 1930-talet. På svenskspråkigt håll har det intensiva församlingsordnandet mattats av efter år 1935. Endast då och då bildades någon ny församling.[1] På finskspråkigt håll hade man samma syn på församlingen, men i praktiken var församlingsordnandet inte klart ännu. De följande tre åren ordnades flere finskspråkiga församlingar.[2] Under krigstiden verkar det att ha varit lugnare en tid, men sedan fortsatte man igen att ordna församlingar. Speciellt år 1952 ordnades många finskspråkiga

---

31. RV 19-20/1934,234; 21-22/1934/251; 23/1934,262-264; 25/1934,298; 27/1934,331; 31/1934,393; 33/1934,416; 5/1935,61; 7/1935,94.
32. RV 21-22/1934,250, KB 15/1934,6.
33. RV 12/1934,148; 19-20/1934,234; 27/1934,330; 33/1934,416; 29/1935,353 353.
34. KB 2/1936,6-7. RV 7/1936,93.
35. KB 5/1935,7; 2/1935,8.
36. RV 21/1935,257-259; 27/1935,329; 17/1935,225.
1. Holm 1970,126.
2. RV 21-22/1936,273; 34/1936,441; 1/1937,13; 5/1937,78; 31/1937,442; 33/1937,473; 2/1938,30; 21-22/1938,274-275; 32/1938,433; 2/1939, 30-31.

församlingar.[3] År 1961 uppskattades antalet församlingar i landet till cirka tvåhundra.[4]

I Helsingfors fortsatte Saalem- och Filadelfiaförsamlingen sin verksamhet. Båda flyttade småningom till sina nuvarande lokaliteter vid Terrassgatan respektive Albertsgatan.[5] Några lämnade Salemförsamlingen och bildade en ny finskspråkig församling som tog namnet Siion. Den blev på sidan om den egentliga pingströrelsen.[6] I Ristin Voitto förekom en notis, som tydde på att Siloamförsamlingen börjat en egen verksamhet på nytt.[7] Den svenskspråkiga baptistförsamlingen Betel blev en fri församling och ville vara ett med pingströrelsens folk. Några år fanns deras annonser i Korsets Budskap.[8] Den förblev troligen en baptistförsamling i alla fall.

Inom pingströrelsen fortsatte man att förrätta dop. Endast en del av alla dop som förrättades, kommer fram i tidningarna. För det mesta gäller det dop som förrättats vid sommarfester.Vi kan som exempel ta med Filadelfiaförsamlingens i Helsingfors dopstatistik under de följande åren. Den omfattar tiden efter sammanslagningen med Taborförsamlingen och visar att man under åren 1944-1947 och år 1950 döpte flere personer än under de övriga åren.[9] De senare åren har man i medeltal döpt färre än tidigare på svenskspråkigt håll i Helsingfors.

---

3. RV 10/1947,172; 7-8/1946,67; 3/1953,44-45; 2/1955,27; 19/1951,269; 21/1951,301; 4/1952,46-47; 7-8/1952,101; 9/1952,116; 12-13/1952, 169; 16/1952,216; 18/1952,248; 19/1952,263; 1/1953,11,12,15; 3/1953, 44; 16/1965,2.
4. RV 41/1961,605-606.
5. Manninen 1953,13. RV 32/1938,435; 34/1938,458-460; 16/1940,129. KB 11/1940,4.
6. Manninen 1953,23. RV 9/1945,136.
7. RV 2/1937,29.
8. KB 20/1937,8. - Betelförsamlingens annonser förekom i KB under åren 1932-1942.
9. Matrikel för Filadelfia-församlingen i Helsingfors. År 1934- . - Det är fullständigt omöjligt att inom ramen för detta arbete få fram uppgifter om hur många personer som döpts per år. Här följer några exempel på tidningar i vilka det nämns om att dop förrättats på olika orter under åren. RV 21-22/1936,273-275; 25/1937,344-346; 21-22/ 1938,272,274; 23-24/1939,309-310; 26-27/1940,222-223. KB 11/1941,7; 2/1943,7; 2/1944,7. RV 18/1944,262; 13/1945,184; 9-10/1946,83; 8/ 1947,135; 3/1948,44; 4-6/1949,80; 14/1950,190; 20/1951,278; 14/1952, 174; 10/1953,145; 16/1954,226-227; 16/1955,238; 11/1956,158; 13-14/ 1957,194; 17/1958,187; 28/1959,315; 27/1960,405; 31/1961,451; 27/ 1962,386; 37/1963,540; 31/1964,9; 28/1965,1; 4/1967,2; 12-15/1967,2. KB 5/1969,12-13; 6/1970,13; 3/1971,12-13; 3/1972,13; 23/1972,5.

År	antal döpta	År	antal döpta	År	antal döpta
1934	33	1947	55	1960	34
1935	40	1948	37	1961	25
1936	21	1949	40	1962	11
1937	25	1950	84	1963	4
1938	21	1951	41	1964	14
1939	20	1952	43	1965	12
1940	32	1953	41	1966	14
1941	16	1954	44	1967	4
1942	19	1955	18	1968	12
1943	18	1956	30	1969	10
1944	67	1957	23	1970	14
1945	106	1958	27	1971	13
1946	98	1959	24	1972	14

Vi har i de föregående kapitlena sett att dopet fått en allt starkare ställning genom dess fastare relation till brödsbrytelsen och lokalförsamlingen. Lokalförsamlingstanken har helt slagit igenom. Vi skall nu se hur de tankar som kommit fram i det föregående förs fram också i fortsättningen. Troendedopet har blivit förutsättningen för medlemskap i församlingen. Endast de troendedöpta församlingsmedlemmarna får delta i brödsbrytelsen. De behöver inte nödvändigt tillhöra en pingstförsamling.[10] Lokalförsamlingarna är fristående och leds av äldstebröder, biträdda av diakoner och evangelister. En av äldstebröderna är föreståndare.[11] Det bör helst finnas en biblisk lokalförsamling på varje ort och församlingsmedlemmarna bör helst höra till den närmaste lokalförsamlingen.[12] Lokalförsamlingarna är inte ofelbara och deras medlemmar är inte fullkomliga.[13]

---

10. Eino I. Manninen, Evankeliumin kaste. Helsinki 1948,26. Gösta Bergstén, Vår gemensamma tro. Helsingfors 1968,19-20,48. Schmidt 1935, 224. Holm 1970,89-90.
11: KB 13/1939,6. RV 41/1961,606. Filadelfiaförsamlingens i Helsingfors adressbok 1973-1974. Helsingfors 1973,5-6. Briem 1924,154-155. Holm 1970,88-89,100. - Man hade den independentistiska församlingssynen.
12. RV 9/1942,125. Intervju med pastor David Klemetz den 17 mars 1973.
13. Manninen 1948,11-12,65-67. Hokkanen [1950],67-69. -Jfr. Briem 1924, 151. Han påstår att pingstvännernas församlingar består av fullmogna kristna.

Den första tiden var de stora sommarfesterna de enda sammanhållande banden. Sedan förlades tyngdpunkten i Helsingfors, men fördelades småningom på de självständiga lokalförsamlingarna. Lokalförsamlingarna övertog också allt mer och mer ordnandet av sommarfester. Likaså strävade man efter att lokalförsamlingarna skulle ta hand om dopförrättningarna. I början döpte man enbart vid de olika festerna. Ibland hände det att man medvetet inte ville döpa på egen ort, på grund av att dopet var en stötesten för många. Nu döpte man också i samband med festerna, men man uppmanade många att vänta med dopet tills de kom hem till hemortens församling.[14] Det finns exempel på att dopförrättningar ordnats i hemförsamlingens regi i samband med sommarfester på annan ort. Till exempel sommaren 1972 döptes en person från Helsingfors i samband med de svenskspråkiga pingstvännernas konferens i Vasa. Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors ordnade dopförrättningen.[15]

Manninen ansåg att pingströrelsen haft större framgång efter det att man ordnat sig i församlingar. Bland annat gjorde denna inre fasthet det möjligt att börja med yttre mission.[16] Det var i allmänhet också slut med allt döpande av personer som inte ville ansluta sig till någon församling. Lattu ansåg personligen det vara alltför strängt. Det finns också exempel på att undantag har gjorts. Klemetz menar att undantagen endast bekräftat regeln.[17] Detta är ett baptistiskt tänkesätt som trängt in till slut. Även om församlingssynen i mycket är baptistisk, är den ändå avvikande i fråga om lokalförsamlingarnas frihet och självständighet.[18]

Efter att på detta sätt ha placerat in dopet i det historiska skeendet, skall vi övergå till att se närmare på troendedopet läromässigt.

---

14. RV 15-16/1946,135; 8/1948,128-130; 31/1964,9. KB 16/1940,6; 16/1943, 7. Helluntai-herätys 1932-34,226-227.
15. KB 14/1972,10-13.
16. RV 26/1932,3-6; 34/1938,458-459.
17. Klemetz 1973. Lattu 1966,20. ÅKA 772. Holm 1970,105.
18. Se Tuomenoksa 1926,130. Han säger att pingstvännerna höll fast vid den baptistiska församlingsuppfattningen, vilket är sant på många punkter, men inte beträffande ovanstående.

3. DEN DOGMATISKA SIDAN AV DOPET

3.1. Något om pingströrelsens lära

Pingströrelsen har inte några bekännelseskrifter eller någon formulerad trosbekännelse. Man har medvetet tagit avstånd från allt fastställande av trosbekännelser. Man vill vara öppen för gamla bibliska sanningar, då de blir levande på nytt. Ändå har pingstvännerna i olika länder en i stort sätt likadan uppfattning om kristendomens huvudsanningar. Då Saalemförsamlingen i Helsingfors firade femårsjubileum år 1933, skrev man ner de viktigaste punkterna i trosläran. Troendedopet nämndes också.[1]

Lärofrågan togs upp vid Europeiska pingstkonferensen i Stockholm år 1939. Där ställdes följande fråga: " Kan en definition av pingstsanningarna medverka till att vi komma bort från onödiga särmeningar, som endast tjäna till splittring och störande av den verkliga enheten? " Frågan besvarades av en svensk pingstvän såhär: " Vi tro, att det är sant, vad broder Pethrus har sagt här, att vi icke skola skriva, icke fastställa någonting utan hålla oss till vår Bibel och låta den vara definitionen."[2] Här har vi pingströrelsens syn på lärodefinitioner. Man vill ha Bibeln som enda rättesnöre för lära och liv. Man tror att Bibeln, både Gamla och Nya Testamentet, är Guds Ord, en gudomlig uppenbarelse skriven under den helige Andens inspiration. Man säger att istället för att binda de gudomliga sanningarna i utformade trosdogmer, har man som mål att människor skall komma till tro, bli döpta i vatten och Ande och bli mera lika Kristus.[3]

---

1. Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Helsinki 1933,29. Pethrus 1953,261. Klemetz 1969. Salonen 1944,5. Aimo T. Nikolainen, Rajankäyntiä. Pieksämäki 1967,109. - De viktigaste punkterna i trosläran är bifogade som bilaga I
2. Alvar Blomgren, Om lärodefinition och enhet. Europeiska Pingstkonferensen i Stockholm den 5-12 juni 1939. Stockholm 1939,101.
3. Pingstväckelsens riktlinjer. Stockholm 1917,6-8. Hokkanen [1950], 30-31. KB 11/1940,2. RV 24/1944,354. - Också baptismen har Bibeln som enda rättesnöre för läran. Näsman 1962,14.

Då det gäller dopets läromässiga sida, påpekar pingstvännerna att de omfattar troendedopet på grund av att det i Bibeln inte talas om något annat dop.[4] De bygger alltså sin dopsyn i första hand på Bibeln, men det hindrar inte att den baptistiska dopsynen gått i arv. Vi har sett att majoriteten av dem som kom med i pingstväckelsen den första tiden, var baptister. Likaså har allt inflytande från Sverige varit baptistiskt. Den svenska pingströrelsens dopsyn har påverkat pingstvännerna i hela Norden.[5]

Vi kan här ta fram en linje i litteraturen, genom vilken den svenska baptistiska dopsynen nått pingstvännerna i Finland. Kyrkoherden G.E. Söderholm i Sverige övergick till pingströrelsen. Hans ändrade inställning i dopfrågan berodde dels på bibelläsning och dels på att han läste en bok om dopet, skriven av baptisten Wiberg. Han skrev därefter själv en bok, där han berättade hur troendedopet klarnat för honom. Han byggde mycket på Wiberg och rekommenderade hans bok.[6]

Söderholms bok kom ut i finsk översättning år 1923. I den kunde de finskspråkiga pingstvännerna läsa om vilket stöd Wiberg gav troendedopet. De kunde eventuellt också få impulser att själva läsa Wibergs bok. Lattu skrev en bok om dopet år 1924. Han uppmanade den läsare som ville veta mera om dopet, att läsa boken som Söderholm skrivit.[7] Lattu har i sina skrifter om dopet också lånat mycket av Wiberg. I Ristin Voitto rekommenderades en bok som A. Jauhiainen skrivit om dopet. Jauhiainen var en av de ledande baptisterna i Finland.[8]

De som forskat i pingströrelsen är överens om att pingstvännerna övertagit baptisternas doplära.[9] Schmidt säger att de övertagit baptisternas tradition helt oförändrad. På vissa punkter har pingstvännerna ändå inte helt följt den baptistiska traditionen. En skillnad utgöres av synen på andedopet. Pingstvännerna anser inte dopet och andedopet vara samma upplevelse. Baptisterna anser att Anden unfås i dopet, även

---

4. RV 5-6/1949,72. Hokkanen [1950],58.
5. Bloch-Hoell 1956,398.
6. G.E. Söderholm, Miten kastekysymys minulle selvisi. Tampere 1923, 25-33,49.
7. Lattu 1924,25.
8. RV 11-12/1933,19; 23-24/1933,16. A. Jauhiainen, Mikä on totuus kasteesta? Tampere 1933,4.
9. Pietilä 1913,85. Schmidt 1935,225. Salonen 1944,6. Bloch-Hoell 1956, 401.

om många enskilda baptister i Finland har samma syn som pingstvännerna på andedopet.[10] En annan skillnad mellan baptisternas och pingstvännernas dopsyn framträdde den första tiden. Vi har sett att pingstvännerna inte ansåg dopet nödvändigt för att få delta i brödsbrytelsen och att de döpte den första tiden utan krav på något slag av församlingstillhörighet. Den baptistiska traditionen höll fast vid att den som blir döpt bör bli medlem i en baptistförsamling och först sedan delta i brödsbrytelsen. Vi har sett hur pingströrelsen småningom upptog mera av den baptistiska synen i dessa frågor. Brofeldt skrev att pingstvännernas uppfattning inte var så klar i början, men den utvecklades mer och mer enligt Bibeln.[11] Vi har sett att den utvecklades i baptistisk riktning. Alltså kan vi dra den slutsatsen att baptisternas syn på dopet stämde med det pingstvännerna fann i Bibeln.

Den dopsyn som baptisterna och pingstvännerna företräder, är närmast reformert. Man kallar inte gärna dopet för sakrament. Istället använder man ibland uttrycket instiftelse för att beteckna dopet och brödsbrytelsen.[12] De är inte nådemedel i den meningen att de först förmedlar nåden. Nåden bör ha tagits emot innan man blir delaktig av dop och brödsbrytelse. Dopet är ett tecken på att något skett i en människa.[13]

3.2. Förhållandet mellan dop och pånyttfödelse

Dopet inom pingströrelsen kallas helst troendedop, eftersom endast den som kommit till tro får bli döpt. Att komma till tro kallas också att bli frälst, pånyttfödd, rättfärdiggjord, Guds barn o.s.v.[1] Denna pånyttfödelse innebär att Gud väcker en människa och ger henne nåd att göra bättring. Då hon lyssnar till evangelium och får syn på undret på Golgata, får hon genom tro ta emot förlåtelse för sina synder i Jesu namn

---

10. Schmidt 1935,225. Näsman 1962,20. Hokkanen [1950],23.
11. Helluntai-herätys 1932-34,288.
12. Schmidt i Teol.Tidskr. 1935,12. Näsman 1962,14,19. Holm, uppsats 1970,11-12.
13. EB 10/1932,2. Eino Manninen, Kasteen siunaus. Helsinki 1935,10-11.
1. RV 7/1932,15. Manninen 1948,23,43. Briem 1924,150. Bloch-Hoell 1956,379.

på grund av försoningen. Genom att tro och ta emot förlåtelsen blir hon rättfärdiggjord. Denna händelse kallas pånyttfödelse. Den upplevs känslomässigt inte lika av alla. Ändå har samma under skett både hos den som reagerar starkt i sitt känsloliv och hos den som inte visar någon större känsloreaktion. Pånyttfödelsen sker alltså genom Guds Ord (Jak. 1:18; 1Petr.1:23; 1Kor.4:15 [2]) och inte genom dopet, varken barn- eller troendedopet. Det är denna speciella engångsavgörelse, som bör ske före dopet. Det kristna livet innebär sedan en ständig kamp och den pånyttfödde måste göra bättring om och om igen, varför man inte behöver nå något speciellt stadium i troslivet för att få bli döpt.[3]

Just detta krav på pånyttfödelse före dopet skiljer troendedopet från det kyrkliga barndopet. Pingstvännerna menar att kyrkan tagit miste då den anser att det kristna livet börjar i dopet och därför döper spädbarn. Om så vore, skulle pånyttfödelsen ske i dopet och följaktligen skulle nästan hela Finlands befolkning vara pånyttfödd. Denna tanke anser man vara mot både Bibeln och erfarenheten.[4] Pingstvännerna har från första början haft pånyttfödelsen som förutsättning för dopet. Dopet skulle annars bli endast en tom ceremoni. Både Smidt och Brofeldt hänvisade till ordningsföljden i Mark.16:16 "Den som tror och bliver döpt, han skall bliva frälst; men den som icke tror, han skall bliva fördömd."[5] Barratt skrev att den som blir döpt, bör döpas på grund av sin egen tro, inte på grund av kyrkans, föräldrarnas eller faddrarnas tro.[6]

Estlander skrev år 1923 att apostlarna döpte endast dem som hade kommit till tro genom att ha lyssnat till predikan. Han tog fram de olika doptillfällena i Apostlagärningarna och visade att de föregicks av tro hos dopkandidaterna. När Petrus predikade på pingstdagen kom tretusen personer till tro och lät döpa sig (Apg.2:41 [7]). Filippus predikade i Samarien. De som hörde honom och satte tro till evangelium, lät döpa sig

---

2. Se bilaga V
3. Lattu 1924,13. KS 5/1931,34. Manninen 1948,22-23,40. RV 4/1949,54-55. Hokkanen [1950],34,40-41. ÅKA 772. Schmidt 1935,210. - Också baptisterna anser att pånyttfödelsen sker genom Ordets förkunnelse och inte i dopet. Näsman 1962,20.
4. E. Hällström, Uppbyggda på apostlarnas och profeternas grundval. Art. i Pingstens Budskap. Andlig Pingstkalender 1931. Helsingfors 1931,98. TT 10/1927,117.
5. TT 7/1912,125; 8/1912,141; 9/1912,148-150.
6. RV 1/1916,6.
7. Se bilaga V

(Apg.8:5-25 [8]). Först då de hedningar, som lyssnade till Petrus i Kornelii hus i Cesarea, blev fyllda med den helige Ande, sade Petrus att de skulle döpas i vatten (Apg.10:1-48 [9]). I Filippi lyssnade purpurkrämerskan Lydia från Tyatira till ett samtal som Petrus förde. Hennes hjärta öppnades, så att hon tog vara på det hon hörde. Hon lät därefter döpa sig (Apg.16:13-15 [10]). I samma stad kom en fångvaktare till tro och lät döpa sig jämte sitt husfolk (Apg.16:25-34 [11]). I Korint döptes en synagogföreståndare och många andra korintier, som hade lyssnat till Paulus och kommit till tro (Apg.18:8 [12]). Där det talas om husfolk, som döptes, är det alltid fråga om människor som hade hört evangelium och kommit till tro. Ingenting tyder på att små omedvetna barn blivit döpta.[13]

Estlander tog också upp en bibelvers, som är bortlämnad i den nuvarande svenska och finska bibelöversättningen. Det gäller samtalet mellan Filippus och den etiopiske hovmannen i Apg.8:26-40. I vers 36 frågar hovmannen: "Se här finnes vatten. Vad hindrar att jag döpes?" Filippus svar i vers 37 är bortlämnat. Estlander citerade den: "Om du tror av hela ditt hjärta, så må det så ske. Han svarade och sade: Jag tror att Jesus Kristus är Guds Son." Estlander påpekade att detta svar visade att Filippus begärde en hjärtats trosbekännelse innan han döpte och att spädbarn inte kan tillfrågas på detta sätt.[14] Också andra än Estlander har hänvisat till denna bibelvers. Lattu säger att fastän den är bortlämnad nu, är den så gammal att Irenaeus kände till den. Om den var ett tillägg, visar det ju att man den första kristna tiden tyckte att tro

---

8. Speciellt vers 12. Se bilaga V.
9. Spec. v.44-48. Se bilaga V.
10. Se bilaga V - VI.
11. Spec. v.32-34. Se bilaga VI.
12. Se bilaga VI.
13. (F.A.) Estlander, Förblivande grundvalar. Ekenäs 1923,24-27. Se även Manninen 1948,17-19. - Baptisterna har samma tolkning. Näsman 1962,19.
14. Estlander 1923,25-26. - Förklaringen till att v. 37 är bortlämnad i den svenska bibelöversättningen finner man i Bibelns ordförklaring och sakupplysning. Versen fanns med i den s.k. Karl XII:s Bibel, vars första upplaga utkom år 1703. De handskrifter som finns bevarade företer vissa avvikelser. De som översatte Bibeln av år 1917, hade större möjligheter att samman ställa handskrifterna, än tidigare bibelöversättare. Resultatet blev att man utelämnade en del verser. - Den grekiska versionen av vers 37 är följande: ειπεν δε· ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας, εξεστιν. αποκριθεις δε ειπεν· πιστευω τον υιον του θεου ειναι τον Ιησουν Χριστον Novum Testamentum Graece. Germany 1964,323.

före dop var så viktigt, att man förtydligade bibeltexten.[15]

Pingstvännerna hänvisar ofta till missionsbefallningen i Matt.28:19-20.[16] Man påpekar att den inte skall förstås så, att människor borde göras till lärjungar genom att döpas. Den nuvarande finska översättningen gynnar denna tolkning, men är inte exakt grammatikaliskt korrekt enligt Pfaler. Orden bör förstås lika som den andra missionsbefallningen i Mark.16:15-16, där det står om att predika för allt skapat och att de som tror och blir döpta skall bli frälsta. Först bör alltså människor göras till lärjungar, vilket sker genom Guds Ord och tron på Jesus. Sedan, då de kommit till tro, bör de ta följande steg och låta döpa sig. Apostlarna följde denna ordning. Efter dopet skall sedan följa fortsatt undervisning om hur man skall leva som kristen.[17]

Pingstvännerna säger att om man verkligen skulle tro på att människor blir pånyttfödda och lärjungar i dopet, skulle man inte sända missionärer för att predika, utan för att döpa alla hedningar. Nu praktiserar kyrkan olika slag av dop i hemlandet och på missionsfältet. Hemma döper man spädbarn, men på missionsfälten undervisar man först. Detta talar emot barndopets frälsande betydelse.[18]

Brofeldt skrev år 1933 att ingen andlig erfarenhet kan erfaras utan att den medvetet tas emot i tro. Gud verkar inte automatiskt. Också dopet får man medvetet av Gud. Då ett litet barn döps, kan det inte medvetet ta emot någonting.[19] I Korsets Budskap citerades professor Emil Brunner, då han sade att dopet inte kan meddela spädbarnen någon nåd, de måste först ha en personlig upplevelse av Gud och trosförbindelse med honom.[20] Tanken på tro före dop förekommer genomgående i

---

15. Lauri Hokkanen, Jumalan ja ihmisen osuus kasteessa. Helsinki 1932, 3. Lattu 1966,29. Eric Jansson, En handfull utsäde. Örebro 1967, 111.
16. Se bilaga VI.
17. Väinö Pfaler, Onko kaste oleva opetuksen edellä vai jäljessä? Tillägg i "Oikea kaste" av P.Lattu. Savonlinnassa 1924,27-32. Söderholm 1923,34-35. Hokkanen [1950],51. Lattu 1966,10-19. - Den finska översättningen: "Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää...." Matt.28:19-20. Pingstvännerna menar att verben *"kastamalla" och "opettamalla" borde ha översatts till "kastaen"* och "opettaen".
18. Söderholm 1923,17-18. Manninen 1948,46-48. - Samma tanke fanns också hos Barratt i RV 1/1916,6.
19. Helluntai-herätys 1932-34,145.
20. KB 20/1938,7.

pingströrelsens tidningar och litteratur.[21] I Korsets Budskap år 1972 anses det självklart, det står:"Att dopet i vatten tillkommer bara dem som genom sinnesändring och tro upplevt syndernas förlåtelse och nyfödelse står väl utanför all uppriktig frågeställning."[22]

Också om man hela tiden inom pingströrelsen har ansett tron nödvändig för dopet, kan man urskilja en viss utveckling i denna uppfattning. Vi har tidigare sett att många, som kom med i pingstväckelsen den första tiden, redan var troende och tillhörde olika samfund. Många hade varit troende länge, men först då de kom med i pingstväckelsen fick de troendedopet klart för sig och lät döpa sig. I dylika fall blev det en lång tidsperiod mellan pånyttfödelsen och dopet. Detta var speciellt utpräglat den första tiden, men har givetvis hänt också senare. År 1937 berättades det om en man som hade väntat i femtio år med att låta döpa sig.[23]

Den långa tiden mellan pånyttfödelse och dop berodde dels på att troende fick dopet klart för sig så sent, och dels på att man ville att nyomvända inte skulle gå för lättvindigt till dopet, utan först fördjupa sig i vad Bibeln säger om dopet. Endel nyomvända ansågs inte vara mogna för dopet, andra ville själva vänta och studera Bibeln närmare i denna fråga.[24]

Också den första tiden var det många som kom till tro och strax efteråt lät döpa sig. Till exempel A. Ylppö kom till tro i november 1919 i Pylkkänens möten i Helsingfors. I december samma år lät han döpa sig.[25] Man började småningom betona att dopet bör ske strax efter pånyttfödelsen. Man hänvisade till att fångvaktaren i Filippi (Apg.16) inte väntade på att dopet skulle klarna för förnuftet, utan han lydde genast och lät döpa sig samma natt, som han hade kommit till tro. År 1931 an-

---

21. T.ex. på följande ställen: Dahl 1924,46-47. TT 10/1926,98-99. RVA 6/1930,50-51. Hellström 1931,97-99. Lauri Hokkanen, Vastasyntyneille. Helsinki 1934,3. KB 16/1935,2; 12/1942,3. RV 5/1948,79. Lauri Hokkanen, Mikä on totuus? 9 uppl. Myllykoski 1955,10-11. Tage Sjöberg, Oss emellan. Örebro 1966,34.
22. KB 6/1972,14.
23. MS 2/1919,4. KB 14/1937,7.
24. Helluntai-herätys 1932-34,147-148. KS 9/1928,71. HK 8/1931,5. RV 11/1947,187.
25. KS 2/1923,2. RV 24/1943,346.

såg någon i tidningen Herren Kommer, att man alltid borde ha dopdräkter och dopgrav i ordning vid varje möte, så att den som kommer till tro kan bli döpt genast, liksom fångvaktaren i Filippi.[26] Det poängterades också att man inte skall vänta tills det känns som om man skulle vilja bli döpt, utan man skall lyda Ordet så snart man förstått det.[27]

Man framhöll att dopet enligt Bibeln står i nära relation till pånyttfödelsen, och att dop på apostlarnas tid därför skedde omedelbart då någon gjort bättring och kommit till tro. Pånyttfödelsens bad skulle ske möjligast snabbt efter pånyttfödelsen. Manninen säger att det enligt Bibeln ser ut som om pånyttfödelsen inte vore fullständig innan den åtföljts av dopets bad.[28] Man menar att de som blir döpta strax efter pånyttfödelsen har större förutsättningar att uppleva mera av dopets välsignelser, än de som kommer sent till dopet. Därför är det viktigt att i rätt tid ställa människor inför dopfrågan. När Filippus predikade för den etiopiske hovmannen, nämnde han också om dopet, eftersom hovmannen förstod att be om att få bli döpt.[29]

Betoningen av att dopet tidsmässigt hör ihop med pånyttfödelsen, blir allt vanligare. Dopet som följer strax på pånyttfödelsen, skall vara det avgörande steget över till kristendomen. Om det sker så, är det lättare att förstå dopets väsen.[30] Också dagens dopförrättare betonar nyttan av att dopet sker genast, även om endel framhåller att dopkandidaten nog bör läras betydelsen av detta steg.[31]

Man har alltså inom pingströrelsen kommit till att dopet hör ihop med pånyttfödelsen och alltså också med syndernas förlåtelse. Om dopet sker omedelbart efter pånyttfödelsen, blir det till syndernas förlå-

---

26. EB 4/1926,2. HK 1/1930,4; 6/1931,5; 9/1931,7.
27. EB 10/1932,2.
28. TT 10/1927,117. Hokkanen 1934,4. Manninen 1935,14-15.
29. KB 16/1935,2. RV 18/1944,259-260.
30. RV 18/1944,259-260; 7/1948,106; 38/1965,5-6. Allan Törnberg, Barndop eller vuxendop. Helsingfors 1945,6. A.W.Rosenberg, Morgongryning och aftonljus. Borgå 1964,32-33. Bergstén 1968,23.
31. ÄKA 772, 743, 1784, 1753, 1728, 1749, 1789.

telse.[32] Det sker inte så att dopet automatiskt skulle avtvå synden, utan synden förlåtes genom tron på Jesus. Dopet är sedan ett vittnesbörd om att synden är förlåten, en symbolisk handling genom vilken synderna tvås av.[33]

Om dopet hör så intimt ihop med pånyttfödelsen, ligger det nära till hands att fråga om dopet är nödvändigt för frälsningen. Kan en icke-troendedöpt människa bli frälst i betydelsen slutgiltigt frälst? Pingstvännerna säger att dopet hör ihop med frälsningen, det är av frälsande betydelse, fastän dopet som sådant inte frälsar. Om någon har troendedopet klart för sig, men medvetet står emot det, kan det vara svårt för personen ifråga att bevaras i tron. Det kan leda till förhärdelse. För en sådan människa skulle dopet vara nödvändigt för frälsningen. Det finns exempel på personer som kommit på fall på grund av att de inte velat låta döpa sig, men också på personer som anser att de blivit bevarade i tron på grund av att de låtit döpa sig.[34]

Troendedopet har ibland av motståndarna kallats för "egenrättfärdighetsdop".[35] Pingstvännerna har försökt förklara hur de ser saken. Tron, som bör föregå dopet, är inte någon mänsklig prestation eller något försök att bli rättfärdig genom egna gärningar. Gud utför sitt verk och skänker tron och verkar både vilja och gärning i människan. För att bli ett rätt dop är det alltså fråga om både Guds handlande med människan och människans handlande i ödmjuk lydnad. Gud verkar tron, människan tar emot och lyder Guds Ord och låter döpa sig, alltsammans på grund av Guds nåd, utan tanke på egen prestation.[36]

---

32. RV 7/1932,15. Harald Gustafsson, Nådemedlen och församlingen. Stockholm 1958,8-11. - Jfr. L.L.Byman, Pingstväckelsen i Norden. Helsingfors 1936,65-66. "I och med det att pingströrelsens dop är ett vattendop, icke nådemedel, och intet har att skaffa med syndernas förlåtelse, frälsningsvisshet och den rättfärdiggörande trons uppkomst, står det naturligtvis icke heller i någon relation till nyfödelsen." Han fortsätter med att säga att det är normal ordning att vara frälst, pånyttfödd etc. helt oberoende av dopet som följer någon gång efteråt och har sin plats i helgelseläran och församlingsgemenskapen. - Vi har sett i det ovanstående att pingstvännerna ställer dopet i relation till nyfödelsen och syndernas förlåtelse och att man vill tidsmässigt sammankoppla dessa.
33. Hokkanen 1932,6-7. RV 17/1944,240-241. Lattu 1966,120-121.
34. KS 11/1930,99. KB 15/1933,5. Manninen 1948,32. Stanley Sjöberg, Vandra vidare. Stockholm 1969,20. Törnberg 1945,6. Sjöberg 1966,34-35. HK 19/1931,4; 22/1931,2. RV 23/1936,297. ÅKA 771, 760.
35. Hokkanen [1950],53.
36. Hokkanen 1932,2-4,8. Manninen 1948,32. Manninen 1935,9. Törnberg 1945,6. Lattu 1966,35.

3.3. Småbarn och arvsynd

Inom pingströrelsen döper man inte spädbarn. Man anser att de inte har den tro som bör föregå dopet.[1] Man räknar med att spädbarnen tillhör Guds rike (Mark.10:14[2]) till dess att de medvetet väljer det orätta. Så länge de tillhör Guds rike, behöver de inte döpas.[3] För att döpa spädbarn, måste man ha visshet om att något förskräckligt inträffar ifall man låter bli. Man säger att inte ens lutheraner och katoliker i praktiken tror att odöpta spädbarn går förlorade.[4] Man anser att det är allra bäst att lämna barnen odöpta. Då kan de kanske lättare nås av evangelium när de blivit äldre. De kan inte gömma sig bakom tanken på att de är döpta och att allt är bra.[5]

Denna syn på barnets ställning beror på en annorlunda, icke-luthersk, syn på arvsynden och försoningen. Det medfödda syndafördärvet, arvsynden, finns sedan syndafallet hos människorna. Barnen föds med syndens frö inom sig. Om det får utvecklas leder det till undergång. Men eftersom Jesus har försonat all världens synd, kan ingen bli dömd på grund av arvsynden, utan endast på grund av vad hon själv har gjort. Spädbarnen har inte medvetet valt att göra orätt, de har inte medvetet förkastat Jesus genom otro, alltså är de inneslutna i Jesu försoning. För omedvetna synder gäller Jesu död och försoning. Arvsynden är alltså försonad och ett odöpt spädbarn kan inte gå förlorat på grund av den. Att spädbarnen tillhör Guds rike beror alltså på Jesu försoning och inte på deras egen oskuld. Som medlemmar av det fallna människosläktet har också spädbarnen Guds vrede och dom över sig, men försoningen gäller så länge de inte avfallit från Jesus. Däremot kan barndopet inte ta bort arvsyndens fördärv.[6]

Om spädbarn inte blir döpta, vad gör man då med dem? Det ser ut att ha varit klart från första början inom pingströrelsen, att spädbarn skall välsignas, på samma sätt som Jesus välsignade barnen. Barratt ivrade

---

1. TT 9/1912,150. MR 3/1924,3. RVA 5/1930,43. RV 6/1966,4-5.
2. Se bilaga VI.
3. TT 9/1912,150; 3/1920,11. Estlander 1923,27. Manninen 1935,17.
4. RV 7/1948,106.
5. Söderholm 1923,54-55. KB 19/1934,3.
6. Estlander 1923,27. Söderholm 1923,40-42. KB 20/1934,6; 10/1962,147, 158. EB 1/1932,2. RV 11-12/1946,95; 12-13/1953,184-185. Herbert Gustavsson, Dopet enligt Nya Testamentet. Örebro 1950,90-94.

för barnvälsignelse. Bloch-Hoell anser att han fått det från Frälsningsarmén. Brofeldt skrev redan år 1912 att barnen bör välsignas i Jesu namn.[7] Det står då och då i tidningarna om att man haft barnvälsignelse.[8] Barnvälsignelsen kan ske i församlingen eller i hemmet. Någon av församlingens äldstebröder utför välsignelsen, genom att ta barnet i famn och lägga sin hand på det och välsigna det i Jesu namn.[9] Det är inte fråga om ett namngivningstillfälle eller något slag av ersättning för barndop. Det är fråga om en tacksägelse- och förbönsstund, då man läser till exempel ordet i Mark.10:14 om hur Jesus välsignade barnen. Den är också helt frivillig och bokförs ingenstans. Vad barnets klädsel beträffar, bör man inte följa den inrotade kristliga seden.[10]

Spädbarnet växer och blir ganska snart moraliskt ansvarigt för sina handlingar. Jag har inte funnit någon ålder angiven för när ungefär detta sker. Bloch-Hoell nämner att endel räknar med pubertetsåldern, andra med fyra till fem års åldern. Det senare verkar mera sannolikt, eftersom man i Finland har döpt betydligt yngre barn än tonåringar, vilket tyder på att barnen ansetts vara ansvariga för sina handlingar.[11] När ett barn medvetet väljer det orätta, inträffar den andliga döden. Efter det gäller Jesu ord om att födas på nytt också för barnet, och när barnet har kommit till medveten tro, kan det döpas.[12] Pingstvännerna praktiserar barndop, efter det deras barn kommit till tro. Det skiljer sig från kyrkans barndop genom att tron fordras först och genom att det är ett nedsänkningsdop.[13]

Det finns flere exempel på att barn blivit döpta. År 1919 ville en nio årig flicka bli döpt. Hon blev först vägrad dop för att hon var så ung, men sedan fick hon ändå bli döpt då hon envisades. Det kommer fram att åtminstone hennes mor var troende.[14] I Åbo bestod dopkandidaterna år

---

7. Bloch-Hoell 1956,239. TT 7/1912,125.
8. RV 2/1918,12; 8/1927,13; 11/1927,10. KS 8/1923,4.
9. KB 19/1934,3. TT 10/1912,175.
10. RV 19/1930,200-202; 4/1952,52; 20/1965,4-5. Manninen 1948,28. Klemetz 1969.
11. Bloch-Hoell 1956,321. KS 11/1926,84.
12. MR 3/1924,3. KS 11/1927,82. Kai Antturi, Työ lasten ja nuorten parissa. Saalemseurakunta 25 vuotias. Turku 1953,54. Rosenberg 1964,31
13. HK 13/1932,2. KB 19/1934,3; 16/1935,2.
14. RV 2/1919,16.

1926 av olika åldersklasser, allt från sju till sjuttiosju år.[15] Söndagsskolbarn och deltagare i bibelveckor för barn har döpts. Men det är tydligt att endast barn till troende föräldrar har döpts, vilket ju kan bero på att icke-troende föräldrar nekat sina barn att bli döpta. Ofta får föräldrarna avgöra om barnet är moget för dop.[16]

Dopförrättarna har något olika uppfattning om den nedre åldersgränsen. Endel menar att ju yngre barnen är när de döps, desto bättre. Andra tycker att sex till sju års ålder är bra. Klemetz säger att det är vanligt att döpa från åtta till tio åringar. Finskspråkiga dopförrättare är i allmänhet försiktigare. Någon varnar för att döpa barn som är yngre än tio år. Somliga drar gränsen vid tolv år. Andra anser att en människa först i ungdomsåren kan ha en hållbar övertygelse. Andedopet har en viss betydelse, man vågar döpa yngre ifall de är andedöpta.[17] Man påpekar att det inte är beroende av åldern, utan av tron.[18]

De barn som vill bli döpta, men inte har troende föräldrar, får vänta tills de fyllt aderton år innan de kan låta döpa sig, ifall föräldrarna inte ger sitt tillstånd.Den som fyllt aderton år har rätt att välja trossamfund själv. Denna lag gäller eventuellt inte pingströrelsen så strängt, eftersom den inte är ett registrerat samfund och man kan tillhöra både pingströrelsen och kyrkan samtidigt. Men då det gäller dop av minderåriga, brukar pingstvännerna helst vilja ha föräldratillstånd innan de döper.[19]

3.4. Förhållandet mellan dop och andedop

Redan tidigare har vi sett att dopet inte är något utpräglat känne-

---

15. KS 11/1926,84.
16. HK 12/1932,6; 6/1932,7. KB 14/1941,7. RVA 9/1931,63. ÅKA 1772, 1782.
17. ÅKA 1753, 1727. Klemetz 1969. ÅKA 770, 754, 772, 739. - Jfr. Briem 1924,150. Han skriver att dop kan ske endast efter moget övervägande och därför endast av fullvuxna. Jfr. också Byman 1936,64. Han säger att pingstvännerna döper endast fullvuxna frälsta.
18. KB 12/1942,3. RV 11-12/1946.96. ÅKA 772. 743, 1728.
19. Uskonnonvapauslaki 10.11. 1922/267. §§ 5,7. Kirkon lakikirja 2. Kuopio 1966, 2-3. Hokkanen 1950 ,8. Klemetz 1973.

tecken på pingstväckelse, även om det i allmänhet följer med i pingstväckelsens kölvatten. Till exempel de finskspråkiga metodister och svenskspråkiga frikyrkliga, som upplevde pingstväckelse i sina församlingar, fick troendedopet klart för sig. Andedopet var däremot det nya i pingstväckelsens förkunnelse. När Barratt kom till Finland, innehöll hans förkunnelse något utöver det som de troende var vana att höra. Han talade om uppfyllelse av den helige Ande såsom en erfarenhet för alla troende. Det har också framkommit att andedopet både förkunnades och upplevdes den första tiden,utan att på något sätt kopplas samman med dopet. Dopet kom först småningom in och fick större plats i förkunnelsen.

Vad menar pingstvännerna med uttrycket andedop? Andedopet är en speciell upplevelse, då den helige Ande, gudomens tredje person, fyller den troendes väsen och stannar kvar i henne för att lära och leda (Joh. 14:17; Apg.1:5; 2:1-4; 8:14-17 o.s.v. [1]). Det innebär att Gud är med på ett speciellt sätt. Guds löfte om detta gällde inte enbart apostlarna, utan det gäller alla troende i alla tider (Apg.2:39 [2]). Resultatet blir mera kraft och kärlek (Apg.1:8; Rom.5:5 [3]), även om den andedöpta inte ser någon förändring i sig själv, utan istället ser alla brister och svagheter tydligare.[4] Anden förhärligar Jesus och gör Bibeln levande. Bönelivet förnyas och fylls med lovsång och tillbedjan. Andens frukt (Gal.5:22-23 [5]) börjar växa fram. De andliga nådegåvorna, speciellt tungomålstalandet, kommer i funktion. Andedopet är porten till ett rikare andligt liv, men det gäller att leva i ständig förnyelse.[6]

Andedopet kan ske i samband med pånyttfödelsen, men är vanligtvis en skild upplevelse. Det kan också upplevas i samband med troendedopet, men sker ofta helt skilt från dopet.[7] Det är en välbehövlig och nödvändig upplevelse, som hör till ett normalt kristet liv. Utan andedop kommer den troende inte in i den fulla gemenskapen med församlingen

---

1. Se bilaga VI.
2. Se bilaga VII.
3. Se bilaga VII.
4. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,86-87. Hokkanen 1955,16-17. Bergstén 1968,27.
5. Se bilaga XIII.
6. Ritva Salmi, Andedopet inom den svenskspråkiga pingstväckelsen i Sverige och Finland. Seminarieföredrag. Helsingfors 1969,5-7.
7. TT 2/1913,21. KS 7/1915,50. RV 6/1948,91. Hokkanen [1950],62. Salmi 1969,4.

och dess Herre. Visserligen är pånyttfödelsen ett verk av den helige Ande och den pånyttfödde har fått barnaskapets Ande, men dopet i den helige Ande innebär något utöver detta.[8] Fastän andedopet är en viktig upplevelse, är det ändå inte nödvändigt för frälsningen.[9]

Vilket är förhållandet mellan andedopet och dopet i vatten inom pingströrelsen? Den första tiden upplevde man andedopet utan en tanke på dopet i vatten. Sedan, när man började förrätta dop, var många av dopkandidaterna redan andedöpta. Ibland kunde någon bli andedöpt mitt under pågående dopförrättning eller i samband med bön efteråt. Ju vanligare dopet blev, desto oftare hade dopkandidaterna inte ännu upplevat andedopet.[10] Estlander skrev år 1923 att andedopet kan upplevas antingen före eller efter dopet, men också mitt under dopförrättningen. År 1924 skrev Dahl i sin normgivande bok att dopet kommer före andedopet i den bibliska ordningsföljden.[11]

Småningom blev det en starkare betoning av att dopet skall ske före andedopet. Gud ger Anden åt den som är lydig och låter man döpa sig så lyder man Gud. Dopet blev ett villkor för att man skall få uppleva

---

8. Hellström 1931,100-101. Salmi 1969,3.
9. RV 5/1948,79. Salmi 1969,3. - Jfr. Helluntailaisuus. Forssa 1938,2. Där sägs att pingstvännerna menar att först den som har fått andedopet och tungotalet skulle vara fullständigt frälst. - På s. 6 i samma verk sägs att det är orätt att som pingstvännerna vänta på Anden och åsidosätta Ordet och sakramenten. Vi har sett att pingstvännerna inte gärna kallar dopet och brödsbrytelsen sakrament, men nog har det kommit fram att de håller fast vid både dopet och brödsbrytelsen. Inte har man heller, så långt jag förstår, åsidosatt Bibeln, tvärtom försöker man hålla fast vid Bibeln som enda rättesnöre för läran. Men utöver detta räknar man med upplevelsen av ett andedop. Detta andedop leder inte heller bort från Bibeln och från dopet och brödsbrytelsen. Tvärtom har vi sett att Bibeln blir mera levande. Vi har också sett att andedopsupplevelsen leder till dop i vatten. - Sedan är det en annan sak att utgivarna av Helluntailaisuus lägger en annan betydelse i Ord och sakrament än pingstvännerna, men ändå är det inte riktigt korrekt att framhålla att pingstvännerna skulle ha lämnat Bibel, dop och brödsbrytelse i sin väntan på andedopet.
10. MS 5/1913; 2/1921,2; 3/1921,3. Helluntai-herätys 1932-34,42-44. Manninen 1935,7.
11. Estlander 1923,29-33. Dahl 1924,46-49.

löftet om den helige Ande (Apg.2:38-39 [12]), men villkoret är inte absolut, eftersom åhörarna i Kornelii hus blev andedöpta innan de döptes i vatten (Apg.10).[13] Hokkanen åskådliggör ordningsföljden genom att jämföra den pånyttfödda och döpta människan med ett barn, som nyss har blivit fött och badat. Barnet behöver kläder, och också Guds barn behöver kläder. Kristi rättfärdighet är grunddräkten, men den troende kan också bli beklädd med den helige Ande för att få kraft (Luk.24:49 [14]).[15] I Ristin Voitto betonades att i de fall då den troende blir andedöpt före dopet, leder nog Anden fram till dopet i vatten också. På så sätt hör dessa båda dop ihop. Dopet i vatten öppnar vägen för andedopet, som i sin tur leder till vattendopet ifall det inte redan skett.[16]

Uppfattningen om förhållandet mellan dopet och andedopet utvecklades i denna riktning, men i praktiken rättade sig upplevelserna av andedopet inte alltid efter den läromässiga ordningsföljden. Det finns exempel på andedop både före och efter dopet i vatten.[17] Troligen är det vanligare att andedopet skett först efter dopet i vatten.[18]

3.5. Dopets innebörd och förpliktelser

Enligt pingstvännernas egen uppfattning är dopet i första hand ett Guds handlande med människan. Det är inte enbart en lydnadshandling, utan det har en djupare innebörd. Det sker någonting outplånligt i den som blir döpt, Gud står fast vid det förbundet.[1] Det är svårt för en begränsad varelse att förklara Guds handlande i dopet. Det är inte hel-

---

12. Se bilaga VII.
13. KS 9/1929,70; 8/1931,60. RV 7/1932,15; 24/1946,213; 38/1959,419-420. KB 4/1935,3. Sjöberg 1969,21-26.
14. Se bilaga VI.
15. Hokkanen 1934,4-5.
16. RV 13-14/1946,113-114; 5/1948,79.
17. HK 20/1932,2. RV 11/1942,165; 8/1944,110; 22-23/1945,321. Helluntai-herätys 1932-34,165. Hellman 1933,47.
18. Av dem som besvarat ÅKA:s frågeformulär nr. 20, har flertalet blivit döpta i vatten innan de blivit andedöpta.
1. Törnberg 1945,6. Bergstén 1968,25-26. - Jfr. Byman 1936,64. Han säger att man inom pingströrelsen inte ser dopet som en Guds gärning och att man inte får någonting av Gud i dopet. - Pingstvännerna ser Guds handlande i dopet, även om de inte som barndöparna ser dopet som enbart Guds handlande utan människans medverkan.

ler nödvändigt, man får ta del av det ändå. Med tiden kan man få syn på olika sidor av dopet.[2]

Först och främst är dopet förordnat och instiftat av Gud (Matt.28:18-19[3]).[4] Det gör dopet till en lydnadshandling och pingstvännerna talar mycket om att gå lydnadens väg. Då man förklarar dopet, kommer det alltid fram att det gäller att lyda, men oftast nämns det bara i förbifarten då man vill visa vad annat dopet innebär.[5] Manninen säger att dopet oftast framställs som en lydnadshandling och att pingströrelsen därför beskylls för egenrättfärdighet. Men pingstvännerna låter inte döpa sig för att förtjäna sin frälsning, Kristus är deras rättfärdighet. I Bibeln hör tro och lydnad ihop (Joh.3:36, Rom.1:5[6]) och i och med att Gud gett tro, vill de lyda och foga sig efter Guds Ord.[7] Lydnaden gäller det som man ser och förstår av Guds Ord. Den som inte ser troendedopet i Bibeln, kan inte lyda, medan den som ser det bör lyda.[8]

Dopet innebär att man ber om ett gott samvete (1Petr.3:21[9]).[10] Den som blir döpt genast efter pånyttfödelsen, har fått förlåtelse i Kristus och i dopet blir samvetet fritt. Den som varit länge troende och sedan blir döpt, får ett gott samvete inför vad Guds Ord säger om dopet.[11]

Då det är fråga om dopets innebörd, hänvisas mest till Rom.6, speciellt verserna 3 och 4: "Veten I då icke, att vi alla som hava blivit döpta till Kristus Jesus, vi hava blivit döpta till hans död? Och vi hava så genom detta dop till döden blivit begravna med honom, för att, såsom Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet, också vi skola vandra i ett nytt väsende, i liv." Då det berättas om dopförrättningar, står det ofta att dopkandidaterna blev begravna med Kristus ge-

---

2. Hokkanen 1932,6. Lattu 1966,126.
3. Se bilaga VI.
4. Algot Eriksson, Bibelstudier för ungdom. Örebro 1955,71. Jansson 1967,110.
5. MS 3/1914. EB 4/1926,2. HK 19/1931,4. Helluntai-herätys 1932-34,146. Törnberg 1945,6. ÅKA 755, 770, 765. Schmidt i Teol.Tidskr. 1935,12. Bloch-Hoell 1956,399.
6. Se bilaga VII.
7. Manninen 1935,6-7.
8. Söderholm 1923,55.
9. Se bilaga XIII.
10. EB 4/1926,2. RV 7/1932,15. Hokkanen 1932,7. ÅKA 769, 754, 744.
11. RV 17/1944,240-241; 38/1959,419-420. KB 16/1935,2.

nom dopet till döden för att uppstå och vandra i ett nytt liv.[12] Då dopet sker genom nedsänkning, avbildas denna innebörd bäst. Man betonar att begravning inte kan ske förrän död har ägt rum. Människan bör med Kristus ha dött bort från sitt tidigare liv i synden och skall sedan begravas för att kunna uppstå till ett nytt liv.[13] Dopet är på så sätt en förening med Kristus i hans död och liv.[14] Det är denna sida av dopet som mest togs fram under den första tiden.

En begravning innebär alltid ett åtskiljande, därför innebär dopet även en gränsdragning mellan det gamla och det nya, världen och Guds församling. I Nya Testamentet hänvisas till två förebilder till dopet i Gamla Testamentet (1Petr.3:20, 1Kor.10:2 [15]). På Noas tid blev den gamla världen förstörd och förnyad genom vatten. Det syndiga människosläktet omkom under vattnet och en ny, ren värld och den troende Noa med sin familj framkom såsom födda på nytt. Arken förebildar frälsningen och vattnet förebildar dopet. På Mose tid hade israeliter och egyptier blandats ihop i Egypten. Då Israels folk flydde, blev de förföljda av egyptierna. Röda havet utgjorde en vattengräns. Farao omkom i Röda havet, medan israeliterna kom med Guds hjälp fram som Guds folk ur Röda havet. För den troende är dopet på samma sätt frälsning undan ett ont släkte och undan den dom som väntar en trolös värld.[16] Dopet inte bara åtskiljer, det förenar också dem som låter döpa sig och lever det nya livet med Kristus.[17]

Dopet ses också som en bekännelsehandling. Den som låter döpa sig bekänner offentligt inför andra människor och inför den eviga världen på vilken sida hon vill stå. Dopet är bevis på ett inre andligt liv och ett tecken på att någonting skett i den döptes liv. Samtidigt är det en syndabekännelse. Man erkänner sitt behov av rening och visar att man vill börja ett nytt liv. Det är i alla fall viktigt att man gör upp sina synder före dopet, för att samvetet skall vara fritt.

---

12. TT 7/1912,124. MS 2/1914. Hokkanen 1932,8. ÅKA 749, 765, 752. Schmidt 1935,228.
13. Estlander 1923,28-29. Helluntai-herätys 1932-34,146. Hokkanen 1955,12. KB 6/1972,14.
14. KS 3-4/1926,21.
15. Se bilaga VII.
16. KS 3-4/1926,21. RV 6/1916,41-42. Manninen 1935,10-11. Rosenberg 1964,33. Lattu 1966,122-123. KB 6/1972,14. ÅKA 753, 761, 755. Bloch-Hoell 1956,399.
17. Manninen 1935,12. ÅKA 753.

Den som vill leva i medveten synd, skall därför inte låta döpa sig.[18]

Dopet innebär ett iklädande av Kristus (Gal.3:27[19]). Det sker visserligen genom tron, men blir synligt i dopet. Kristi rättfärdighet blir av nåd den döptes rättfärdighet. Den döpte har också del i Kristi helighet. Detta innebär ett helt hav av nåd och är Guds stora andel i dopet.[20]

I dopet sker också en fullständig överlåtelse av hela människan åt Kristus.[21] Det är ett avskiljande av den döpte för Herrens räkning, för att hon helt skall tillhöra honom. Dopet ses som en vigningsakt. I dopet sammanvigs den troende med Kristus för att tillhöra honom för tid och evighet (Ef.5:25-26[22]). Före vigningsakten har en överenskommelse mellan parterna skett i pånyttfödelsen. Den döpte får bära Kristi namn (Apg.11:26[23]) och kommer in i ett nytt rättsförhållande till Gud (Gal.3:26-29[24]). Dopet innebär ett löfte till Gud och förpliktar till trohet under alla livets förhållanden.[25]

Dessa förklaringar av dopets innebörd verkar att ha en gemensam nämnare. De visar alla att dopet innebär att någonting gammalt lämnas bakom och att något nytt i gemenskap med Kristus ligger framför.

Dopet medför också förpliktelser. Redan år 1919 kom den tanken fram, då det talades om kraft att leva det liv vartill dopet i vatten förpliktar.[26] Dopet innebär både förpliktelse och möjlighet till att leva det nya livet. När en människa låter döpa sig, är Jesus inte ännu

---

18. EB 4/1926,2; 10/1932,2. Manninen 1935,7,10-11. Gustafsson 1958,11. Sjöberg 1969,22-23. Hokkanen 1955,2. ÅKA 761, 739, 763. Schmidt 1935,229. Bloch-Hoell 1956,399.
19. Se bilaga VII.
20. EB 4/1926,2. Jansson 1967,114. Lattu 1966,125. Hokkanen 1932,8. - Jfr. Schmidt 1935,230. Han säger att pingstvännerna ser enbart en människohandling i dopet och att de inte kan se någon Guds nådesakt i det. Jag tycker det verkar som om pingstvännerna såg mycket av Guds nåd i dopet, även om de inte ser dopet som ett nådemedel i samma bemärkelse som kyrkan gör det.
21. TT 10/1927,117. Törnberg 1945,16. ÅKA 760. Briem 1924,150.
22. Se bilaga XII.
23. Se bilaga VII.
24. Se bilaga VII.
25. RV 23/1958,255,257. Jansson 1967,114. Gustafsson 1958,12-13. Åke Stenström, Är du verkligen döpt? Stockholm, 6. Sjöberg 1969,24. Helluntaiviesti 2/1970,5.
26. MS 2/1919,4.

klar med sitt verk i henne. Den gamla människan förblir inte automatiskt i döden trots dopet. Att dö och uppstå är någonting mera än att stiga ned i och upp ur dopets grav. Det gäller att förbli i tron. Dopet är ingen garanti för det, även om det anses något svårare att såsom döpt vända tillbaka till offentliga synder.[27] Dopet innebär inte att den döpte skulle bli bättre i sig själv, orätta tankar och begär försvinner inte slutgiltigt. Men genom att samvetet är fritt, har man ryggen fri att möta kommande svårigheter. Varken Bibeln eller erfarenheten stöder tanken att den döpte aldrig mera skulle uppleva frestelser och synd. Den gamla människan korsfästes med Jesus, det är fakta som bör omfattas i tro för att få del av det. Livet efter dopet är en kamp och den döpte behöver dagligen på nytt förlåtelse och kraft att inte ge efter för frestelser.[28] Det gäller att vaka och bedja i stället för att syssla med det egna jaget igen. Att förbli i sitt dop innebär inte bara att passivt skydda sig för synd och orenhet. Det innebär att aktivt följa Jesus i lära och liv, så att man varje dag lever som Jesus vill.[29]

Här kan även nämnas att det har hänt att människor blivit helbrägdagjorda i dopet. Det hör visserligen inte till dopets läromässiga innebörd, men det är exempel på dopets välsignelser. Likaså händer det ibland att människor i dopet blir lösta från olika slag av begär.[30]

Tanken på dopet som begravning och uppståndelse finns med från början. De övriga tankarna om dopet verkar att ha vuxit fram småningom jämsides med att dopet fick en allt större betydelse. Till exempel tanken att leva i sitt dop och förbli i tron, kommer starkast fram först efter 1930-talet, både i finsk- och svenskspråkig litteratur. Det har tydligen i praktiken varit så att man inte behövt veta allt för att kunna bruka dopet och att flere sidor av dopet har klarnat småningom. En utveckling har skett beträffande dopets innebörd.[31]

---

27. KS 3-4/1926,21. KB 21/1943,4. RV 9/1948,143; 38/1959,419-420. Söderholm 1923,47. Manninen 1935,11. Bloch-Hoell 1956,399.
28. RV 17/1944,240-242; 18/1944,259-260. HV 2/1970,5. KB 6/1972,14.
29. RV 3/1950,31; 5/1948,79.
30. RV 24/1943,346; 19/1949,265. Sjöberg 1969,20-21.
31. Se Lattu 1966,126.

3.6. Omdopsproblematiken

I detta sammanhang kallar jag det omdop, då en person som har blivit döpt som spädbarn låter döpa sig efter att ha kommit till tro. Då vi ser på den historiska utvecklingen av pingströrelsen, hörde alla pingstvänner till kyrkan fram till religionsfrihetslagen år 1923. Följdaktligen var de alla döpta som barn och senare troendedöpta. De kunde inte undgå omdop. Men då de år 1923 fick möjlighet att övergå till civilregistret, fick de också tillfälle att låta sina barn förbli odöpta.[1] Det kommer tydligt fram att föräldrar som låtit döpa sig som troende, för konsekvensens skull inte kunde låta sina barn döpas som små. Om de handlade så, vek de av från Ordets raka väg och kunde bli uteslutna ur församlingen, ifall de inte medgav att de handlat orätt.[2] Pingstvännernas barn växer upp odöpta och får själva ta ställning till om de vill bli döpta eller inte. På så sätt besparas de konflikten mellan de båda dopen och kan bli döpta genast efter pånyttfödelsen utan tanke på att det skulle innebära ett omdop. Ibland har man haft speciell undervisning för dessa barn, som ju inte heller deltar i skriftskolan.[3]

Hur ser pingstvännerna själva på omdopet? Det förekommer ju fortfarande eftersom många andra än pingstvännernas egna barn blir döpta. Redan samma år de första dopen förrättades, skrev Brofeldt om denna konflikt. Han skrev att när någon får syn på dopet som ett gott samvetes förbund med Gud och ser att det bör medvetet tas emot i tro, ser hon inte längre barndopet som ett dop utan som en välsignelse. Genom att hon inte anser sig vara döpt, blir troendedopet det första egentliga dopet och inget omdop sker.[4] På 1940-talet berättade en soldat hur han i fyra års tid ansåg sig vara döpt och tyckte det var onödigt att låta döpa sig en gång till. Vid fronten började han studera Bibeln närmare och det blev klart för honom att han inte var döpt i biblisk mening, utan endast framburen till Jesus av sina föräldrar. Sedan var han färdig att låta döpa sig.[5]

---

1. RV 1/1923,4-6.
2. RV 4/1947,72. KB 19/1934,3.
3. Hokkanen [1950],60. RV 11/1923,2-3; 1-2/1951,17.
4. TT 8/1912,141.
5. KB 4/1943,3.

Tanken att barndopet inte är ett verkligt dop, eftersom tron saknas, förekommer ofta. Man döper endast sådana som anser sig vara odöpta. Något som förrättas vid orätt tid och på orätt sätt, anses inte vara ett dop i enlighet med Bibeln, även om det kallas dop.[6] Därför menar pingstvännena att det är orätt att kalla dem omdöpare. De är nog redo att döpa spädbarn, ifall de skulle ha kommit till tro. Man citerar Luther, som sade att det var orätt att döpa barn om man ansåg att barnen inte hade tro. Därför anser man att barndopet inte är ett dop.[7] Då pingstvännerna beskylls för omdop, påpekar de gärna att lutherska kyrkan medvetet brukar två olika slag av dop, vilket man anser mera inkonsekvent än att döpa om någon, som inte anser sig vara döpt.[8]

I en tidningsartikel finns det regler för vilka som bör döpas på nytt. De som inte trodde före dopet, bör döpas på nytt, eftersom tro bör föregå dopet. De, vilkas dop skett på ett ofullständigt sätt, bör döpas genom nedsänkning i Treenighetens namn. Också de som blivit döpta av ogiltig dopförrättare, till exempel en som inte själv är troendedöpt, bör döpas på nytt.[9]

Det finns också vissa uppfattningar om vilka som inte bör döpas på nytt. De som blivit döpta i Treenighetens namn, bör inte bli döpta på nytt i Jesu namn. Den första tiden fanns det i Petersburg en rörelse, som ansåg att alla bör döpas om i Jesu namn, men den fick inte större insteg i Finland.[10] Om någon blivit döpt som troende, men sedan avfallit från det kristna livet, bör hon inte döpas på nytt vid återupprättelsen utan endast välkomnas tillbaka till församlingen.[11] Man anser det vara en villfarelse att döpa om utomhus i öppet vatten dem som blivit

---

6. Söderholm 1923,48-49. Lattu 1924,8-9. KB 12/1942,3. Hokkanen [1950], 59. Lattu 1966,35.
7. RV 13-14/1946,118. - Man kan hänvisa till vissa av Luthers uttalanden om att tro bör finnas före dopet, men Luther ger inget stöd åt tanken att barndopet inte skulle vara ett rätt dop ifall tro saknas hos barnet. Luther säger att dopet p.gr.a. Ordet och vattnet är ett rätt dop oberoende av barnets tro eller brist på tro. Om barnet först senare skulle komma till tro, behöver det inte döpas på nytt. Svenska Kyrkans Bekännelseskrifter. Uppsala 1944,479.
8. Lattu 1924,8-9. - Man syftar på kyrkans dop av barn i hemlandet och dop av vuxna, som fått undervisning, på missionsfälten.
9. KS 10/1928,79.
10. Helluntai-herätys 1932-34,107. Schmidt 1935,109.
11. KS 10/1928,79. KB 4/1933,7. - Bloch-Hoell nämner om ett amerikanskt pingstsamfund, som krävde nytt dop av en döpt, men avfallen pastor. Dylikt kan tänkas förekomma i Amerika, men jag har inte hittat något som skulle tyda på att det skulle ha hänt i Finland.

bibliskt döpta inomhus i dopgrav. Sådana omdop kunde ibland förekomma bland dem som höll fast vid att det enda rätta dopet var det som skedde ute i naturen. Estlander var en av förkämparna för denna åsikt.[12] Själv hade han låtit döpa om sig år 1925, trots att han redan var troendedöpt. Detta ogillades och kritiserades av många. Han motiverade sitt omdop med att han blivit döpt av en andelös pastor, som ignorerat det viktigaste i församlingslivet och som själv levde ett grumligt liv. Han döptes för att förenas med en verksamhet, som förlöjligade Andens verk och dopet skedde i grumligt dopvatten.[13]

Vid Mellersta-Finlands brödramöte år 1951 beslöt man att de som är döpta som troende hos till exempel adventister och Jehovas vittnen, inte skulle behöva döpas ifall de vill bli medlemmar i en pingstförsamling. Redaktören för Ristin Voitto påpekade att saken inte var klar i och med detta beslut. Frågan borde tas upp vid ett större brödramöte, för det krävdes ett allvarligt avgörande då det gällde Jehovas vittnen och mormoner.[14] Klemetz kommenterade denna fråga med ett påpekande om att det endast gällde ett distriktsbrödramötesbeslut. Han anser, såsom representant för Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors och den svenskspråkiga delen av pingströrelsen, att de som är döpta som adventister eventuellt kan tas in i församlingen utan dop. De är troligtvis döpta i Jesu namn efter att ha kommit till tro. Både Jehovas vittnen och mormoner vill han däremot döpa före intagning i församlingen. Han anser det troligt att de inte varit pånyttfödda och han vill att dopet skall ha skett efter det att de kommit till levande tro.[15]

Lattu tar fram ett problem som gäller dem som blivit rätt döpta, men om vilka man i efterhand konstaterat att de inte varit pånyttfödda. Ifall man döper om barndöpta med motiveringen att de inte hade tro, varför döper man då inte om dem som blivit döpta med troendedopet, men ändå saknat tro? Lattu förklarar att den som förrättar barndop inte

---

12. Estlander 1923,31-32. MR 8/1925,3. Herde-Rösten 4-5/1933,7.
13. HR 3/1934,4. - Vi har sett att Estlander var baptist och alltså döpt som baptist. Trots att han hade vissa avvikande åsikter fanns han med ännu år 1923 i en förteckning över pingströrelsens predikanter. Senare har kontakten varit bruten mellan honom och pingstförsamlingarna. År 1935 ville han nytt samarbete med de fria församlingarna. Det är möjligt att detta omdop åstadkom denna brytning. RV 11/1923,5. KB 17/1935,8.
14. RV 4/1951,52.
15. Klemetz 1973.

håller sig till Jesu befallning och alltså inte förrättar ett bibliskt dop. Därför bör barndopet förnyas. Den som följer Bibelns föreskrifter och döper någon som själv bekänner sin tro, förrättar ett dop enligt Jesu befallning och är inte ansvarig för dopkandidatens falska bekännelse. Detta missbruk från dopkandidatens sida gör inte det rätt förrättade dopet om intet. Bibeln talar inte om dylika omdop, därför döper pingstvännerna inte på nytt i sådana fall. Här kommer Lattu nära Luthers syn att dopet är rätt oberoende av dopkandidatens ställning. Skillnaden är den, att Luther tillämpade detta på barndopet, medan Lattu tillämpar det på ett rätt utfört troendedop, eftersom han anser att barndopet varken är rätt mottaget eller rätt förrättat.[16]

Vi kan i detta sammanhang ta fram något om förhållandet mellan Johannes döpelse och det kristna dopet i Bibeln. Då det är tal om omdop, hänvisas ibland till Apg.19:1-7, där några efesier som var döpta med Johannes döpelse blev döpta i Jesu namn.[17] Bland pingstvännerna finns olika åsikter representerade. Det talas ofta om att följa Jesus i dopet. Man vill bli döpt, därför att Jesus blev döpt.[18] Man sammanställer utan vidare Johannes döpelse med det kristna dopet. Endel anser att dessa två dop helt sammanfaller, eftersom Jesus blev döpt av Johannes. Då måste omdopet i Efesus förklaras med att något måste ha fattats i deras tro på Jesus.[19] Andra förklarar att Johannes döpelse fick djupare innebörd och övergick till att bli det kristna dopet. På grund av denna rikare innebörd skedde omdopet i Efesus.[20] Det finns också de som menar att Johannes döpelse inte var samma som det kristna dopet. Det var bara en förberedelse, en skuggbild av det kommande dopet. Det hade ingen gällande kraft efter Jesu död, därför skedde omdopet i Efesus.[21] Lattu menar att de båda dopen var likvärdiga. Båda krävde bättring, tro och ett rättfärdigt liv efteråt (Matt.3:2; Apg.19:4; Luk.3:7-14; Apg. 2:38; Mark.16:16; Rom.6:4[22]). De verkade samtidigt, i harmoni med varandra, redan före Jesu uppståndelse (Joh.3:22,26; 4:1-2[23]). Skillnaden var endast den att Johannes döpte till tro på honom som skulle

---

16. Lattu 1966,30-31. Bekännelseskrifter 1944,479.
17. Lattu 1924,8-9. - Angående bibelorden, se bilaga VII.
18. RV 11-12/1930,128-129. KB 7/1933,3; 8/1933,3. ÅKA 1834, 742.
19. KS 11/1930,99.
20. Stenström, 4.
21. KB 10/1942,5. Aron Andersson, De första grunderna. Örebro 1958, 62-63.
22. Se bilaga V, VII, VIII.
23. Se bilaga VIII.

komma, medan apostlarna döpte till honom som kommit. Det ser ut som om Lattu menade att omdopet i Efesus skedde på grund av brister i tron på Jesus.[24]

3.7. Exempel på hur dopsynen klarnat för enskilda personer

Man kanske ställer sig frågan hur människor kommer till klarhet om troendedopet. Vilken andlig bakgrund har dopkandidaterna? Tar de detta steg på grund av yttre påverkan, eller har det blivit en inre övertygelse? Det material jag har att tillgå är magert. Ändå kan det kanske ge något svar på frågorna.

Man kan inte särskilja någon speciellt enhetlig bakgrund hos dem som låter döpa sig. Det är givet att många kommer från troende hem. Ofta är föräldrarna troendedöpta. Ibland är någon i släkten det.[1] Endel har inte troendedöpta i släkten, men de känner ändå till dopet på grund av att det förekommit i hemtrakten.[2] Andra kommer från en miljö, där troendedopet är helt okänt, eller där det är känt, men absolut inte accepterat.[3]

Det finns också exempel på personer som haft kyrklig bakgrund, men fått upp ögonen för troendedopet.[4] Frikyrklig, baptistisk och adventistisk bakgrund finns också representerad.[5] Det finns fall där en närståendes dop påverkat någon att själv bli döpt. Ibland har den som blivit döpt råkat ut för ogillande och tråkigheter.[6] En kvinna förlorade sin man, för att hon ville bli döpt.[7]

---

24. Lattu 1966,22-24.
1. ÅKA 1736, 769, 770, 753, 1783, 1780, 765.
2. ÅKA 746, 1727.
3. ÅKA 1728, 756, 758, 755, 1794, 738.
4. ÅKA 1789, 1737, 748, 772, 752, 762.
5. ÅKA 1738, 1796, 1741, 1739, 1759.
6. ÅKA 1771, 1789, 744, 760, 747, 773, 771, 1781.
7. ÅKA 1775.

Vi skall se litet på hur de som låtit döpa sig kommit till denna övertygelse. Bakgrunden har spelat en viss roll, i synnerhet för dem som vuxit upp bland troendedöpta.

För endel har samtal med troendedöpta varit den egentliga påstöten, som lett till vidare efterforskning i ämnet.[8] Andra har lyssnat till predikan, där även dopet behandlats. De har antingen blivit övertygade av det som predikats eller så, vilket oftast är fallet, har de börjat studera Bibeln.[9] De allra flesta sagesmännen uppger att de kommit till sin dopsyn genom att studera Bibeln. Ibland har bibelläsningen kompletterats med predikningar och litteratur om dopet.[10] Det finns ett exempel på en kyrkligt troende person, som hade förirrat sig på ett av pingstvännernas möten, där det talades om dopet. Denna person hörde inom sig en röst som sade "Det där saknar du". Efter en hård inre kamp beslöt hon att bli döpt vid dopförrättningen samma kväll.[11]

Det är förståeligt, att en person som aldrig haft någon bestämd uppfattning om dop, kan bli övertygad om troendedopets bibliska ursprung. Däremot torde det vara svårare för en som har en utpräglad doplära, att växla om och få en annan övertygelse. Det kanske skulle vara intressant att här ta med något exempel på hur en utpräglad barndöpare blivit övertygad om att troendedopet är det rätta. Vi skall ta till beskådande de före detta lutherska prästerna Väinö Pfalers och G.E. Söderholms skildring av sin utveckling i dopfrågan.

Väinö Pfaler övergick till pingströrelsen och blev en fri evangelii förkunnare år 1917. Hans far var präst. Själv var han präst i Leppävirta i Savolax. Han hade en fin kontakt med sina församlingsbor. Han åkte omkring och deltog i olika slag av familjehögtider. Ändå störtes hans trivsel av vad tidningarna skrev om starka väckelserörelser. Han blev fundersam. Han blev tvungen ibland att offentligt kämpa för barndopet mot några av sina församlingsmedlemmar. Han författade en betraktelse över dopfrågan och höll bibelförklaringar om dopet.[13]

---

8. ÅKA 772, 740, 1787, 1755, 1739, 1771.
9. ÅKA 738, 1781, 750, 742, 743, 1728.
10. ÅKA 1736, 1773, 1796, 1763, 741, 752, 751, 739, 749, 755, 1774, 1794, 746, 766, 760, 756, 1882, 1833, 1738, 744.
11. ÅKA 748.
12. TT 9/1917,79-80.
13. RV 21/1945,293-294. KS 3-4/1926,27.

Han kom mera i kontakt med avvikande uppfattningar, då han hörde att flere av hans gamla vänner hade blivit fyllda av den helige Ande. De kallades irrläriga från kyrkligt håll. Han försökte ta reda på deras lära, både om dopet och andedopet. Han bad och kämpade för att få någon reda i vad Bibeln lärde. Till slut blev Ordet levande för honom, han upplevde en lättnad och kom i balans. Han hade själv fått del av andedopet. Han hade erfarenheten, men måste pröva om all sin lära i Bibelns ljus. Hans doplära började vackla. Det enkla bibelordet blev starkare än hans lärosystem. Han började i sitt hjärta luta mot troendedopet.[14]

Detta resulterade i inre konflikter, eftersom han som präst blev kallad att döpa barn. Till all lycka dröjde det en tid innan han kallades till barndop. Han greps av panik och undrade hur han skulle göra. Han visste att barndopet var så viktigt, att om han vägrade döpa, måste han lämna ämbete, hem och allt. Han var den gången olydig mot sitt samvete. Han döpte några barn, men hade en uppgörelse med Herren efteråt. Han förstod att Herren krävde lydnad också i denna fråga.[15]

Kampen fortsatte över ett år. Han försökte undvika dopresor. Han fick brev av kontraktsprosten och han samtalade med sin biskop (biskop Koskimies). Samtalen ledde inte till något resultat. Till slut skrev kontraktsprosten igen och manade honom att tro att barndop är berättigat och att tjäna vid behov, annars kunde han förlora sitt prästämbete. Pfaler skrev slutligen till domkapitlet och begärde avsked.[16]

Pfaler berättar inte i detalj hur hans tidigare dopsyn började vackla. Vi skall därför se litet på hur Söderholms barndopssyn gav vika för att ersättas av troendedopet. Han beskriver utvecklingen ingående i sin bok om dopet. Det blir exempel på en del av det vi läst om i de föregående kapitlen. Söderholm hade i hela sitt liv (ca 50 år) aldrig tvivlat på barndopet som det enda rätta och baptismen som en stor irrlära. Han återger på vad han grundat sig.[17]

---

14. RV 21/1945,294.
15. RV 22-23/1945,313.
16. RV 22-23/1945,314.
17. Söderholm 1923,7.

Först tar han fram Bibelns stöd för barndop. Gud vill frälsa alla, i synnerhet barn. Frälsningens väg meddelas i Joh.3:5 om att födas av vatten och ande. Gud vill frälsa så snart det finns något som helst mottaglighet hos barnet. Barnet har rätt sinnelag att ta emot Guds nåd, enligt Mark.10:14,15 och Matt.18:1-6. I Matt.28:18-20 befaller Jesus att alla folk, alltså även barn, skall göras till lärjungar genom dop och undervisning. Sedan tar han fram historiens stöd för barndop. Redan i Apostlagärningarna finns det exempel på att hela familjer döptes. Kyrkofäderna säger att barndop varit vanligt allt sedan apostlarnas tid.[18]

Därefter besvarar han invändningen att barnen ju ändå går bort ifrån Gud. Det är inte säkert att en som blir döpt som äldre bevaras. Då vågar man aldrig döpa. Tusentals barn dör innan de hunnit avfalla, då går de renade i dopets bad till himlen. Många blir bevarade. Förbundet blir bestående från Guds sida i alla fall.[19]

Han ansåg att barnen har synd och måste döpas, för utan dop kan man inte komma in i Guds rike. Han placerade dopet i stället för omskärelsen på de små gossebarnen. Allt detta var helt klart för honom, ändå gjorde något att det började vackla. Det var varken någon gudomlig uppenbarelse eller direkt människopåverkan. Han hade tidigare diskuterat med baptistpredikanter utan att rubbas en tum i sin övertygelse. Han var arg på baptister, men lärde sig att Gud kan använda även baptister och blev vänligare stämd mot dem.[20]

Hans första tvivel på barndopet kom smygande, då han tänkte på situationen. Om man inte döper barn till hednaföräldrar, är det då rätt att döpa gudsförnekares barn? Räcker det med enbart skolundervisning? Vad får barnet för undervisning de sju första åren? Om man verkligen tror att odöpta barn går förlorade och därför döper även gudsförnekares barn, borde man ju åka världen runt för att döpa alla hednabarn. Han började fundera om det kanske är sant, som Jesus säger, att de små barnen hör Guds rike till utan något dop.[21]

---

18. Söderholm 1923,7-8. - Angående bibelorden, se bilaga VI, VIII, IX.
19. Söderholm 1923,8.
20. Söderholm 1923,9-14. - Vad omskärelsen beträffar citerar pingstvännerna Rom.2:28-29 och Kol.2:11-12 (se bilaga IX, XII.) om att omskärelse är hjärtats omskärelse i Anden och en omskärelse i Kristus. Man säger att pånyttfödelsen är **Nya** Testamentets motsvarighet till omskärelsen i Gamla Testamentet. Manninen 1948,14-15.
21. Söderholm 1923,15-18.

Det andra tvivlet gällde tanken på att barnet föds på nytt i barndopet. Om det är så, varför kan då inte barnet få del av nattvarden för att få andlig näring, tills det kan få näring ur Bibeln. Han kom till att om Joh.3:3-5 om att bli född av vatten och Ande för att få se Guds rike, betyder att alla odöpta utesluts ur Guds rike, då syftar också Joh.6:53 om ätande av Människosonens kött och blod för att få liv, på nattvarden och betyder att alla som inte fått del av nattvarden är uteslutna. Alltså kan dessa ord inte syfta på dopet och nattvarden.[22]

Det tredje tvivlet väcktes då han läste Luthers framställning av dopet. Speciellt tog han fasta på Luthers påpekande att tron bör föregå dopet. Barnen bör inte döpas utan tro. Dop utan tro är aperi och gyckelspel. Barnet har i sig själv inte sådan tro, det får tron genom faddrarnas förböner. Söderholm var inte nöjd med detta. Faddrarna är sällan närvarande vid dopet. Ibland vet de inte ens om att de är faddrar, än mindre är de förebedjare. Han vände Luthers egna ord mot detta. Luther har sagt att man bör tro Bibeln mer än alla heliga tillsammans. Luthers synpunkter i detta fall saknar stöd i Bibeln.[23]

Det fjärde tvivlet kom genom egen iakttagelse. Han upptäckte att de som upplevt andedopet alla blivit döpta som troende, antingen före eller åtminstone efter andedopet. Dessutom blev många andedöpta vid själva doptillfället. Söderholm antog att om Gud ogillade detta "omdop" skulle han inte bekänna sig till det på detta sätt. Han tänkte att kanske apostlarnas ordningsföljd ännu stämmer (Apg.2:38[24]).[25]

Då Söderholm var färdig med barndopet, var det nödvändigt för honom att finna en ny grund att bygga på. Han läste boken som baptisten Wiberg skrivit om dopet och fick en annan syn på den historiska utvecklingen. Han läste om att ingen av kyrkans stora lärare var döpta som barn under de första århundradena. Flere av dem var döpta som vuxna, trots att de hade kristna föräldrar. Han drog den slutsatsen att barndopet inte kan ha varit en order av apostlarna. Det märks också på att det blev stridigheter då barndopet skulle införas.[26]

---

22. Söderholm 1923,18-20. - Angående bibelorden, se bilaga VIII, IX.
23. Söderholm 1923,20-23.
24. Se bilaga VII.
25. Söderholm 1923,23-24.
26. Söderholm 1923,25-32.

Därefter började Söderholm studera Bibeln. Han fann att alla ord där det talas om dop, aldrig kan tillämpas på små barn. Han ändrade uppfattning om de bibelord, som han hade haft som grund för barndopet. I missionsbefallningen (Matt.28:18-20 [27]) behöver inte "alla folk" betyda alla individer. Att göra lärjungar genom att döpa är en alltför enkel tolkning. Apostlarna gjorde inte så. De predikade först, så att människor blev lärjungar, sedan döpte de, därefter följde en grundligare undervisning. Så gör man också på lutherska missionsfält.[28]

I Joh.3:5 sägs inte att odöpta barn går förlorade. Jesus visade vägen åt Nikodemus, som trodde på Jesu gudom, men inte vågade ta steget ut och låta döpa sig. På andra ställen i Nya Testamentet står det att pånyttfödelsen sker genom Guds levande Ord.(1Petr.1:23 [29]). Han drar parallellen till Joh.6:53, som inte heller kan betyda att barn utan nattvard går förlorade. Det blev klart för honom att lika litet som småbarn behöver få nattvarden, lika litet behöver de bli döpta.[30]

Det klarnade för honom att det i Mark.10:13-16 inte talas om dop. Det visar att man inte döpte barn då, lärjungarna försökte ju köra bort barnen. Det visar också att Guds rike tillhör barnen utan dop, men vi skall på trons och bönens armar bära dem till Jesus för att de skall få välsignelse.[31]

1Kor.7:12-15 övertygade honom om att barnen var odöpta. Här är det fråga om yttre renhet, för till det inre kan man inte helga varandra. Detta ord säger att barnen är i precis samma ställning som den part av föräldrarna som inte tror.[32] Söderholm blev även övertygad om nedsänkning på grund av Bibeln, historien och Wibergs bok.[33] År 1920 övergick han till pingströrelsen i Sverige.[34]

---

27. Se bilaga VI.
28. Söderholm 1923,33-36.
29. Se bilaga V.
30. Söderholm 1923,36-39. - Angående bibelordet, se bilaga IX. - Det förekommer bland pingstvännerna olika tolkningar av Joh.3:5. Endel menar att vattnet syftar på dopet. Andra menar att det syftar på Ordet, som ju föder på nytt. Sjöberg 1969,20. Gustafsson 1958,14-15.
31. Söderholm 1923,40. - Angående bibelordet, se bilaga VI.
32. Söderholm 1923,44-45. - Angående bibelordet, se bilaga IX. - Också andra förklarar detta ord så här. P. Lattu, Tulehtunut umpisuoli eli kastekysymys joka ei jätä ihmistä rauhaan. Helsinki 1937,5-7.
33. Söderholm 1923,49-52.
34. KS 6/1930,53.

till pingströrelsen i Sverige.[34]

Vi ser här att de båda prästerna inte blev påverkade enbart av Bibeln. Andra människors exempel ledde dem till att forska i saken. Andedopet spelade en stor roll för Pfaler. Han såg hela läran i ett annat ljus efter att ha blivit andedöpt. Baptistisk litteratur hade stor betydelse för Söderholm, sedan han börjat tvivla på sina tidigare åsikter.

34. KS 6/1930,53.

4. FÖRRÄTTANDE AV DOPET

4.1. Ämbetssynen och dopförrättaren

Pingströrelsens ämbetssyn hör på sätt och vis till dogmatiken, men den kommer naturligast in under denna rubrik. Vi skall först se vad pingstkonferensen i Berlin år 1917 ansåg om de andliga ämbetena.

Pingstförsamlingarnas närmaste arbetsmål är att uppbygga Kristi kropp, som är församlingen, och att missionera. I församlingen fungerar ett allmänt prästadöme i och med att medlemmarna mottagit den helige Ande. Alla har någon gåva och någon uppgift i församlingen, predikanten är inte ensam verksam i ett möte. Detta allmänna prästadöme innebär absolut inte att varje församlingsmedlem skulle ha ett bestämt ämbete eller en ledande roll i församlingen. De olika ämbetena är endast för dem som är kallade till dem.[1] Ämbeten i församlingen innehas av apostlar, profeter, evangelister, herdar och lärare (Ef.4:11[2]). Förutom dessa ämbeten finns andliga nådegåvor, till exempel gåvan att bota sjuka, att undsätta behövande, att styra och att tala tungomål på olika sätt (1 Kor.12:28-30[3]). Det är viktigt att de andliga nådegåvorna är underordnade ämbetena.[4]

Det grekiska ordet för apostel betyder utsänd. I vidsträckt bemärkelse är varje kristen en Jesu apostel, men de tolv apostlarna beklädde ett alldeles särskilt apostlaämbete. Paulus fogades senare till dem. Apostlarna lade en förblivande grund och därför väntar man inte några nya apostlar. Redan i Apostlagärningarna utvidgades begreppet apostel genom att till exempel också Barnabas kallades apostel. Då och då har personer med liknande apostla-uppgifter uppträtt. De har lagt grunden på nytt genom att föra församlingen tillbaka till de första apostlarnas grundval. De har haft sin fullmakt av Anden, inte av människor.

---

1. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,8-26.
2. Se bilaga IX
3. Se bilaga IX-X
4. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,34-36.

Deras uppgifter är ändå i stort sett de samma som de övriga ämbetenas. Om de avviker från de första apostlarnas linje, bör man inte följa dem.[5]

Alla troende uppmanas att sträva efter profetians nådegåva (1 Kor. 14:1-5,24,31 [6]), men ändå är inte alla profeter. En profets gåva att profetera har blivit en ämbetsutövning för att tjäna församlingen. Profeten är bärare av gudomliga uppenbarelser och dolda verkligheter. Profetens uttalande bör prövas enligt Bibeln (1 Tess.5:21 [7]). Profeten har hela tiden sin fria vilja och omdömesförmåga i normal verksamhet. Det är inte fråga om någon vild extas, som med våld skulle tvinga sig på.[8]

Evangelistens uppgift är att predika de första grunderna, men också att ge andlig föda åt de nyfödda. Evangelisten behöver en speciell utrustning, som inte varje predikant har, för att rätt kunna framställa Kristus. Det finns både manliga och kvinnliga evangelister.[9]

Läraren bör vara skickad att undervisa i hela Guds Ord, det vill säga den sunda läran. Om bibelundervisningen blir ensidig, blir också läran osund. Lärarens uppgift är att ge stadig mat åt de andliga barnen, så att de växer till.[10]

Herdetjänsten innebär att leda, övervaka och skydda hjorden. Herden bör samtidigt också kunna undervisa. För denna uppgift finns äldste och diakoner. Herdarna kallas "biskopar", vilket troligen är liktydigt med "äldste" (Apg.20:17,28; Fil.1:1 [11]). Herden står i spetsen för församlingen och är ordförande för äldsterådet. Ledningen av lokalförsamlingen vilar i en enda mans händer (Gal.2:12; 1 Tim.3:1; Upp.1:20 [12]).[13]

---

5. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,36-41.
6. Se bilaga X
7. Se bilaga X
8. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,41-55.
9. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,55-61.
10. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,61-68.
11. Se bilaga X
12. Se bilaga X-XI
13. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,68-69.

I den finländska pingströrelsen insåg man också behovet av dylika tjänster då man började ordna församlingar. År 1920 skrev man om behovet av äldste, diakoner och församlingssystrar.[14] Man fick också undervisning från Sverige. Pethrus skrev om vikten av att i församlingen ha andedöpta äldste och diakoner, av vilka en äldste fungerar som herde och föreståndare.[15] Det visar sig också att man i de nyordnade församlingarna valde äldste och diakoner. Ibland valde man flere äldste, av vilka en utsågs till föreståndare. Evangelister valdes ibland, de var ofta kvinnliga. Endel församlingar valde diakonissor, andra valde församlingssystrar, vilket troligen var samma sak.[16]

Ämbetssynen i Finland var dunkel på många håll den första tiden. Det hände att man valde äldste i en församling och att han sedan bestämde helt över predikanten i församlingen. Man måste därför betona att predikanten helst skulle vara äldste och föreståndare, vilket också blev det vanliga. Vid behov kan det finnas flere äldste, som inte behöver vara predikanter. De äldste bildar ett äldsteråd, som fungerar som församlingens styrande organ. Diakonerna sköter mera praktiska sysslor, även om de vid behov bör kunna hjälpa till med det andliga arbetet.[17] Vi kan ta Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors som ett exempel på hur det kan förhålla sig i en församling idag. Församlingen har tre pastorer, av vilka en är föreståndare. Åtta manliga församlingsmedlemmar fungerar som äldste tillsammans med pastorerna och två tjänar som diakoner. Vidare har församlingen en kvinnlig evangelist och en församlingssyster.[18]

Det verkar vara så att lärar- och profetämbetet ingår i de övriga ämbetena, eftersom speciella lärare och profeter inte väljs. Föreståndaren och hans medäldste, av vilka några kan vara predikanter, utgör inte något särskilt präststånd. De är som bröder bland bröder samtidigt som de sköter församlingens ledning.[19]

---

14. RK 1920,11.- Församlingssystern innehar inte ett ämbete, men däremot tydligen en viktig tjänst i församlingen.
15. MR 4/1924,3.
16. MR 2/1921,2. TT 8/1927,93. RV 1/1927,7-8; 1/1928,13.
17. RV 9/1926,5; 9/1929,3; 11/1934,135-136. Holm 1970,100. - Också baptisterna har föreståndar- och diakonämbete. Näsman 1962,16.
18. Filadelfiaförsamlingens adressbok 1973-1974,5-6. - De finskspråkiga pingstvännerna vill undvika titeln pastor. De talar helst om predikanter. RV 1/1928,8-9.
19. RV 4/1932,5-6.

Det krävs vissa andliga kvalifikationer av dem som skall inneha ämbeten i församlingen. Gud sänder lämpliga personer och ger dem åt församlingen. Det innebär att de själva bör ha en klar gudomlig kallelse och vara utrustade med både naturliga och andliga gåvor för sin uppgift. För övrigt bör de vara pånyttfödda, troendedöpta och andedöpta. De bör ha ett gott rykte om sig och vara fyllda av helig Ande och visdom. Helst får de inte vara nyomvända, utan bör ha uppnått en viss andlig mognad (Apg.6:1-7; Rom.12:4-8; 1 Kor.12:26-30; 1 Tim.3:1-13; Tit.1:5-9 [20]).[21] Ämbetsinnehavarna väljs vid ett församlingsmöte och avskiljs och välsignas för uppgiften genom bön och handpåläggning.[22]

Av blivande predikanter krävs ingen speciell utbildning. Man ser tvärtom en viss fara i studier. Man anser att det finns risk för att uppenbarelsereligionen blir enbart ett vetenskapligt studieobjekt. Därför är pingstpredikanterna oftast lekmannapredikanter utan någon akademisk grad eller predikantskolexamen. De präster som övergått till pingströrelsen har utgjort ett undantag.[23] Den andliga utrustning som behövs, räknar man med att predikanten får direkt från Gud. Blivande predikanter får som medlemmar i en församling bibelundervisning och andlig insikt. Man har dessutom bibelskolor för dem som är kallade till bestämda uppgifter. Från bibelskolorna sänds dessa ut till de olika församlingarnas regelbundna verksamhet. Där blir de hjälpta framåt av äldre predikanter och får inblick i olika verksamhetsmetoder.[24] Den första bibelskolan i Finland hölls år 1926. Bibelskolorna var menade för alla som redan deltog i Herrens verk, såsom evangelister, äldste, diakoner och söndagsskollärare. Speciellt var alla de nya, som kände kallelse till arbetet, välkomna.[25]

Den första tiden fanns det ett speciellt behov av att få fastställt vilka som var pingstväckelsens förkunnare. Många falska förkunnare uppträdde i väckelsens namn. Vid sommarfesten i Lahtis år 1914 gjorde

---

20. Se bilaga IX-XII
21. TT 5-6/1913,104; 4/1927,46-47. Pingstväckelsens riktlinjer 1917, 69-70. RV 5/1932,5; 10/1949,130. Hokkanen [1950],69.
22. TT 2/1921,16. RV 1/1927,8; 6/1928,14. Briem 1924,154. Bloch-Hoell 1956,381.
23. RV 7/1932,7; 41/1961,605. Hokkanen [1950],45.
24. RV 13/1932,6-7. Olof Djurfeldt, Apostlarnas undervisning. Ingår i "För facklan vidare". Stockholm 1967,37-41.
25. KS 1/1926,7. TT 9/1927,111. Schmidt i Teol.Tidskr. 1935,6. Schmidt 1935,109-110,165. Holm 1970,99.

man en förteckning över väckelsens förkunnare. Senare varnade man i tidningarna för falska förkunnare och man uppmanade församlingarna att endast ta emot förkunnare, som hade skriftlig rekommendation från någon församling.[26]

Före bibelskolornas tid, men också senare, hölls speciella bibelkurser för pingströrelsens förkunnare. Deltagarna behövde rekommendationer av någon äldre känd kristen om sin duglighet och andliga ställning.[27] Man försökte hålla en viss kontroll på vilka som blev förkunnare. Någon ansåg också att man borde ta reda på de blivande evangelisternas syn i olika frågor.[28] För att få till stånd en större enhet bland förkunnarna och för att kunna lösa gemensamma problem, började man med så kallade brödramöten, i vilka även kvinnliga evangelister fick delta. De olika församlingarna skickade representanter till dessa tillfällen. Brödramötena hade ingen beslutanderätt över församlingarna.[29] Ibland uppstod problem, som snabbt borde ha fått en lösning. I sådana situationer var systemet med brödramöten alltför tungrott och man befullmäktigade några bröder att ta itu med dylika problem. De var i tjänst från ett brödramöte till ett annat och ansvariga inför brödramötet.[30]

Efter denna översikt skall vi se vilka av ämbetsinnehavarna som förrättar dop. Trots det allmänna prästadömet är inte alla församlingsmedlemmar dopförrättare. På avlägsna orter förrättades dop endast då man fick besök av lämpliga dopförrättare.[31] Åtminstone Smidt förrättade dop den första tiden.[32] Det är också sannolikt att de baptistpredikanter, som övergick till pingstväckelsen, förrättade dop. När Pylkkänen övertog ledningen efter Smidt, döpte han också.[33] Pfaler, före detta prästen, döpte. Det nämns också att en äldstebroder i Tammerfors förrättade dop år 1923.[34] Det innebar ett försök att sammankoppla

---

26. TT 6-7/1914,60. RV 1/1925,14; 8/1928,9-10; 10/1933,10; 4/1947,71. Helluntai-herätys 1932-34,141. Schmidt 1935,109-110.
27. TT 5/1919,46. RV 11/1929,8.
28. TT 4/1927,46-47.
29. KS 9/1923,4. RV 9/1923,12. EB 3/1929,23. Schmidt i Teol.Tidskr. 1935,6. Schmidt 1935,169. Holm 1970,98-99.
30. RV 1/1945,7.
31. RV 4/1927,68.
32. MS 5/1913.
33. Helluntai-herätys 1932-34,129.
34. TT 3/1920,11. KS 11/1926,84. RV 9/1923,5-6.

dopet med lokalförsamlingen.

Vi har alltså exempel på att både predikanter och äldste har förrättat dop. Då man jämför de svensk- och finskspråkiga enkätsvaren, finner man en viss olikhet. De svenskspråkiga dopförrättningar, som beskrivs, har i allmänhet förrättats av predikanter. Ett enda dop uppges ha förrättats av en äldstebroder. Det skedde år 1944 på Kimito.[35] Däremot finns det flere exempel på att dop har förrättats av äldstebröder i de finskspråkiga församlingarna.[36] Likaså finns det exempel på att manliga evangelister har förrättat dop på finskspråkigt håll.[37] Klemetz anser att dop får förrättas av församlingsföreståndare, pastorer och eventuellt av någon äldre, beprövad manlig evangelist. Han nämner inte äldstebröderna.[38]

Man kan ingenstans finna spår av att en kvinna, till exempel en evangelistsyster, skulle ha förrättat dop. Man anser att kvinnans uppgift inte får underskattas, men den får ändå inte likställas med mannens. En kvinna bör till exempel inte fungera som äldste.[39] Några finskspråkiga predikanter anser det vara en främmande tanke att en kvinna skulle tjäna som dopförrättare. Det saknar stöd i Bibeln och är onödigt så länge det finns troende män. Visserligen finns det inte något förbud, men männen lämpar sig bättre till det av rent praktiska skäl för att de är starkare.[40]

Man kan fråga sig var dopförrättarna lärt sig hur ett dop bör förrättas. Klemetz bekräftar det jag tyckt mig märka, att det inte finns

---

35. ÅKA 1775.
36. ÅKA 739, 740, 751, 753, 755.
37. ÅKA 754, 750. - Bloch-Hoell nämner om att det finns pingstsamfund, som kräver att en ordinerad man bör förrätta dop. Detta är inte fallet i Finland. Bloch-Hoell 1956,400.
38. Klemetz 1969.
39. Pingstväckelsens riktlinjer 1917,72. Holm, uppsats 1970,27.
40. ÅKA 770, 754, 739. - I detta sammanhang kan jag inte låta bli att hänvisa till en artikel i de fria pingstvännernas tidning. Den innehåller det enda uttalande jag funnit, som talar för att kvinnor borde få döpa. Författaren menar att det är inkonsekvent att en kvinna på någon ort kan bli ett redskap för väckelse och att hon, så snart det blir aktuellt med dop och brödsbrytelse, måste kalla dit en broder, som kanske är yngre i tron än systern själv. Sedan berättas det om en syster, som kände kallelse att förrätta dop och brödsbrytelse, men som inte vågade bryta traditionen. VS 1/1931,5-6.

någon handbok eller något bestämt formulär att följa.[41] I bibelskolundervisningen ingår inte dylika yttre frågor. Några dopförrättare säger att de lärt sig framförallt i Bibeln, men att de också lärt sig vid otaliga doptillfällen i sina respektive hemförsamlingar, då de sett hur andra utfört handlingen. Endel har fått stor hjälp och vägledning av äldre predikanter.[42]

4.2. Dopanmälan och annat som föregår dopet

Det finns exempel på dopförrättningar, då dopkandidaten blivit döpt omedelbart efter att ha uttalat sin önskan därom. Det verkar ändå vara vanligare att dopkandidaten på något sätt anmäler sig till dop och eventuellt blir prövad och får bekänna sin tro. Vi har sett att dopet mer och mer blivit lokalförsamlingarnas angelägenhet från att ha varit de stora sommarfesternas. Det är högst troligt att det den första tiden inte fanns några regler att hålla sig till beträffande dem som ville bli döpta. Systemet utformades i samma mån som församlingarna fick större betydelse. Det nämns ingenting om någon speciell dopbekännelse den första tiden. Däremot hände det att dopkandidaterna vid själva doptillfället vittnade om sin tro.[1]

I Ristin Voitto ingick år 1919 Barratts beskrivning av hur man intog medlemmar i hans församling. Den som ville bli medlem meddelade åt föreståndaren, som antecknade alla personuppgifter. Vid följande enskilda församlingsmöte omnämndes detta och församlingen valde två personer, som fick i uppdrag att besöka och samtala med den blivande medlemmen. Vid därpå följande församlingsmöte hade dessa två tillfälle att rekommendera den blivande medlemmen, som själv var inbjuden. Efter det att de uttalat sig, fick den blivande medlemmen själv vittna om sitt gudsförhållande. I samma möte beslöt församlingen om de ville hälsa personen i fråga välkommen. Om hon redan var döpt som troende, hälsades

---

41. Klemetz 1969.
42. ÅKA 772, 757, 743, 739, 754. Se även Djurfeldt 1967,40-41.
1. TT 9/1912,152.

hon genast välkommen. I annat fall hälsades hon välkommen till första församlingsmötet efter doptillfället.[2] Här kan vi särskilja en ordentligt gjord anmälan, en viss prövning i form av besök och samtal, rekommendation av församlingsmedlemmar, dopkandidatens eget vittnesbörd om sin tro, ett församlingsbeslut och ett välkomnande till församlingen. Alla dessa komponenter kan man upptäcka inom pingströrelsen i Finland efter denna tid. Dessutom kan man då och då påträffa undervisning för dopkandidater.

Det bör påpekas att det inte finns något system som skulle följas slaviskt. Även då det blivit vanligt med trosbekännelse inför församlingen, förekommer det dop utan någon större förberedelse. Vanligen anmäler sig en person, som vill bli döpt, till församlingsföreståndaren eller någon äldstebroder.[3] Det finns också exempel på att dop har beviljats människor, som under pågående dopförrättning velat bli döpta.[4] Det har hänt flere gånger att troende personer blivit döpta, utan att något annat fordrats av dem, än att de anmält sig. I allmänhet har de då varit kända av förrättaren och ibland också av församlingen. Ibland, speciellt under den första tiden, har det räckt med att dopkandidaterna varit pånyttfödda och andedöpta.[5] Det finns också exempel på att det krävts att dopkandidaten avlagt ett vittnesbörd vid doptillfället eller besvarat frågan: "Tror du på Jesus?"[6]

Ett steg vidare från anmälan är kravet på en trosbekännelse av dopkandidaten inför församlingen. Den kallas ofta dopbekännelse eller bekännelse till dop- och församlingsgemenskap.[7] Lattu skriver att det otvivelaktigt hör till dopet att bekänna sin tro. Bekännelsemomentet behöver inte lämnas bort, eftersom dopet i vanliga fall är en församlingsförrättning.[8] I en liten svensk dopskrift står att villkor för dop i Nya Testamentet var att uttala eller bekräfta en bekännelse (Apg.8:37 [9]). Därför är trosbekännelse nödvändig för varje dopkandi-

---

2. RV 2/1919,13.
3. KB 1/1933,3; 11/1944,1. ÅKA 1782. Bloch-Hoell 1956,401.
4. RV 10/1944,148; 17/1945,236.
5. ÅKA 760, 761, 1834, 1726, 1771, 1787.
6. ÅKA 744, 750, 753, 1728,1796.
7. KB 14/1935,5. KS 1/1923,4. HK 4/1931,7.
8. Lattu 1966,31.
9. Se sid.54

dat.[10] Det finns i tidningarna flere exempel på dopbekännelser. Ibland har de skett dagen före dopförrättningen. Ibland har ett församlingsmöte, enbart med tillfälle till dopbekännelse, hållits strax före dopmötet. Dopbekännelsen avges i vanliga fall inför församlingen och är i första hand en bekännelse av omvändelsen och tron.[11] Den bör också gärna innehålla något om hur dopsynen klarnat och varför dopkandidaten vill låta döpa sig.[12]

Skillnaden mellan ett vittnesbörd vid doptillfället och en dopbekännelse inför församlingen är närmast den, att i det senare fallet skall församlingen avgöra om dopkandidaten är lämplig och kan godkännas för dop.[13] Om man i någon församling vägrat döpa en person, då bör inte heller någon annan församling döpa personen ifråga.[14]

Dopbekännelsen kompletteras ibland med en rekommendation av någon eller några av församlingens medlemmar. Speciellt om förrättaren är från annan ort, är det viktigt att församlingsmedlemmarna uttalar sig. Principen är den, att det är bra med rekommendation åtminstone då det gäller en mera obekant dopkandidat.[15] Det finns exempel på att en person, som avlagt dopbekännelse inför församlingen, blivit utfrågad av två betrodda församlingsmedlemmar om vad som skett i hans liv sedan han kommit till tro. Därefter rekommenderade de honom inför församlingen.[16] För övrigt är det ganska vanligt att de som haft kontakt med dopkandidaten blir tillfrågade om sin åsikt.[17] En dopförrättare framhåller att ingen utomståendes vittnesbörd helt kan avgöra frågan.[18] Med tanke på att dopet helst bör ske strax efter pånyttfödelsen, blir det litet knepigare att rekommendera en nyomvänd på den grund att hon visat sig leva ett kristet liv.[19]

Om dopkandidaten är en obekant person, vill förrättaren ofta samtala och pröva dopkandidatens inställning innan dopbekännelse avges. Präv-

---

10. Stenström ,11.
11. RV 7-8/1923,12-13; 17/1949,235. KB 9/1939,7. EB 7-8/1926,8. KS 9/1929,70. RVA 7-8/1931,57.
12. ÅKA 1782, 1833, 743, 752.
13. ÅKA 1782, 1789, 743, 1772.
14. ÅKA 754.
15. ÅKA 1753, 743, 739, 757.
16. ÅKA 1789.
17. ÅKA 1759, 1755.
18. ÅKA 749.
19. RV 18/1944,259.

ning av detta slag faller ofta bort, då dopkandidaten är känd av förrättaren eller församlingen. Den ersätts eventuellt med ett kort samtal.[20] Prövningsfrågorna gäller närmast omvändelsen, ett eventuellt andedop och livet efter omvändelsen.[21] På ett brödramöte i Tammerfors år 1928 beslöts att en nyfrälst ungdom, som skall döpas, bör utfrågas angående eventuell förbindelse med en icke-troende. En dylik förbindelse, till exempel förlovning, bör upplösas före dopet och inte återknytas förrän båda parterna är troende. De nyfrälsta bör undervisas i vad Bibeln säger om detta.[22]

I detta sammanhang kan omnämnas att Saalemförsamlingen i Helsingfors, åtminstone före år 1933, använt sig av en frågelista för dem som anmält sig till dop. Frågorna är följande, översatta till svenska:

1. Tror du på Jesus som din Frälsare, som den som förlåter synder och helgar? Rom.5:1,2; Kol.2:13.
2. Har du klarat upp ditt förhållande till Gud och människor och på så sätt avlägsnat ofriden från ditt samvete genom att bekänna för dem dina överträdelser då den helige Ande manat dig till det? 1 Joh.1:9.
3. Tror du på evangeliets troendedop som det enda bibliska dopet? Mark.16:16.
4. Vill du följa Jesus i det nya livet: i smädelse, hån, förföljelse, förakt o.s.v. och leva ödmjukt och beredvilligt? 1 Petr.2:20; Fil. 2:14,15.
5. Vill du ansluta dig till Guds församling, där Jesus är huvudet, och när du hör dit underordna dig den bibliska församlingstukten, om det behövs? Ef.5:25-27; Joh.20:23.
6. Vill du som en lem i Kristi kropp tjäna enligt den gåva och kallelse som du har fått? Matt.28:18-20; Ef.6:6-7.
7. Vill du älska och försvara den levande bibliska församlingen i tider av kamp och inte bara vid tillfällen då Herren välsignar den på ett speciellt sätt? Ef.4:32.
8. Vill du älska bröder och systrar med en uppriktig broderlig kärlek trots deras brister, vara dem till hjälp och kämpa med dem emot synden och världen? 1 Petr.4:8; 1 Joh.3:23. - Löfte: 1 Petr.5:10.[23]

---

20. HR 8/1934,4. ÅKA 772, 754, 743, 1749. Bloch-Hoell 1956,401.
21. ÅKA 739, 1789.
22. KS 9/1928,68.
23. Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu 1933,64. Finska originalet, se bilaga II - Angående bibelorden, se bilaga V-VI, XII-XIII Det som tas fram här, är i stort sett bekant från tidigare kapitel.

Ibland förekommer även någon form av undervisning före dopet. Redan år 1923 ansåg Estlander okunnigheten vara så stor, att det var nödvändigt att upplysa dopkandidaten om vad dop och församlingsgemenskap innebär. Han kände till fall då personer med orätt inställning blivit döpta.[24] Tanken, att det är klokt i vår avkristnade tid att undervisa nyfrälsta om dopet, kommer fram då och då.[25]

Före ett doptillfälle i Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors år 1924 höll predikanten några bibelstudier om dopet för dopkandidaterna.[26] Följande år hölls i Åbo ett speciellt möte för dopkandidaterna några timmar före dopet. De fick lära sig de första grunderna, sann ånger, bättring med tro på Gud, vikten av att bekänna all synd från otroslivet och något om dopets innebörd.[27] Det finns flere exempel från senare tid att bibeltimmar hållits före dopförrättningar. Så har skett till exempel i Kuopio, Åbo och Kälviä.[28] Då speciell dopundervisning saknats, har dopkandidaterna varit hänvisade till eget studium av Bibeln, predikningar i offentliga möten och doptalen vid andras dopförrättningar och vid det egna dopet.[29]

Inom pingströrelsen har man också försökt ha speciell bibelundervisning för den yngre ungdomen, speciellt ungdomar med troende föräldrar. Dessa ungdomar är ofta själva troende och vill eller får inte delta i kyrkans konfirmandundervisning. De har vuxit ur söndagsskolan, men är inte ännu döpta. I samband med allmänna bibelstudieveckor har man hållit speciella bibelstudier för dessa över Bibelns grundsanningar. Dylika bibelstudier resulterade ofta i att flere av de unga lät döpa sig.[30] På så sätt fungerade dessa bibelstudier som dopundervisning för de unga.

---

24. Estlander 1923,30.
25. KB 15/1942,6. Jansson 1967,113.
26. ÅKA 1773.
27. KS 9/1925,71.
28. ÅKA 764, 752, 755, 761, 746.
29. ÅKA 754, 765, 760.
30. RV 11/1923,2-3; 7-8/1924,12; 8/1925,4. KB 19/1934,4. Selma Sipilä, Muistelmia helluntai-kansan vuotuisista kesäjuhlista Tampereella. Toukomettinen I. Tampere 1928,121. Eila Kurkela, Seurakunnan nuorisotyö. Tampereen Saalem seurakunta 1921-1961. Tampere 1961,53. Schmidt 1935,149.

Vi kan avsluta detta kapitel med att ta fram Filadelfiaförsamlingens i Helsingfors förberedelser för dop nuförtiden. Dopkandidaten anmäler sig. Predikanten talar med henne för att utröna om hon har en medveten, levande tro på Kristus. Om predikanten inte har tillfälle till det, får ett par församlingsmedlemmar göra det. Därefter behandlas ärendet av äldstebröderna. Sedan följer ett församlingsmöte, då dopkandidaten avlägger dopbekännelse. Därefter är ordet fritt och någon församlingsmedlem bör gärna rekommendera dopkandidaten. Föreståndaren frågar om församlingen kan bevilja henne dop och församlingsgemenskap. Församlingen svarar. Predikanten undervisar i regel dopkandidaten något om vad dop och församlingsmedlemskap innebär.[31]

4.3. Dopmötets karaktär och tidpunkt

Under pingstväckelsens första tid förrättades dopen mest i samband med allmänna samlingar såsom sommarfester, bibelstudiedagar och konferenser.[1] Vi har sett att man med tiden strävade efter att göra dopförrättningarna till lokalförsamlingarnas uppgift. Trots att lokalförsamlingarna övertagit dopförrättandet i hög grad, har dop ändå förrättats vid olika slags konferenser, sommarfester och bibelkurser, men i mindre skala än tidigare.[2] I samband med invigningar av bönehus har dop också förrättats, antingen i nyinstallerade dopgravar eller utomhus.[3] Likaså har man ibland vid bibelskolor och brödramöten haft doptillfällen.[4] Många unga har döpts i samband med ungdomsbibelveckor. Någongång har de unga fått vänta med dopet tills de återvänt till hemförsamlingen.[5]

Lokalförsamlingarnas dopförrättningar har hållits i samband med många olika slags mötestillfällen. Man anser att dopmötet i allmänhet helst bör vara offentligt och inte ske i smyg.[6] De flesta dop man läser om

---

31. Klemetz 1969.
1. TT 7/1912,124; 9/1912,152; 7/1913,121-128. MS 5/1913.
2. RV 15/1943,215; 13/1945,184; 15-16/1946,135; 8/1948,130. ÅKA 1736, 1739, 1771.
3. RV 7-8/1931,59-60; 3/1948,42-44. KB 1/1934,5.
4. RV 12/1926,14; 14/1944,198.
5. RV 15/1945,187. ÅKA 769. KB 16/1940,6; 16/1943,7.
6. RV 7-8/1924,14; 16/1930,171. HV 2/1970,5. Klemetz 1969. ÅKA 749.

har skett vid offentliga tillfällen. Några gånger berättas det om att dop förrättats oannonserat och mera enskilt. En gång hade man dopförrättning först efter det offentliga mötet.[7]

Ibland har man ordnat speciella möten endast för dopförrättningens skull. De flesta dopmöten tidigt på morgonen har varit ordnade enbart för dopets skull.[8] Ibland har dopförrättning hållits som ett särskilt tillfälle efter ett möte.[9]

Det vanligaste har ändå varit att dopen förrättats vid de ordinarie mötena, till exempel vid olika slag av kvällsmöten, vid friluftsmöten och ibland vid förmiddagsmötet på söndagen.[10] Mera sällsynt har det varit med dop vid församlingsmöte.[11] Det torde bero på att man helst vill att dopet skall ske offentligt.

Dopförrättningarna har inte varit bundna till några speciella helger. Ändå har det varit vanligt att förrätta utomhusdop under pingst och midsommar.[12] Det beror på att man gärna ordnade högtider just till helgerna. Dessutom var vattnet någorlunda varmt den årstiden. Det finns också exempel på dop i samband med påsk- och allhelgonahelgerna och nyårsafton.[13] Då har dopen troligtvis förrättats inomhus.

Det har inte heller funnits någon veckodag, som speciellt skulle ha varit reserverad för dopförrättningar. Söndagen har i praktiken varit den överlägset vanligaste dagen.[14] Också lördagsdop har förekommit

---

7. RV 14/1944,198. ÅKA 1727, 1775.
8. TT 7/1912,125. KS 8/1926,63; 8/1932,59. ÅKA 744, 759, 1728, 1771.
9. KS 8/1932,63. KB 16/1937,8; 16/1944,8.
10. MS 5/1913; 3/1914. KB 9/1939,7. ÅKA 740, 755, 1734, 1755, 1882, 764, 1796, 1738. - Jfr. Bloch-Hoell 1956,401. Han säger att dopet gärna förläggs till ett eget möte.
11. Ett ex. på dop i församlingsmöte återfinns i KS 12/1923,3. Det är möjligt att dop i församlingmöten var vanligare i Sverige och Norge. KS 11/1913,85. RK 1920,5.
12. RV 3/1920,22. EB 7/1928,4. RVA 7/1930,58. ÅKA 743, 751.
13. KS 3/1924,3. KB 21/1933,3. ÅKA 1780, 739.
14. Några exempel på söndagsdop: MS 5/1913; 3/1914. TT 3/1920,10; 8/1925,8. KS 3/1930,23. HK 12/1932,5. KB 15/1934,6; 14/1940,7; 16/1944,8. RV 8/1948,130. ÅKA 745, 764, 748, 761, 746, 1882, 1793, 1738, 1775, 1771.

relativt ofta. En tid hölls det ofta lördagsdop i Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors.[15] Det finns också några exempel på att dop förrättats måndagar och fredagar. För övrigt finns det endast ströexempel på att dop förrättats de övriga veckodagarna.[16]

Tidpunkterna för dopförrättningarna har också varierat. Den första tiden förrättades dopen ofta tidigt om morgonen. Vid sommarfester och konferenser har morgondop också varit vanliga. Till och med klockan 6.30 har dop förrättats.[17] Om söndagarna har dopen förrättats både tidigt om morgonen, om dagen och om kvällen.[18] Dagsdopen skedde antingen efter förmiddagsmötet eller kring klockan 15.00.[19] Lördagarnas doptillfällen var oftast om kvällen eller senare om eftermiddagen.[20]

4.4. D o p e t s l i t u r g i s k a i n r a m n i n g

Pingstvännerna följer ingen speciell liturgi vid sina dopförrättningar. Ändå verkar det som om dopen i stort sett skulle gå till på liknande sätt. Av ett par finskspråkiga pingstvänners beskrivning får man fram en bild, som ungefär motsvarar vad jag själv har iakttagit vid svenskspråkiga pingstvänners doptillfällen. Mötet öppnas med sång av församlingen och en kort inledning med bön. Efter bönen följer eventuellt ännu en sång. Därefter är doppredikan, som också kallas doptal, i turen. Efter denna är det ibland tillfälle för dopkandidaterna att avge ett kort vittnesbörd. I detta skede är det ibland bön för dopkandidaterna, allmänt eller skilt för var och en av dem. Vid själva dopakten som följer, sjungs ofta en sångvers för varje dopkandidat. Därpå följer slutord, bön och eventuellt sång, ifall mötet inte fortsätter.[1]

---

15. KS 3/1925,5; 3-4/1926,29; 10/1931,80; 5/1932,39. KB 21/1933,6. ÅKA 1734.
16. MS 3/1914. RV 9/1925,14. KB 22/1933,5; 1/1934,5; 24/1936,5; 18/1943,6. MR 11/1925,4. EB provnummer/1925,4. ÅKA 1728.
17. TT 7/1912,125; 9/1912,152. RV 9/1923,5-6; 15-16/1946,135. KS 7/1926,52.
18. KB 15/1934,6; 14/1940,7; 8/1948,130. MS 3/1914. ÅKA 748, 1882. - Jfr. Bloch-Hoell 1956,401. Han nämner att dopen oftast sker på kvällen.
19. EB 7-8/1926,8. HK 12/1932,5; 16/1932,6. KB 16/1944,8; 20/1944,6-7. RV 17/1945,236. ÅKA 745, 1771.
20. MS 3/1914. RVA 9/1931,63. KB 16/1933,7. RV 14/1944,198. HV 2/1970,5. ÅKA 1734.
1. ÅKA 770, 772, 763. Bloch-Hoell 1956,401.

Vi skall nu se litet närmare på sånger, böner, doptal och vittnesbörd, som omger själva dopakten. Sång har säkerligen hört ihop med dopförrättningarna redan från första början. Det finns här och där nämnt något kort om sång vid dopen. Till exempel vid det andra doptillfället i Kuopio år 1912 lär pingstsånger ha ekat vida omkring i naturen.[2] Det nämns om att troende på stranden både spelat och sjungit. Ibland har unisona sånger sjungits, ibland har strängmusikanter stått för sången. Ibland har också hornmusikkår deltagit med musik.[3] Det har sjungits både före och efter dopakten. Det verkar vara vanligt att sjunga en sång i samband med själva dopakten. Vi har exempel på att det skett redan år 1924 och också i nutid. Till exempel har det förekommit i Helsingfors, Norrskata, Vasa, Kuopio, Kotka, Åbo, Kälviä och Jakobstad. Sången sjungs då så, att en vers sjungs medan den dopkandidat som är i turen stiger ned i vattnet. Vid nedsänkningen är det tyst. Sedan följer följande vers då nästa dopkandidat är i turen.[4] I allmänhet sjunger församlingen denna sång, som oftast har flere verser. Ibland nämns det att församlingen sjungit olika sångkörer på detta sätt. Någongång har också kören sjungit denna sång.[5]

Det finns några svenskspråkiga sånger, som återkommer vid dopförrättningarna. Omkring år 1924 lär det ha varit vanligt, åtminstone i Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors, att sjunga "Se från helgedomen flyter tempelkällans klara flod...". Den handlar inte direkt om dopet i vatten, men det talas om en flod som en bild av frälsningens rikedom. I kören och andra versen uppmanas man att stiga ned i och gå längre ut i strömmen. I tredje versen står det om att låta förtöjningarna och det egna jaget fara. Det anknyter nära till dopets innebörd av död och begravning åt det egna jaget.[6]

Lina Sandells sång "Har du mod att följa Jesus, vad det än må kosta dig..." sjungs också ofta. I den ingår inte heller något direkt om dopet. Första versen talar om att det behövs mod att följa Jesus när världen hånar. Det var säkert aktuellt många gånger, då dopet blev or-

---

2. TT 9/1912,152.
3. KB 16/1937,8. RV 20-21/1937,279; 32/1938,433; 19/1949,265; 18/1945,252.
4. ÅKA 1781, 1833, 1783, 743, 766, 759, 765, 755.
5. ÅKA 740, 748, 743, 749, 755,1794.
6. ÅKA 1781. Segertoner. En samling andliga sånger för enskilt och offentligt gudstjänstbruk. Helsingfors 1960, nr.196.

sak till olika slag av förföljelser. I andra versen talas det om att bli en kristen och ta steget riktigt ut. Det kan tillämpas på dopet, som ju anses nära anknyta till frälsningen. I fjärde versen talas om att bekänna inför världen vad man tror. Vi har sett att dopet även ses som en bekännelsehandling. I sjunde versen står det om att följa Jesus. Vi har tidigare iakttagit uttrycket att följa Jesus i dopet.[7]

Också en annan sång av Lina Sandell uppges vara vanlig vid dopförrättningar, nämligen "Jag vill följa dig, o Jesus, följa dig, om vägen går över solbelysta höjder eller genom dunkla snår...". Här är temat helt och hållet att följa Jesus. I andra versen talas om att man inte skall tveka och välja väg och stig, utan man skall i barnslig lydnad följa Jesus och gå den väg som han har valt. Det anknyter till dopet såsom lydnadshandling.[8] Tanken att följa Jesus kommer också fram i sången "Jag vill hava Jesus med mig, jag ej vågar ensam gå...". I sista versen talas om Jordans stränder, här menas troligen dödens flod. Namnet Jordan har förekommit mycket i samband med dophögtider. Det har talats mycket om Jordan-fester till exempel. Det kan tänkas att någon kopplar samman sångens Jordan med dopet, som ju också är ett dop till döden.[9]

I sångboken "Segertoner" rekommenderas några sånger speciellt för doptillfällen.[10] Bland dessa nämns ett par av de ovanstående ("Har du mod att följa Jesus..." och "Jag vill följa dig, o Jesus..."). Dessutom rekommenderas följande sånger. I sången "Allt till Jesus vill jag lämna..." talas det i fjärde versen om att överlämna sig själv helt åt Jesus. Det anknyter till dopet som en överlåtelsehandling. Tanken på dopet som en gränsdragning mellan det gamla och nya livet skymtar fram i sången "Jag äntligen lämnat den syndfulla värld...". I sången "Jag kan höra Jesus säga..." talas mest om att följa Jesus dit han leder.[11]

Man kan allmänt säga om de svenskspråkiga dopsångerna att inte en enda av dem talar direkt om dopet, men att de alla anknyter till någon sida

---

7. ÅKA 1734, 1774, 1780, 1739, 1763. Segertoner 1960, nr.145.
8. ÅKA 1789, 1755, 1794. Segertoner 1960, nr.230.
9. ÅKA 1727, 1728, 1833, 1775. Segertoner 1960, nr.132. RV 20-21/1939,272.
10. Segertoner 1960,503-504.
11. Segertoner 1960, nr.316, 357, 437.

av dopets innebörd.

De vanligaste finskspråkiga sångerna vid doptillfällen är följande. Sången "Kun Israel jätti orjan maan..." handlar inte direkt om dopet. Den handlar om Röda havet, som var i vägen för israeliterna och om hur Herren delade vattnet så att de kom fram.[12] Vi har sett att man ser Röda havet i Gamla Testamentet som en symbol för dopet och på så sätt anknyter denna sång nära till dopet. Sången "Jeesus Kristus Jordanille nähdään menevän..." är en riktig dopsång. De tre första verserna handlar om att Jesus lät döpa sig av Johannes Döparen för att uppfylla all rättfärdighet. Han fick den helige Ande efter dopet. Också i detta är han ett exempel för de troende. Vers fyra lyder: "Jeesus käski lähteissänsä oppilapsiaan opettamaan kaiken kansan, sitten kastamaan." Här ser vi pingstvännernas tolkning av missionsbefallningen så att undervisning föregår dopet. I sjätte versen kommer det fram att Herrens dopbefallning är i kraft ännu och att den som tror på Jesus skall bli döpt. Sjunde versen lyder: "Autuaat ne ovat, jotka uskoo, kastetaan. Päärlyportit heille vielä kerran avataan." Den bygger troligtvis på Mark.16:16 om att den som tror och blir döpt skall bli frälst.[13] Också sången "Jeesuksen mä kanssain tahdon, yksin kun en uskalla..." sjungs ofta. Det är samma sång som den svenskspråkiga "Jag vill hava Jesus med mig...".[14]

I sångboken "Herramme tulee" finns några sånger speciellt rekommenderade för doptillfällen. De tre ovanstående sångerna finns med här, dessutom nämns fyra andra.[15] Sångerna "Tahdon seurata sua, Jeesus, vieköön tiesi minne vaan..." och "Rohkenetko, minkä maksoi, Jeesustasi seurata..." är samma som de svenskspråkiga sångerna "Jag vill följa dig, o Jesus..." och "Har du mod att följa Jesus...".[16]

Sången "En voi, en tahdo elää itselleni..." handlar i första versen om att tillhöra Jesus och ge honom sitt hjärta. Det gäller överlåtelsen, som ju också sker i dopet. I fjärde versen talas det om att föl-

---

12. ÅKA 750, 738, 742, 746, 758. Herramme tulee. Lauluja hengellisiä kokouksia varten. Tikkurila 1968, nr.23.
13. ÅKA 772, 759, 747, 771. Herramme tulee 1968, nr.359.
14. ÅKA 739, 765, 740, 764, 738. Herramme tulee 1968, nr.35.
15. Herramme tulee 1968,428.
16. Herramme tulee 1968, nr.278, 309.

ja i Jesu spår. Det passar också in på dopet, som av pingstvännerna ses som ett steg i Jesu spår. Den femte versen handlar om att Jesus kan hjälpa en att alltid förbli i hans vilja. Det kan tänkas höra ihop med tanken att förbli i sitt dop och leva kvar i det nya livet med Kristus.[17] Sången "Paimenen äänen kuulla mä sain..." handlar delvis om dopet. Det talas om att herdens steg leder hem, även om man hamnar utanför lägret och blir hånad. I andra versen står det att herdens steg ledde till Jordan och att det inte finns någon lättare väg för de troende. Det gäller att först lämna sig åt Jesus och sedan låta döpa sig, den vägen leder hem.[18]

De finskspråkiga sångerna talar betydligt mera om dopet än de svenskspråkiga. Några av de vanliga dopsångerna är gemensamma för båda språkgrupperna.

Bön förekommer i samband med dopen. Bönerna är fria, det finns inga formulerade böner att följa. En av sagesmännen påpekar att alla böner utom Fader vår och Herrens välsignelse är fria. Uttalandet visar att man inom pingströrelsen inte har andra formulerade böner.[19] De bibliska bönerna Fader vår och Herrens välsignelse används troligtvis inte så mycket inom pingströrelsen. Jag har funnit endast ett omnämnande om att Herrens välsignelse lästs i samband med en välsignelseakt före dopet.[20]

Innehållet i de fria bönerna kommer just inte fram någonstans. Det är uppenbart att det i första hand är fråga om förbön för dopkandidaterna.[21] Det finns exempel på att bönen gick ut på att dopkandidaten skulle bevaras i tron.[22] För övrigt nämns att det är bön om välsignelse.[23]

Det finns inga regler för vem som skall be vid doptillfället. Ofta är det förrättare, församlingens äldstebröder eller någon predikant som leder i bön.[24] Det är inte heller ovanligt att någon av församlingens

---

17. Herramme tulee 1968, nr.235.
18. Herramme tulee 1968, nr.449.
19. ÅKA 755, 756, 745, 751, 760.
20. ÅKA 740.
21. ÅKA 738, 752, 769.
22. ÅKA 758.
23. TT 9/1912,152. RV 3/1948,48. ÅKA 764.
24. ÅKA 758, 755, 751, 770, 773.

medlemmar ber, eventuellt uppmanad därtill av dopförrättaren. Det kan till exempel någon närstående till dopkandidaten som ber.[25] Bönen i denna form bes ofta strax före själva dopakten, då dopkandidaten redan står i vattnet.[26] Man ber för varje dopkandidat, som har stigit ned i vattnet.[27]

Det finns ett annat slag av bön också, den gemensamma bönen som bes i ett tidigare skede av dopförrättningen. Före det andra doptillfället i Kuopio år 1912 bad man om Guds välsignelse.[28] Vid utomhusdop har det hänt att dopkandidaterna själva böjt knä på stranden och bett och tackat Gud. Det har skett antingen strax före dopförrättningen eller strax innan själva dopakten.[29] Ibland har det förekommit både gemensam bön för alla dopkandidater och dessutom bön för var och en särskilt vid dopakten. Den gemensamma bönen bes oftast av predikanten eller äldstebröder.[30] Bland enkätsvaren finns det några exempel på en speciell böne- och välsignelseakt före dopet. Dopkandidaterna är på knä. Församlingen är i bön. Predikanterna och äldstebröderna ber och välsignar dopkandidaterna under handpåläggning. Alla som redogjort för en dylik välsignelseakt, har blivit döpta i den finskspråkiga pingstförsamlingen i Kuopio under åren 1944 och 1955. Det är möjligt att denna välsignelseakt förekommer enbart på finskspråkigt håll.[31]

Doptalet, en kort predikan om dopet, anses vara nödvändig vid doptillfället.[32] Doptal har förekommit redan från första början.[33] I allmänhet har det hållits av förrättaren.[34] Det har också hänt att någon annan predikant har hållit det.[35] Det finns exempel på att doptalet

---

25. ÅKA 769, 1796, 1766, 765.
26. ÅKA 1766, 771, 742, 772, 746.
27. ÅKA 750, 753, 759, 748, 770.
28. TT 9/1912,152.
29. MS 3/1916. RV 3/1948,48.
30. ÅKA 753, 762, 749.
31. ÅKA 764, 743, 740. RV 27/1960,405.
32. RV 7-8/1924,14. Klemetz 1969. ÅKA 770.
33. TT 9/1912,152.
34. RV 9/1925,14; 16/1943,229; 21-22/1946,184. ÅKA 1789, 1734, 757, 764. Bloch-Hoell 1956,401.
35. RV 9/1923,10; 8/1925,8-9; 8/1948,128-130; 13-14/1957,194. KS 8/1930,79. ÅKA 1774, 1794, 763, 751, 753.

hållits av en evangelist och av annan person som inte själv tjänar som dopförrättare.[36] Utgående från enkätsvaren verkar det vara det vanliga på finskspråkigt håll att en person håller doptalet och en annan förrättar dopet. Ett par sagesmän påpekar att så är brukligt.[37] De svenskspråkiga svaren innehåller fler exempel på att samma person både talat och förrättat dopet.[38] Vid de tillfällen då någon annan hållit talet, har det varit fråga om gästande pastorer från Sverige. Det ser ut att vara så, att församlingens egen predikant helst sköter förrättningen själv och överlåter doptalet åt gästande predikanter.[39]

Doptalet rör sig innehållsmässigt nästan alltid kring dopet. Det är snarare ämnat för allmännheten än för dopkandidaterna.[40] Vid det första dopet i Kuopio talades det om hur dopets hemlighet klarnar genom tron. Vid följande doptillfälle i samma stad betonades dopets innebörd.[41] Dopets innebörd har ofta varit ämnet för doptalet.[42] Det har varit vanligt att man i doptalet har framhållit och bevisat att troendedopet är det enda bibliska dopet. Doptalet har på så sätt blivit ett ordentligt bibelstudium om dopet.[43] Ibland har Pfaler vittnat om hur troendedopet klarnat för honom personligen och vilken kamp han haft att genomgå. I ett doptal har Pfaler talat om den stora vita skaran inför tronen, troligen inspirerad av tanken på de vitklädda dopkandidaterna.[44] Det finns ett par bibeltexter nämnda i samband med doptalen. Apg.8 om Filippus och den etiopiske hovmannen och 1 Joh.5:7-8 om Anden, vattnet och blodet, som alla tre vittnar om samma sak.[45]

I enkätsvaren har några dopförrättare uppgivit vad de helst vill ta upp i doptalet. Först och främst vill de slå vakt kring dopets bibliskhet. De utgår gärna från bibelord, där det talas om dopet. Eller så läser de direkt ur Apostlagärningarna.[46] De vill gärna betona dopets innebörd.

---

36. ÅKA 1728, 744.
37. ÅKA 744, 772, 772, 754, 750, 763, 751, 753, 762, 761, 755, 771.
38. ÅKA 1783, 1755, 1763, 1738, 1759, 1789, 1734.
39. ÅKA 1739, 1794.
40. RV 7-8/1924,14. ÅKA 754.
41. TT 9/1912,152.
42. KS 8/1930,79. RV 8/1947,135. ÅKA 1789, 739, 762.
43. RV 7-8/1924,14-15; 8/1925,8; 9/1925,14. KS 10/1924,3. KB 14/1935, 5. ÅKA 739.
44. RV 9/1923,10; 8/1925,8-9. KS 9/1925,71.
45. RV 16/1943,229. KB 21/1942,4. Angående bibelorden, se sid. 54 och bilaga XIII.
46. ÅKA 772, 757, 1728, 1772, 1727. Samt Klemetz 1969.

Det verkar vara den vanligaste åsikten.[47] Likaså vill man få fram att tro bör finnas före dopet.[48] Även dopsättet kan få ett omnämnande.[49] Man vill inte gärna gå in på alltför mycket polemik. Försvarstal anses onödigt. Man vill inte tala emot barndop, eventuellt endast nämna om att det inte förekommer i Bibeln.[50]

Vi skall ännu se på vittnesbörden vid doptillfällena. Vi har tidigare sett att det inte är samma sak som dopbekännelse inför församlingen. Det har förekommit allt sedan de första doptillfällena att dopkandidaten ibland avlagt ett personligt vittnesbörd om sin tro. I allmänhet har vittnesbördet avlagts före dopakten.[51] Någongång har det skett efteråt.[52] Ibland har dopförrättaren uppmanat till detta. Ibland har han frågat om dopkandidaten tror på Jesus och då har dopkandidaten svarat i form av ett kort vittnesbörd.[54] Det berättas om ett tillfälle då dopkandidaterna avgav en gemensam, offentlig bekännelse av sin tro på Jesus som Frälsaren.[54]

För det mesta verkar det inte vara så nödvändigt med detta vittnesbörd. Ändå har det förekommit dop, då detta krävts av dopkandidaterna, även om de varit blyga och rädda.[55] Det torde vara vanligare med dylika vittnesbörd på finskt håll. En finskspråkig sagesman påstår att det är vanligt att vittna före dopet.[56] Klemetz bekräftar att endel finskspråkiga församlingar praktiserar detta slag av vittnesbörd.[57] Det är tydligt att det inte är lika vanligt på svenskspråkigt håll.

---

47. ÅKA 770, 743, 754, 1749, 1789.
48. ÅKA 1749, 772.
49. ÅKA 754, 770.
50. ÅKA 770, 1727. - Jfr. Bloch-Hoell 1956,401. Han säger att dopförrättarens tal ofta är polemiskt.
51. TT 9/1912,152; 7/1927,86-87. KS 9/1924,6. RV 3/1948,48; 19/1949, 265; 17/1958,187. ÅKA 1755, 1796, 750.
52. ÅKA 1736.
53. ÅKA 1737, 753. RV 16/1943,229.
54. RVA 7/1930,58.
55. ÅKA 765, 750.
56. ÅKA 749.
57. Klemetz 1969.

4.5. Själva dopakten

Den egentliga dopakten sker efter talet, de eventuella vittnesbörden och bönerna. Dopkandidaterna stiger i tur och ordning ned i vattnet.[1] Förrättaren och dopkandidaten står ungefär till midjan i vattnet.[2] Dopkandidaten har händerna knäppta på bröstet. Förrättaren lägger sin vänstra hand på de knäppta händerna och lyfter upp sin högra arm. Med upplyft arm uttalar han dopformeln.[3]

Dopformeln är inte bestämt formulerad. Den finns inte nedskriven någonstans. Även i detta fall råder det frihet inom pingströrelsen. Det går ändå att få fram endel synpunkter på dopformeln. I missionsbefallningen sägs att dopet bör ske i Faderns, Sonens och den helige Andes namn. I Apostlagärningarna talas det om att apostlarna döpte i Jesu namn. Man menar att det är troligt att apostlarna var fria och att de inte hade uppfattat Jesu ord som någon bestämd dopformel.[4] Pingstvännerna döper vanligtvis i Treenighetens namn. Det finns exempel på det redan från den första sommaren, då dop förrättats.[5] Barratt skrev år 1919 att troendedopet bör vara ett dop i Treenighetens namn.[6] Brofeldt berättar om en förvillelse från Petersburg. Den gick ut på att dopet bör ske i Jesu namn och dop i Treenighetens namn ansågs ogiltigt. Den fick just inte alls fäste hos oss.[7] Det tyder också på att dop i Treenighetens namn var det normala hos oss.

Stommen för dopformeln har alltså varit Treenighetens namn. Sedan har förrättarna småningom fått fram en formel kring denna stomme. De svenskspråkiga sagesmännen berättar om olika varianter av dopformeln. De enklaste dopformlerna är: "Jag döper dig i Faderns, Sonens och den helige Andes namn", "Jag döper dig min broder i Faderns, Sonens den helige Andes namn" och "Jag döper dig till Kristus i Faderns, So-

---

1. TT 9/1912,152.
2. KS 9/1929,70. EB 10/1932,2. ÅKA 762, 1771. - Jfr. Bloch-Hoell 1956, 401. Han uppger att vattnet endast når till knäna.
3. KS 9/1929,70. EB 10/1931,72; 10/1932,2. Saalemseurakunta 25 vuotias. Turku 1953,21. ÅKA 770, 750, 1727, 740. - Jfr. Bloch-Hoell 1956,401. Han uppger att vänster arm skulle vara upplyft.
4. Lattu 1966,24,112. Bloch-Hoell 1956,400.
5. TT 9/1912,152. MS 3/1916. KS 8/1924,8. Manninen 1935,17. KB 6/1972, 14. Bloch-Hoell 1956,400.
6. RV 2/1919,13.
7. Helluntai-herätys 1932-34,107. Schmidt 1935,109.

nens och den helige Andes namn".[8] En längre version är denna: "På din egen bekännelse döper jag dig i Faderns, Sonens och den helige Andes namn".[9] Här kommer tanken på bekännelsen fram. En sagesman uppger att det var samma dopformel år 1918 som nu.[10] Troligen är det i stort sett samma tankar som kommer fram, även om formeln är olika utförlig beroende på vem som förrättar dopet.

Den nuvarande utförligaste svenskspråkiga dopformeln är denna: "På min Mästares befallning och på din egen bekännelse om sinnesändring och tro på Kristus, så döper jag dig i Faderns, Sonens och den helige Andes namn till Kristus".[11] Här betonas att Jesus påbjudit dopet och att det bör ske efter sinnesändring och tro på Kristus.

De finskspråkiga sagesmännen ger också olika versioner av dopformeln. Den enklaste är också här: "Kastan sinut Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen".[12] Det finns flere exempel på annan ordföljd än i den svenskspråkiga formeln. Den vanligaste svenskspråkiga börjar ju med Jesu befallning och fortsätter med att nämna den egna bekännelsen. Flera finska versioner börjar med att hänvisa till dopkandidatens egen bekännelse och därefter tas Jesu befallning med. Formeln kan lyda till exempel så här: "Oman tunnustuksen perusteella uskostasi Herraan ja Jeesuksen Kristuksen käskystä kastan sinut nimeen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen".[13] Denna ordningsföljd kan bero på att det är vanligare på finskspråkigt håll med vittnesbörd vid doptillfället. Först hör alla närvarande dopkandidaten bekänna sin tro, sedan anknyter dopformeln direkt till bekännelsen.

En förrättare uppger sig använda denna formel, som ungefär motsvarar den vanliga svenskspråkiga: "Vapahtajani käskystä ja oman suusi tunnustuksen perusteella uskostasi häneen, kastan sinut veljeni (sisareni) Kristukseen, nimeen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen".[14]

---

8. ÅKA 1780, 1739, 1774. - Man bör ta med i beräkningen att sagesmännen kanske inte alltid kommit ihåg den exakta ordalydelsen.
9. ÅKA 1762.
10. ÅKA 1787.
11. Klemetz 1969. Ungefär samma återfinns i ÅKA 1727, 1749, 1772, 1753. Bloch-Hoell 1956,400.
12. ÅKA 754, 748.
13. ÅKA 757, 744, 762, 743.
14. ÅKA 772. Se även ÅKA 770.

Uttrycket att döpa "till Kristus" har enligt Lattu sin förklaring i att man velat kombinera dop i Treenighetens namn och i Jesu namn. För att undvika ett ringaktande av någondera, har man tagit med båda på detta sätt.[15] Manninen säger att detta uttryck betonar att dopkandidaten döps endast till Kristus, inte till katolik, lutheran, pingstvän eller något annat.[16]

Det är mycket troligt att pingstvännerna övertagit dopformeln från baptisterna. De sagesmän, som blivit döpta som baptister, uppger att de döpts med en liknande dopformel.[17] Det har tidigare framkommit att pingströrelsens förrättare mest lärt sig av äldre ämbetsbröder. På så sätt har också dopformeln traderats. Det är inte uteslutet att de baptistpredikanter, som övergick till pingstväckelsen den första tiden, medförde den baptistiska dopformeln. Sedan har pingströrelsens dopförrättare haft den som modell för sina versioner av dopformeln.

Det finns exempel på att förrättaren säger något utöver dopformeln, i samband med att den nydöpta reses upp ur vattnet. Klemetz säger att det till exempel brukar sägas: "Den som tror och bliver döpt, han skall varda frälst" ur Mark.16:6.[18] Bland de finska enkätsvaren finns dessa två exempel: "Kastettu Kristuksen kuolemaan" och "Haudattu Kristuksen kanssa kasteen kautta kuolemaan".[19]

Nu skall vi se hur nedsänkningen går till. Den följer omedelbart då dopformeln uttalats.[20] Förrättaren lägger sin högra hand, som varit upplyft, under ryggen på dopkandidaten och sänker dopkandidaten bakåt på rygg tills vattnet sköljer över ansiktet en gång. Sedan reser han upp den döpta.[21] Detta sätt att sänka dopkandidaten bakåt på rygg är det vanliga. Ett undantag finns återgivet. Dopkandidaten var blind och fick inte ha ögonen uppåt i vattnet. Då böjde förrättaren ner dop-

---

15. Lattu 1966,112.
16. Manninen 1935,17.
17. ÅKA 1788, 1836. KB 16/1937,8. Bloch-Hoell 1956,401. - Den baptistiska dopformeln i Sverige lyder så här: "På grund av Jesu Kristi befallning och din egen bekännelse om sinnesändring och tro döper jag dig i Faderns, Sonens och den helige Andes namn". Näsman 1962,21.
18. Klemetz 1969. Se även ÅKA 1783.
19. ÅKA 772, 740.
20. ÅKA 762.
21. ÅKA 1727, 1789, 1759, 1728, 770, 739, 750, 764, 762. Bloch-Hoell 1956,401. Han nämner att nedsänkningen kan ske så att bakhuvudet endast når ner till vattenytan. Det gäller troligen inte Finland.

kandidatens huvud och tryckte honom i knäsittande läge under vattnet.[22] En sagesman uppger sig ha sett de frikyrkliga döpa på detta sätt.[23] Alla sagesmän har blivit nedsänkta en gång. Lattu påpekar att man inte bör göra någon stridsfråga av huruvida nedsänkningen bör ske en eller tre gånger. Det finns inga uttalanden i Bibeln om detta. Någon av kyrkofäderna lär ha talat om nedsänkning tre gånger. Lattu antar ändå att det ursprungligen kan ha skett en gång.[24] Han torde representera pingströrelsens allmänna uppfattning, eftersom man tycks nöja sig med en nedsänkning.

Man motiverar nedsänkningsdopet med Bibelns Ord. Det grekiska ordet för döpa betyder "doppa, neddoppa".[25] I Apg.8:38 står det att både Filippus och den etiopiske hovmannen, som skulle bli döpt, steg ned i vattnet.[26] Och i Mark.1:10 talas det om att Jesus steg upp ur vattnet, då han hade blivit döpt.[27] Johannes Döparen döpte där det fanns mycket vatten (Joh.3:23 [28]).[29] Detta dopsätt anses också helt naturligt då man tänker på dopets innebörd som begravning av den gamla människan och uppståndelse av den nya. Begravning innebär att hela kroppen döljes.[30] Det förekommer också en tanke på att den yttre dopakten skall ha karaktären av ett hot mot livet och därpå följande räddning.[31] Man citerar också gärna kyrkohistoriker och biskopar, som uttalat sig om dopsättet den första kristna tiden. Många av dem anser nedsänkning vara det ursprungliga, bibliska dopsättet.[32] Pingstvännerna menar att man inte har rätt att ändra dopsättet.[33]

I en tidningsartikel skymtar ett problem fram. Om någon som är allvarligt sjuk, vill bli döpt, hur gör man då? I Evangelii-Banéret skriver man att kyrkohistorien talar om nedsänkningsdop ända in på 200-talet. Begjutningdop var endast för sjuka personer. Söderholm tar upp samma

---

22. ÅKA 749.
23. ÅKA 744.
24. Lattu 1966,111-112. Schmidt 1935,227.
25. Estlander 1923,28. Manninen 1948,56.
26. Estlander 1923,28. Hokkanen 1955,12. Törnberg 1945,14. Angående bibelordet, se bilaga XIII
27. Estlander 1923,28. Angående bibelordet, se bilaga XIII
28. Se bilaga XIII
29. Törnberg 1945,14. Lattu 1966,103.
30. Törnberg 1945,16. Lattu 1966,107. KB 6/1972,14.
31. Stenström ,12.
32. PV 13-14/1946,115-118. Söderholm 1923,49-51.
33. Jansson 1967,113.

sak och påpekade att dessa begjutningdop inte ansågs likvärdiga med nedsänkningsdopen.[34] Då det gäller pingströrelsens inställning till dop av svårt sjuka, har jag ingenstans funnit ens någon antydan om att man skulle praktisera begjutningsdop. Det finns ett exempel på en person, som hade legat sjuk i lungsot i flere år. Han kom till tro och ville bli döpt. Smidt och församlingen bad för honom. Han undrade hur han skulle kunna bli döpt. Smidt uppmanade honom att komma till nästa dopförrättning. Han sade att om Herren gör honom frisk, kommer han. Han blev så frisk, att han kunde bli döpt.[35] Det verkar som om det inte hade funnits några andra möjligheter för mannen att bli döpt. Klemetz bekräftar att man inte brukat begjutningsdop inom pingströrelsen. Sjuka har till och med burits av fyra starka män till dopet. Om någon är så sjuk, att dop är omöjligt, så vet Gud ändå om den ärliga viljan att bli döpt.[36]

4.6. Dopdräkt och dopgrav

Vi skall ännu ta fram några yttre detaljer angående dopet. Först skall vi se hur dopkandidaterna är klädda, sedan skall vi ta reda på var dop förrättas, utomhus eller inomhus i så kallade dopgravar.

Dopförrättare och dopkandidater har nästan alltid varit vitklädda. I flere tidningsartiklar och på de flesta bilder kommer det fram att de var vitklädda. Bland enkätsvaren finns det endast ett par exempel på att någon har blivit döpt i helt vanliga kläder.[1] Första tiden varierade klädseln. Det fanns inte några bestämda dopdräkter, huvudsaken var att man hade ett vitt plagg. Det finns exempel på att långa rockar och skjortor, klänningar och nattdräkter använts.[2] Småningom började församlingarna ha vita dräkter, som var ämnade enbart för dop. Även efter det kunde klänningar komma i bruk, ifall dopdräkterna inte räck-

34. EB 4/1926,2. Söderholm 1923,50-51.
35. KS 12/1924,4.
36. Klemetz 1973.
1. Toukomettinen I. Tampere 1928,122-123. KS 9/1929,70. RVA 7/1930,58. EB 10/1931,72. KB 16/1937,8. RV 16/1943,229; 17/1945,236. ÅKA 1787, 1760, 756. Bloch-Hoell 1956,401.
2. ÅKA 1728, 1755, 1775, 1763, 1794, 1771.

te till.[3] Dopdräkterna består av vita fotsida plagg med skärp för dopkandidaterna och vit kostym för dopförrättaren.[4] Ibland har även de manliga dopkandidaterna vit kostym.[5] Det finns också exempel på att förrättaren haft skjorta och kravatt till kostymen.[6] Ibland har både förrättare och dopkandidater vita sockor eller strumpor.[7] Ibland har endast förrättaren sockor och dopkandidaterna är barfota.[8]

Har dessa dopdräkter någon symbolisk funktion? Man betonar inte och lär inte heller att de skulle symbolisera något speciellt. Men våra sagesmän tänker sig att de kan symbolisera renhet, de heligas rättfärdighet enligt Upp.19:8 och den stora vita skaran inför tronen.[9] Vi har också sett att doptal har hållits om den stora vita skaran inför tronen.

De första åren förrättades alla pingstvänsdop i Finland utomhus. Till exempel döpte man i en insjö i Lempäälä, vid Brunnsparkens siminrättning i Helsingfors och vid Väinölänniemi i Kuopio.[10] Tidningarnas vinternummer de första åren innehåller inga uppgifter om dop, då man rapporterar vad som hänt på olika håll.[11] Man kände givetvis till möjligheterna till inomhusdop, eftersom baptisterna i sina kapell hade dopgravar. Också i Filadelfiaförsamlingen i Stockholm hade man dopgrav.[12] Senare, då inomhusdop blev vanligare, lånade man på endel orter baptistkapellen, då man ville döpa vintertid.[13] Det ser i alla fall ut som om man mest skulle ha döpt utomhus fram till år 1923. Först då inrättades en dopgrav i Filadelfia i Helsingfors. Det är den första dopgrav som omnämns som pingströrelsens egen.[14] Trots att man nu kunde döpa inomhus, väntade man ändå på sommaren med möjligheter till utomhusdop. Det gick nämligen att döpa endast tjugo personer per gång i

---

3. ÅKA 1783, 749. RV 10/1944,148.
4. Sipilä 1928,122. ÅKA 1774, 1773, 1796.
5. ÅKA 740, 739, 770.
6. ÅKA 752, 755.
7. KB 21/1942,5. ÅKA 1755, 1780, 752, 740, 751, 764.
8. RV 19/1949,268. ÅKA 772.
9. ÅKA 755, 753, 750, 759, 739, 770, 748. Klemetz 1969. Angående bibelordet,se bilaga XIII.
10. TT 7/1912,124-125.
11. T.ex. MS 1-2/1916.
12. KS 11/1913,85.
13. Manninen 1933,11. KS 7/1926,56; 3/1930,21. RV 19/1932,10; 13/1937, 193.
14. MS 2/1921,3. KS 12/1923,3.

dopgraven. I Helsingfors döpte man både utomhus och inomhus i fortsättningen.[15]

Småningom blev det vanligare att bygga dopgravar, till exempel i samband med bönehusbyggen. År 1930 nämns om dop vintertid i Taborförsamlingen i Helsingfors. De hade tydligen dopgrav.[16] Samma år byggdes en dopgrav i Elimförsamlingen i Jakobstad.[17] Följande år kan man läsa om att det fanns nyinstallerade dopgravar i Nickby och Åbo.[18] Så fortsatte utvecklingen i samma riktning. Tidningarna nämner inte alla orter, där man lät installera dopgrav. Men de följande åren fick man dopgrav bland annat i Jyväskylä, Mariehamn, Smedsby utanför Vasa, Svartå, Vasa, Solv, Joensuu och Kuopio.[19] Då den nya dopgraven i Svartå presenterades i tidningen, ansåg artikelförfattaren en dopgrav vara oumbärlig för sant kristen verksamhet.[20] På orter där dopgrav saknades löste man vintertidens dop-problem genom att resa till närmaste ort, där det fanns dopgrav.[21]

Man skulle kunna tro att dopgravarna till slut skulle komma att konkurrera ut utomhusdopen. På vissa orter går utvecklingen troligtvis åt det hållet, speciellt i städer, där utomhusdop rent praktiskt är svårare att förverkliga. Från senare tid har vi exempel på dop inomhus sommartid i Uleåborg till exempel.[22] I Kälviä, en mindre ort, där det troligen också finns dopgrav, har man ändå förrättat dop utomhus sommartid.[23] Också år 1972 har dop förrättats utomhus.[24]

Då dop har förrättats utomhus, har det skett vid havs- eller sjöstränder, antingen allmänna eller privata. Ofta har det skett vid någon siminrättning.[25] Också vid åar och älvar har dopförrättningar hållits.[26]

---

15. KS 5/1926,38; 8/1926,63. RV 15/1943,215.
16. HK julnummer/1930,5; 5/1931,215. KB 5/1934,6.
17. EB 12/1930,95.
18. HK 13/1931,8; 21/1931,8.
19. KB 6/1933,6; 1/1934,5; 3/1934,7; 20/1934,7; 3/1936,5; 7/1937,7. RV 14/1932,15; 3/1947,52; 3/1948,42-44.
20. KB 20/1934,7.
21. KB 16/1933,5. RV 4/1951,50.
22. HV 2/1970,5.
23. ÅKA 770, 760, 746, 747, 766, 762, 761.
24. KB 23/1972,5.
25. TT 7/1912,124-125; 9/1915,80. KS 7/1926,52. RV 8/1925,8-10; 9/1925, 12-14; 15/1943,215.
26. TT 4/1921,10. EB 8/1931,63. RV 8/1948,131.

Dopgraven är antingen inbyggd eller flyttbar. Att den kan vara flyttbar antar jag på grund av att det har annonserats att en dopgrav av zink varit till salu.[27] I Korsets Budskap år 1972 finns det en bild av en dopgrav, som byggdes i en ny pingstkyrka i Närpes. Den är tydligt inbyggd i kyrkan.[28] Dopgravens läge är i allmänhet framme i kyrkan eller bönehuset.[29] En enda gång nämns det om att det under ett bönehus finns källare och dopgrav.[30] Dopgraven är i vanliga fall fullt synlig framme på talar- och sångarestraden, eller då är den infälld under estraden. Då fungerar estradens golv som ett lock, som täcker dopgraven. Locket lyfts av då det blir dopförrättning.[31] Då dopgraven har detta senare läge, leder ofta en dörr direkt in till ett rum, som kan tjäna som omklädningsrum.[32] Trappor leder ner i dopgraven, någongång en löstagbar stege.[33] Dopgraven kan omges av ett räcke.[34] Dopgravens storlek varierar. Våra sagesmän har nämnt om dopgravar, som är cirka fyra meter i kvadrat och en och en halv meter höga. Vattenhöjden är något högre än en meter.[35] Dopgraven i Saalem i Helsingfors lär rymma fyratusen liter vatten, som kan hållas rinnande under pågående dopförrättning.[36] Dopgraven kan vara av betong, eventuellt täckt med kakelplattor.[37]

Vi har sett att man inom pingströrelsen döper både utomhus och inomhus. I början fanns det något olika uppfattningar om detta. Estlander och de tidningar i vilka han var medarbetare, representerade en mera konservativ syn. De skrev ofta att dopet bör ske ute i naturen, i floder och sjöar där det finns mycket vatten. Jesus blev döpt i Jordan och därför bör dop också i vår tid ske utomhus. Dopgravar och dopfuntar kom in då avfälligheten ökade i kyrkan, vilket bidragit till uteblivna välsignelser. Dessutom ansåg de att dop i dopgrav var alltför

27. KB 15/1939,5.
28. KB 23/1972,9.
29. RV 3/1948,42; 6-7/1950,80. ÅKA 739, 749, 1734, 750, 742, 773.
30. EB 12/1930,95.
31. KB 3/1936,5. RV 11/1948,175; 6-7/1950,80. ÅKA 771, 743, 749, 750, 763, 765, 1728. Bloch-Hoell 1956,401.
32. ÅKA 765, 740.
33. KB 21/1942,5. ÅKA 765, 750.
34. KB 21/1942,5. Saalemseurakunta 25 vuotias 1953,21.
35. ÅKA 742, 754.
36. Saalemseurakunta 25 vuotias 1953,21.
37. ÅKA 765, 745. KB 23/1972,9.

ohygieniskt.[38] Vi har sett tidigare att Estlander själv hade låtit döpa om sig utomhus.

Också Gunnar Bengtström, smed och predikant i Kyrkslätt, ivrade för dop i rinnande vatten utomhus. Han döpte alla tider på året utomhus. Vintertid gick det bra att först hugga en vak vid stranden.[39] Han gjorde inte något större väsen av denna åsikt, utan handlade mera i tysthet enligt sin övertygelse.

På grund av att det fanns olika åsikter om detta, tog man upp frågan till diskussion vid en bibelvecka i Helsingfors år 1933. Man undrade huruvida det var obibliskt att döpa i dopgrav. Någon påpekade att Jordan inte flyter genom Jerusalem, men att där fanns vatten i djupa gravar, i vilka man kunde döpa. Man enades om att dop i dopgrav var helt korrekt och att det var villfarelse att döpa om en som blivit döpt i dopgrav.[40] Sedan dess har pingströrelsen hållit fast vid båda möjligheterna. Man vill ge full frihet, även om flere av förrättarna anser dop i naturen vara att rekommendera i mån av möjlighet. Dop inomhus bör ske endast av praktiska skäl, till exempel vintertid och om dopkandidaterna är gamla eller sjuka.[41] Andra förrättare anser det absolut inte vara någon skillnad om det sker ute eller inne. Vatten är alltid vatten.[42] Någon till och med menar att dop inomhus är bättre, eftersom vattnets temperatur är lämpligare då och det finns mindre störande faktorer vid förrättningen. Klemetz anser det vara bra med dop inomhus vintertid och utomhus sommartid.[43]

4.7. Välkomnande till brödsbrytelse och församling

Vi har tidigare tagit med Barratts beskrivning av hur medlemmar intogs

38. Estlander 1923,31-32. MR 6/1924,4; 8/1925,3; 12/1925,2; 16/1932,3. Schmidt 1935,227.
39. MS 5/1921,2. MR 3/1924,4. Arne Herberts, Smeden på Karmel. Borgå 1970,34.
40. KB 10/1933,3.
41. Lattu 1966,111. ÅKA 770, 743, 749, 772. Briem 1924,151.
42. ÅKA 1789, 1749, 1727, 1753, 757, 770.
43. ÅKA 739. Klemetz 1969.

i hans församling. Den som blivit godkänd av församlingen och döpt, hälsades välkommen vid det första församlingsmötet efter doptillfället. Välkomnandet skedde genom bön, sång, välkomstord och handslag.[1]

Också i den finländska pingströrelsen har dopet i allmänhet följts av något slag av uppmärksammande av de nydöpta. Den första tiden kunde man inte välkomna någon till lokalförsamlingen, eftersom dylika inte fanns. Så länge icke-troendedöpta fick delta i brödsbrytelsen, uppmärksammades inte de nydöpta på något speciellt sätt vid brödsbrytelsen, som vanligtvis firades strax efter dopförrättningen.[2] Däremot hände det att man efter dopet samlades någonstans för att be för de nydöpta. Man bad i huvudsak om att de skulle bli uppfyllda av den helige Ande. Bönen kunde ske under handpåläggning av de äldste.[3] I en liten skrift om dopet står det att dop i Apostlagärningarna åtföljdes av handpåläggning och bön, för att de döpta skulle få del av Kristi uppståndelses kraft. De blev då andedöpta.[4] Det är detta man försöker praktisera.

Småningom började man hälsa nydöpta välkomna till brödsbrytelsen och församlingsgemenskapen. Det skedde i allmänhet ganska snart efter dopet i ett församlingsmöte med brödsbrytelse. Vid det tillfället fogades de nydöpta till församlingen även i yttre bemärkelse.[5] Ofta bad man också i detta sammanhang för de nydöpta.[6] Ibland har detta tillfälle ordnats omedelbart efter dopet, ibland har det dröjt några dagar innan det varit församlingsmöte.[7] Vid ett tillfälle poängterades att de nydöpta välkomnades till församlingsgemenskapen, brödsbrytelsen, bönerna och det gemensamma arbetet.[8] De som döptes skulle helst bli aktiva församlingsmedlemmar och inte passiva.

I ett sammanhang berättas om hur det gått till vid sommarfesterna i Tammerfors. Vid brödsbrytelsen efter dopet har man reserverat plats

---

1. RV 2/1919,13.
2. MS 3/1915. TT 7/1917,64. Sipilä 1928,124. Lieslehto 1961,14.
3. MS 4/1915; 3/1916; 3/1921,3. MR 11/1925,4.
4. Stenström ,8.
5. KS 7/1923,4; 2/1924,7; 10/1932,79. RV 9/1924,10-11; 21-22/1936,273; 16/1942,241; 11/1947,187. KB 16/1933,6; 5/1942,7. Sipilä 1928,122-124.
6. KB 9/1939,7. RV 14/1950,190.
7. KS 2/1924,7; 8/1932,59. KB 22/1937,6; 9/1939,7; 18/1943,7.
8. HK 4/1931,7.

framme i lokalen för de nydöpta. Någon av predikanterna har önskat dem Guds välsignelse och hälsat dem välkomna till det första brödsbrytelsetillfället med Guds församling. Hela den samlade skaran har rest sig upp.[9] Vid dessa tillfällen var det inte lokalförsamlingen som hälsade välkommen. Klemetz berättar hur det kan gå till i en lokalförsamling. Den nya medlemmen hälsas välkommen i ett församlingsmöte efter dopet och får sitt medlemskort. Man ber med handpåläggning om att den nya medlemmen skall bli andedöpt, ifall man inte bett om det redan i samband med doptillfället.[10] De finskspråkiga sagesmännen berättar också att de mottagits i lokalförsamlingen genom bön och handpåläggning av de äldste och hälsats välkomna.[11]

Det är kanske på sin plats att i detta sammanhang säga något om den fortsatta undervisningen efter dopet. Det finns ingen speciell nybörjarundervisning för dem som blivit döpta och kommit med i församlingen. Meningen är att den döpta skall ha möjlighet att inom församlingens ram lära sig att hålla allt vad Jesus befallt.[12] Det behövs inte en särskild undervisning för nydöpta. Guds Ord skall vara den andliga födan för alla församlingsmedlemmar. Det finns bibelstudietillfällen, då medlemmarna kan fördjupa sig i Ordet. De nydöpta uppmanas även till personligt studium av Bibeln och till mötesbesök.[13]

---

9. Sipilä 1928,122-124. Schmidt 1935,151..
10. Klemetz 1969. - Medlemskortet har löpande medlemsnummer, årtal, medlemmens namn, församlingens namn, böneringsnummer och -ledare samt ett bibelord som växlar varje år lika som kortets färg.
11. ÅKA 770, 754, 744, 765, 771, 753, 742, 759, 746.
12. ÅKA 769, 773, 747. Stenström ,13-14.
13. ÅKA 745, 764, 771.

5. SAMMANFATTNING

Den moderna pingstväckelsens kännetecken är det så kallade andedopet. Dopet har först småningom kommit in i pingstväckelsen i olika länder. När T.B. Barratt kom till Finland första gången år 1911, predikade han om andedopet. Han var allianssinnad och helt neutral i dopfrågan. Själv hade han metodisternas barndopssyn.

Pingstväckelsen bröt ut i Finland våren 1912. Gerhard Smidt från Norge var här och höll möten. Många blev andedöpta vid dessa tillfällen. Man funderade en hel del över dopfrågan och undrade vad Smidt eventuellt ansåg. Flere av de troende som var med i pingstväckelsen hade själva blivit övertygade om att Bibeln talar om ett troendedop. Smidt ville inte utöva någon påverkan. En enda gång nämnde han dopet i en predikan och då sade han klart ut att han trodde att tro bör föregå dopet.

Intresset för troendedopet resulterade i alla fall i att det första dopet i pingstväckelsens regi förrättades sommaren 1912 i samband med en bibelkurs i Lempäälä. Smidt och Brofeldt var närvarande vid dopförrättningen. Barratt var på besök i landet, men höll sig undan. Han ville fortsättningsvis vara neutral. Samma sommar fortsatte man med dop i Helsingfors och Kuopio och på ett par andra orter. Sammanlagt döptes etthundratjugosju personer denna sommar.

Många som hade varit intresserade av pingstväckelsen, drog sig undan då man på detta sätt tog ställning för troendedopet. Andra kom med i stället. Pingstväckelsen blev mera avgränsad på grund av dopet.

Även om det fanns enskilda som fått troendedopet klart för sig, påverkade säkert Smidts positiva inställning till troendedopet det snabba ställningstagandet. Dessutom nåddes man av en del baptistinflytanden. Några baptistpredikanter deltog i bibelkursen i Lempäälä och kan eventuellt ha påverkat utvecklingen. Baptistpredikanten Herrmans i Gamlakarleby var helt med i pingstväckelsen. Där förrättades ett av dopen den första sommaren, vilket innebar en tydlig baptistisk påverkan.

Trots denna baptistiska påverkan, skiljde sig pingstvännernas dop något från det baptistiska dopet. Baptisterna döpte endast dem som var villiga att ansluta sig till deras församlingar. Pingstvännerna döpte troende som hörde hemma i olika samfund. Man döpte dem till Kristus, och det räckte. Det fanns ännu ingen församling som de behövde ansluta sig till. Smidt ville visserligen att de skulle lämna sina samfund, och hålla sig till pingstvännerna, men han hade ingen församling att erbjuda, endast den andliga, universella församlingen.

Följande sommar förrättades igen flere dop vid olika sommarfester. Antalet döpta hade ökat från föregående sommar, eftersom man inte döpte vintertid. Det normala var nämligen några år framåt att sommarfesterna stod för dopen.

Även Barratt kom till klarhet i dopfrågan och lät döpa sig. Hans ändrade inställning till dopet kom att få stor betydelse för pingstväckelsen i hela Norden. Men trots sin nya syn på dopet, ville han fortfarande allians med alla kristna, men var ändå inte på samma linje som Smidt.

Under krigstiden var Smidt ute ur landet och Pylkkänen ledde pingstväckelsen. Dop förrättades trots kriget. Småningom började man inom pingstväckelsen fundera på församlingsfrågan. Skulle man förbli som förr, eller skulle man kanske bilda egna församlingar? Skulle dopet stå i någotslags relation till brödsbrytelsen och en eventuell församling? Baptistpredikanten Kervinen, som var med i pingstväckelsen, hade år 1915 på eget initiativ bildat en församling i Helsingfors. Den bestod av troendedöpta och endast de fick delta i brödsbrytelsen. Hans församling var ett slags baptistförsamling, och på detta sätt fick den baptistiska församlingssynen fäste inom pingströrelsen. Det dröjde ännu några år innan huvudfåran inom pingstväckelsen kom till något avgörande i denna fråga.

År 1919 meddelade Barratt att han hade ändrat systemet i sin församling. I fortsättningen skulle endast troendedöpta få bli medlemmar i hans församling. Detta meddelande kan eventuellt ha påskyndat ett ställningstagande i Finland. Man sammankallade ett brödramöte hösten 1919 och diskuterade saken. Brödsbrytelsefrågan var mest brännande. Alla utom Pylkkänen ansåg att endast troendedöpta skulle få delta i brödsbrytelsen.

I praktiken skedde dock ingen förändring. Pylkkänen ledde huvudfåran inom pingstväckelsen tills Smidt kom tillbaka. Då undrade man vilken inställning Smidt hade till denna fråga. Smidt samarbetade först med Pylkkänen och deltog i brödsbrytelse för alla troende. Så småningom tog han ställning. Han hade varit i Sverige och sett lokalförsamlingarna där, på så sätt hade han fått vidgade vyer. På grund av hans ställningstagande i ett offentligt möte blev det en tudelning. Pylkkänen fortsatte med sina möten, men Smidt började hålla egna möten. Ganska snart ordnade Smidt en församling vid namn "Pingstförsamlingen". Han hade troligtvis lokalförsamlingarna i Sverige som mönsterbild, vilket innebar ett baptistiskt inflytande. Tyngdpunkten i pingströrelsen förflyttades från de stora sommarfesterna till Helsingfors.

Pylkkänens anhängare började kallas "helluntaiystävät" (de fria pingstvännerna) och de övriga kallades pingstförsamlingarna. Denna församlingslinje utgjorde majoriteten och leddes av Smidt några år framåt. Tudelningen märktes genast samma år och också i fortsättningen vid sommarfesterna. Smidt och Pylkkänen var på olika orter och där Smidt deltog, firades brödsbrytelse endast av troendedöpta. Församlingar ordnades småningom här och där.

Det var den så kallade församlingssynen som slagit igenom, även om man ännu kunde bli döpt utan att nödvändigtvis behöva ansluta sig till en församling, eftersom det fanns så få pingstförsamlingar i början. Endast troendedöpta tillhörde församlingarna. Baptistpredikanter, till exempel Herrmans och Estlander, som var med i pingströrelsen, arbetade för att församlingssynen skulle få starkare fotfäste. Man höll radikalt på att endast troendedöpta fick delta i brödsbrytelsen. Den som ville bli döpt vintertid, vilket mera sällan gick att ordna, måste vänta till sommaren för att få ta del i brödsbrytelsen.

Under andra hälften av 1920-talet blev församlingsfrågan allt mera aktuell. I snabb takt ordnade man församlingar och man undervisade mycket om församlingen, dopet och brödsbrytelsen. Lokalförsamlingarna var fristående. Småningom kopplade man ännu mera ihop dopet och församlingen. Man ville inte döpa personer som inte ville komma med i församlingen. Det innebar ett steg mot den baptistiska synen.

I Helsingfors ordnades småningom en finsk församling, Saalem, som verkade jämsides med den tvåspråkiga Pingstförsamlingen, som ändrat namn till Filadelfia. Ett par år senare ordnade man också en enbart svenskspråkig församling, Tabor. I början av 1930-talet var det väckelse i Helsingfors. Man döpte betydligt fler personer än vanligt. I Fria Missionsförbundets församling i Andreaskyrkan upplevde man en andedopsväckelse, som resulterade i att majoriteten ville att troendedopet skulle bli nödvändigt för församlingsmedlemskap. På andra håll i landet upplevde finskspråkiga metodister en andedopsväckelse och de lät döpa sig. Det var alltså inte i första hand dopet som klarnade, utan dopet följde med sådana väckelser där andedop upplevdes. Småningom flyttade de dopsinnade från Andreaskyrkan över till Filadelfiaförsamlingen, som blev enbart svenskspråkig. Något år senare slog man ihop de finskspråkiga Siloam- och Saalemförsamlingarna och de svenskspråkiga Filadelfia- och Taborförsamlingarna.

I medlet av 1930-talet var utvecklingen klar. På svenskspråkigt håll var församlingsordnandet i stort sett klart. På finskspråkigt håll hade man också församlingssynen klar, fastän man fortsatte att bilda församlingar också längre fram. Dopet hade fått en fast ställning. Det var och är porten till lokalförsamlingen och man döper ingen som inte vill komma med i församlingen. Lokalförsamlingarna har övertagit dopförrättandet. Brödsbrytelsen är endast för troendedöpta. Församlingarna är fristående, under ledning av äldste. Pingströrelsen har utvecklats närmare baptismen på dessa punkter. Skillnaden är att pingströrelsens församlingar är självständiga utan samfundstillhörighet.

Dopförrättningarna har fortsatt under åren. Filadelfiaförsamlingens i Helsingfors dopstatistik visar att man under åren 1944-1947 och 1950 döpte ovanligt många på svenskspråkigt håll i Helsingfors. De senast åren har i medeltal färre än tidigare blivit döpta i nämnda församling.

Pingströrelsens lära finns inte formulerad på något sätt. Man har Bibeln som enda rättesnöre för både lära och liv. Också baptisterna håller sig enbart till Bibeln. Pingstvännerna grundar sin syn på troendedopet på Bibeln. Men också den baptistiska dopsynen har utövat

inflytande på pingstvännerna. Majoriteten av pingstvänner den första tiden kom från baptismen och kunde utöva inflytande. Också all påverkan från pingströrelsen i Sverige var baptistisk.

Till exempel baptisten Wibergs bok om dopet har blivit känd i Finland bland annat genom Söderholms och Lattus skrifter om dopet. Man har också uttryckligen rekommenderat skrifter om dopet, skrivna av baptister. Det visar att man i stort sett ser lika på dopet. Den enda nuvarande läromässiga skillnaden torde vara att baptisterna anser att Anden undfås i dopet, även om många baptister i Finland anser lika som pingstvännerna, nämligen att Andens undfående är en helt skild upplevelse. Pingstvännerna anser att de utvecklats närmare den bibliska mönsterbilden. Man kan anta att baptisternas syn i mycket stämmer överens med Bibeln, eftersom utvecklingen inom pingströrelsen inneburit att man på vissa punkter närmat sig baptismen ännu mera.

Den dopsyn, som både pingstvänner och baptister företräder, är närmast reformert. Man kallar inte gärna dopet för ett sakrament. Det är inte ett nådemedel i den meningen som kyrkan ser det. Den som redan har fått del av nåden, blir döpt som ett tecken på att något skett.

Troendedopet är endast för den som kommit till tro, det vill säga blivit pånyttfödd. Pingstvännerna anser liksom baptisterna att pånyttfödelsen sker genom Ordet och absolut inte i dopet. Det är den engångsavgörelse, som bör ha skett före dopet. För övrigt behöver man inte ha nått upp till någon speciell standard i troslivet för att få bli döpt. Man hänvisar gärna till Mark.16:16 om att den som tror och blir döpt, skall bli frälst. Man försöker påvisa att alla, som blev döpta vid de doptillfällen som omnämns i Apostlagärningarna, innehade en sådan ålder, att de först kunde lyssna till förkunnelsen och sedan bli döpta. Ibland hänvisar man också till Apg.8:37, som är bortlämnad ur de nuvarande svenskspråkiga och finskspråkiga bibelöversättningarna. Den visar att förutsättning för dop var att tro av hela sitt hjärta att Jesus är Guds Son. Missionsbefallningen tolkar man så, att människor först skall göras till lärjungar innan de blir döpta, sedan skall de få fortsatt undervisning.

Från första början har man haft klart för sig att tro bör föregå dop, ändå har det skett en viss utveckling också i detta. Den första tiden

döptes många troende, som hade kommit till tro för länge sedan. Det innebar ett långt tidsavstånd mellan pånyttfödelsen och dopet. Ibland väntade man sig en viss mognad av den som skulle bli döpt, ibland ville troende vänta med dopet, för att hinna fördjupa sig i vad Bibeln säger om det. Småningom började man mera betona att dopet hör ihop med pånyttfödelsen tidsmässigt. Den som kommer till tro skall helst bli döpt så snart som möjligt. Det gäller att lyda genast. Endel menar att det ser ut som om pånyttfödelsen inte skulle vara fullständig innan man blivit döpt. Det är därför viktigt att ta fram dopet i förkunnelsen. Om dopet sammankopplas tidsmässigt med pånyttfödelsen, är det lättare att förstå dopets innebörd. Det blir då ett dop till syndernas förlåtelse. Förlåtelsen finns i Kristus, men dopet är den handling då synderna tvås av. Man anser att dopet inte ensamt frälsar, men att det hör ihop med frälsningen. Tron, som bör föregå dopet, är inte en mänsklig prestation. Det är fråga om Guds gåva till människan av bara nåd. Guds handlande behövs därför förrän dop kan bli möjligt. Människans andel är sedan att ödmjukt lyda Gud.

Pingstvännerna döper inte spädbarn, de anser att barnen inte har den tro som behövs. Barnen anses tillhöra Guds rike och de går inte förlorade ifall de skulle dö odöpta. De är inte oskyldiga, men de är inneslutna i försoningen så länge de inte medvetet valt det orätta. Jesus försonade all världens synd, också arvsynden. Från början praktiserade man välsignelse av spädbarnen. Barnvälsignelsen kan ske i hemmet eller i församlingen. Någon av församlingens äldstebröder tar barnet i famn och välsignar det genom handpåläggning.

När barnet växer upp blir det ganska snart moraliskt ansvarigt. Då sker den andliga döden, ifall barnet väljer det orätta. Efter det gäller det också för barnet att bli pånyttfött, och då kan det döpas. Pingstvännerna praktiserar detta slag av barndop. Barn som blir troendedöpta, har oftast troende föräldrar. Föräldrarna bör ge sitt tillstånd och uttala sig om huruvida de anser barnet moget för dop. Det finns olika uppfattning om den nedre åldersgränsen. Någon menar att ju yngre en dopkandidat är, desto bättre. Någon vill sätta pubertetsåren som åldersgräns. Andra anser åtta- till tioårs åldern vara lämplig. Barn till icke-troende föräldrar måste vänta tills de blir aderton år, ifall föräldrarna inte ger tillstånd tidigare.

Pingstvännerna talar mycket om andedop. Med det menar de en speciell upplevelse, då den troende undfår den helige Ande, som blir kvar för att hjälpa och vägleda. Det medför mera kraft och kärlek i livet. Bönelivet förnyas och Bibeln blir mera levande. Andens frukt växer fram och nådegåvorna kommer i funktion. Denna upplevelse är viktig, men inte nödvändig för frälsningen.

Den första tiden ställde inte pingstvännerna andedopet i någon relation till dopet. De var ofta andedöpta före dopet. Många kunde bli andedöpta mitt under dopförrättningen. Många blev också andedöpta senare efter dopet. Småningom då dopet blev vanligare, blev det också allt vanligare att de som döptes inte var andedöpta. Det blev också en större läromässig betoning av denna ordningsföljd. För att bli andedöpt, måste man lyda och lydnad innebar också att man lät döpa sig. Detta villkor blev och är inte absolut och erfarenheten växlar också. Men de två dopen hör ihop så, att den som är döpt, har löfte om andedop och den som är andedöpt, får ganska snart dopet klart för sig.

Dopet innebär något mera än en lydnadshandling. Det innebär ett Guds handlande, som är svårt för en begränsad människa att förklara. Dopet innebär att den döpte får ett gott samvete. Den första tiden betonade man dopets innebörd som begravning och uppståndelse med Kristus. Man ser också dopet som en gränsdragning. Man har ett par händelser i Gamla Testamentet som exempel. Röda havet blev en gräns mellan israeliter och egyptier. Syndafloden blev en gräns mellan den gamla världen och den rättfärdiga Noa med familj.

Dopet ses också som en bekännelsehandling. Det innebär ett offentligt val av sida. Dopet innebär också ett iklädande av Kristus, vilket sker genom tron, men blir synligt i dopet. Det gör att den döpte får del av Kristi rättfärdighet och helighet. Dopet innebär också en överlåtelse. Det ses som en vigningsakt med löfte åt Gud och krav på trohet.

De olika sätten att förklara dopets innebörd tar alla fram den tanken att något gammalt lämnas bakom och något nytt ligger framför i gemenskap med Kristus.

Dopet innebär också förpliktelser. Det egna jaget förblir inte automatiskt begravet. Den döpte blir inte fri från frestelser, men har fått ryggen fri till fortsatt kamp för att förbli i tron. Man kan säga att ju vanligare dopet blivit, dess mera har man preciserat dess innebörd. Till exempel denna tanke på att förbli i tron och på så sätt leva i sitt dop, är av senare datum.

Troendedopet innebär ett omdop för dem som blivit döpta som barn. Fram till religionsfrihetslagen år 1923 hade alla hört till kyrkan och var döpta som barn. Först efter denna kunde pingstvännerna låta sina barn förbli odöpta. När dessa senare ville bli döpta som troende, innebar det inte ett omdop för deras del. Pingstvännerna själva anser inte att det är fråga om omdop i det förra fallet heller. De räknar inte med barndopet som ett dop, endast som en välsignelse. De anser att personer, som blivit döpta utan tro, med dop som inte skett genom nedsänkning i Treenighetens namn eller av dopförrättare som inte själv varit troendedöpt, bör döpas om på rätt sätt. Den som engång blivit troendedöpt på rätt sätt, behöver inte döpas om ifall den avfallit emellan. Inte ens ifall någon blivit troendedöpt på falsk bekännelse behöver dop förrättas på nytt. Man tillämpar Luthers tanke om att barndop är rätt dop oberoende av tron, på troendedopet istället. I Apostlagärningarna nämns om ett omdop i Efesus. Några som var döpta med Johannes döpelse blev döpta på nytt i Jesu namn. Man tolkar omdopet olika. Några menar att det berodde på att det kristna dopet var ett helt annat dop, andra menar att de båda dopen motsvarar varandra, men att det fanns brister i tron på Jesus hos dessa som döptes om.

De som låter döpa sig bland pingstvännerna har väldigt olika bakgrund. Endel kommer från troende hem, andra kommer från sådana sammanhang, där troendedopet varit okänt. Ofta har samtal med troendedöpta eller någon predikan blivit orsaken till vidare studium i dopfrågan. De flesta har kommit till klarhet om troendedopet genom att studera Bibeln. Några har också studerat baptistisk litteratur.

Pingstvännerna räknar med ett allmänt prästadöme, vilket inte innebär att alla innehar speciella ämbeten. Man har i pingstförsamlingarna äldste, av vilka en är föreståndare och oftast predikant, evangelister och diakoner för mera praktiska sysslor. Dessa väljs av lokalför-

samlingen och avskiljs för sin uppgift genom bön och handpåläggning. Det ställs endel krav på deras andliga liv, men vad utbildning beträffar är de oftast lekmän. Den undervisning de behöver får de i hemförsamlingen och i speciella bibelskolor.

Det vanligaste är att predikanter och äldste förrättar dop. På svenskspråkigt håll är det vanligast att predikanten förrättar, medan dopen på finskspråkigt håll ofta förrättas av äldstebröder. En kvinna bör helst inte förrätta dop. Förrättarna har inget formulär att följa för dopförrättningen. I bibelskolan tar man inte fram de yttre sidorna av dopet. De flesta har lärt sig genom alla dopförrättningar som de sett och genom att de fått vägledning av äldre ämbetsbröder.

Den som vill bli döpt bör anmäla sig till föreståndaren eller en äldstebroder. Första tiden räckte det med att dopkandidaten var pånyttfödd och andedöpt. Senare har det ibland räckt med en anmälan, då det varit fråga om dopkandidater som varit kända av förrättaren. För övrigt har det blivit allt vanligare med dopbekännelser inför församlingen. Dopkandidaten redogör för sin tro och vilja att bli döpt och församlingen godkänner. Dopbekännelsen kompletteras ibland av rekommendation av församlingsmedlemmar. Om dopkandidaten är okänd, vill förrättaren ofta samtala och pröva dopkandidaten. Saalemförsamlingen i Helsingfors hade en tid i bruk ett prövningformulär som gavs åt dem som anmälde sig till dop.

Man anser ofta att det vore klokt med undervisning av dopkandidaterna. Ibland har man hållit speciella samlingar och bibelstudier för dopkandidater. Man har också hållit speciella bibelstudier för pingstvännernas yngre ungdomar, som ofta varit troende men odöpta. Resultatet av dylika bibelstudier har varit att många låtit döpa sig. Dessa bibelstudier har på så sätt varit direkt dopundervisning för dem.

Dopförrättningar har skett i samband med olika slags möten. Den första tiden skedde dop mest vid sommarfester, senare blev dopet lokalförsamlingarnas uppgift. Dopet bör helst ske offentligt. Ibland har man haft speciella möten anordnade enbart för dopförrättningens skull, men ofta har man haft dopförrättningar i samband med ordinarie möten. Dopförrättande har inte varit speciellt bundet till någon särskild

helg eller bestämd veckodag. Söndag har varit den vanligaste dagen för dop. Dopen har förrättats vid olika tidpunkter.

Det finns ingen speciell liturgi för dopförrättningen. Ofta går den till så att man börjar med en sång och har en kort inledning med bön. Sedan sjunger man eventuellt igen och någon håller doptal. Därefter är det tillfälle till vittnesbörd av dopkandidaterna. Sedan ber man för dem och därpå följer dopakten, då man sjunger en sång. Efter dopakten följer slutord, bön och sång, ifall mötet inte fortsätter.

Från första början har det varit vanligt med sång vid dopförrättningarna. Sången har sjungits unisont eller av strängmusikanter. Det är mycket vanligt att i samband med själva dopakten sjunga en sång så, att man sjunger en vers varje gång en dopkandidat är i turen att stiga ned i vattnet. Under själva dopakten är det tyst. De svenskspråkiga sånger, som vanligtvis sjungs eller rekommenderas för dop,handlar inte direkt om dopet. De talar endast om olika sidor i det andliga livet, som anknyter till dopets innebörd. De anknyter till exempel till dopet som begravning, bekännelsehandling, lydnadshandling, överlåtelsehandling och gränsdragning. De finskspråkiga dopsångerna handlar mera direkt om dopet. En av sångerna talar om Jesu dop som ett exempel för den troende. I den kommer också pingstvännernas tolkning av missionsbefallningen fram. En av verserna bygger på Mark.16:16 om att den som tror och bliver döpt skall bli frälst. Några av sångerna är gemensamma för båda språken.

De böner som bes är fria. Man använder just inte formulerade böner inom pingströrelsen. Man ber i allmänhet för dopkandidaterna. Det finns ingen regel för vem som skall be. Förrättaren, någon äldste eller någon predikant ber ofta. Lika vanligt är det att någon församlingsmedlem leder i bön. Denna bön bes medan dopkandidaten står i vattnet. Ibland förekommer det gemensam bön före dopet. Det har hänt att dopkandidater och förrättare har böjt knä på stranden och bett tillsammans. Åtminstone i Kuopio har man praktiserat en böne- och välsignelseakt före dopet. Församlingen är i bön och dopkandidaterna är på knä och välsignas under handpåläggning av predikanten och äldstebröderna.

Doptal anses nödvändigt. Det har förekommit från första början. På

svenskspråkigt håll är det vanligast att förrättaren själv håller doptalet. På finskspråkigt håll hålls doptalet ofta av någon annan person än förrättaren. Doptalet anses vara mera för allmänheten än för dopkandidaterna. Innehållet rör sig kring dopet och dess bibliska motivering.

Vittnesbörd, som kan förekomma vid doptillfället, är inte samma sak som dopbekännelse inför församlingen. Vittnesbörden är av äldre datum. De avläggs ofta före dopakten. De verkar inte att vara nödvändiga och är mycket vanligare på finskspråkigt håll.

Själva dopakten följer efter alla tal, vittnesbörd och böner. Förrättaren och dopkandidaten står ungefär till midjehöjd i vattnet. Dopkandidaten har händerna knäppta på bröstet. Förrättaren lägger sin vänstra hand på de knäppta händerna och lyfter upp sin högra arm och uttalar dopformeln.

Dopformeln har ingen bestämd formulering. Pingstvännerna döper i vanliga fall i Treenighetens namn. Kring denna stomme har förrättarna utarbetat en utförligare formel. Det finns olika versioner av den. Den vanligaste nuvarande svenskspråkiga formeln lyder: "På min Mästares befallning och på din egen bekännelse om sinnesändring och tro på Kristus, så döper jag dig i Faderns, Sonens och den helige Andes namn till Kristus". I den framkommer tanken att Jesus påbjudit dopet och att sinnesändring och tro bör föregå dopet. Den motsvarande finskspråkiga dopformeln är denna: "Vapahtajani käskystä ja oman suusi tunnustuksen perusteella uskostasi häneen, kastan sinut veljeni (sisareni) Kristukseen, nimeen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen". Flere av de finskspråkiga dopformlerna har en annan ordföljd. Man börjar med att hänvisa till den egna bekännelsen, därefter hänvisar man till Jesu befallning. Det beror troligtvis på att det på finskt håll är mycket vanligare med vittnesbörd vid doptillfället. Dopformeln anknytes på så sätt direkt till det nyss avgivna vittnesbördet. De flesta något utarbetade dopformlerna har med uttrycket "till Kristus". Det är medtaget för att man velat kombinera dop i Treenighetens namn med dop i Jesu namn. På detta sätt får man båda namnen med. Uttrycket innebär också att man inte döper till pingstvän,utan till Kristus.

Det är högst troligt att dopformeln härstammar från baptismen. De har liknande dopformel i bruk. Eftersom dopformeln inte finns nedskriven, har den traderats från förrättare till förrättare. De första baptistpredikanterna som kom med i pingstväckelsen medförde sannolikt den baptistiska dopformeln. Andra har hört den och haft den som modell för sin egen dopformel.

Ibland säger man några ord då den döpte reses upp efter nersänkningen. På svenskspråkigt håll har man sagt orden i Mark.16:16. På finskspråkigt håll har man sagt "Kastettu Kristuksen kuolemaan" eller "Haudattu Kristuksen kanssa kasteen kautta kuolemaan".

Nedsänkningen följer omedelbart efter den egentliga dopformeln. Förrättaren lägger högra handen under dopkandidatens rygg och böjer dopkandidaten bakåt på rygg tills vattnet sköljer över ansiktet. Sedan reser han upp den döpte. Nedsänkningen sker en gång. Man motiverar nedsänkningen med att så skedde på Bibelns tid, och man har inte rätt att ändra på det. Man brukar inte begjutningsdop ens i undantagsfall för någon svårt sjuk.

Dopkandidaterna har nästan alltid varit vitklädda. Den första tiden tog man vad man hade, bara det var vitt. Småningom började församlingarna skaffa vita dräkter enkom för doptillfällena. Dessa dopdräkter var och är vita, fotsida plagg med skärp. Förrättaren har ofta vit kostym. Man lär inte att dessa dräkter skulle ha någon symbolik, men man tänker sig att de kan symbolisera renhet, de heligas rättfärdighet eller den stora vita skaran inför tronen.

De första dopen förrättades enbart utomhus. Småningom kunde man ibland låna baptistkapellen, som hade dopgravar. Pingstvännernas första egna dopgrav installerades år 1923 i Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors. Också efter det döpte man mycket och gärna utomhus. På 1930-talet blev det allt vanligare att installera dopgrav, den ansågs oumbärlig. Dopgraven har inte konkurrerat ut utomhusdopen.

Utomhusdopen har skett vid havs- och sjöstränder och vid åar och älvar. Ibland har det varit privat strand, ibland allmän. Ofta har man

döpt vid siminrättningar. En dopgrav är oftast inbyggd i kyrkan eller bönehuset. Den finns framme på estraden eller infälld under estraden. Den kan till exempel vara fyra meter i kvadrat och en och en halv meter hög.

Estlander och några med honom höll på att dopen bör ske endast utomhus. Vid en bibelvecka år 1933 tog man upp frågan huruvida det var obibliskt att döpa i dopgrav. Man beslöt enhälligt att dop i dopgrav är korrekt och sedan dess har man inom pingströrelsen brukat båda möjligheterna. Många förrättare anser att dop utomhus är att rekommendera i mån av möjlighet, även om dop inomhus är lika giltigt. Någon tycker dop inomhus vore bättre på grund av att det innebär färre störande faktorer.

De nydöpta har ofta uppmärksammats på något sätt. Man har bett för dem efter dopet. Småningom har man börjat välkomna dem till brödsbrytelsen och församlingen i samband med ett församlingsmöte med brödsbrytelse. Man har bett för de nydöpta då och de har fått ett medlemskort.

Efter dopet är det meningen att de döpta skall få fortsatt undervisning. I församlingarna har man ingen speciell nybörjarundervisning i vanliga fall. Man menar att det räcker med den undervisning som kan fås vid bibelstudier inom församlingens ram. Man uppmanar de döpta att själva studera Bibeln och att besöka möten.

6. BILAGOR

6.1. Vad pingstvännerna tror och förkunnar

MITÄ USKOMME JA JULISTAMME

Vaikkei helluntaiherätyksessä ole mitään yhteisesti hyväksyttyä "katekismusta", niin kuitenkin on kristinuskon päätotuuksista jotakuinkin samankaltainen usko ja opetus eri puolilla maapalloa. Seuraavassa tärkeimmät:

1. Jumaluuden kolmiyhteys, Isä, Poika ja Pyhä Henki.
2. Raamattu, innoitettu Jumalan Sana, ainoa uskomme ohje ja ojentaja.
3. Pelastus Kristuksessa, vapaa armolahja suurimmallekin syntiselle uskon kautta Golgatan sovintotyössä, jossa myös pyhityksemme ja joka ilmenee jokapäiväisessä elämässä.
4. Pyhän Hengen kaste uskovalle sitä seuraavin merkein. Eri kokemus kuin uudestisyntyminen.
5. Pyhän Hengen lahjat seurakunnan rakennukseksi. (Kielilläpuhuminen, profetia, sairaiden parantuminen j.n.e.)
6. Kaste upottamalla, vain uskovalle kuuluvana samoin kuin ehtoollinenkin. (Lapsikaste hätäkasteineen, kummeineen ja "kasteenliiton" uudistamisineen ei ole oikea kaste.)
7. Paikallisseurakunta, järjestettynä Sanasta ilmenevien ohjeiden mukaan. (Valtiokirkko, kansankirkko ja yhdistysjärjestelmä paikallisseurakunnan korvaajina hyljätään Raamatulle sekä hengeltään että opiltaan vieraina.)
8. Universalinen, s.o. pyhäin seurakunta ja yhteys. Ei vielä näkyväinen. Sen muodostavat kaikkien aikojen pyhät, joiden nimi on Elämän kirjassa. He kaikki saavat kerran olla yhdessä laumassa saman Paimenen hoivissa. He ovat yhtä silloin niinkuin Jeesus ja Isä.
9. Jeesuksen tulo ja seurakunnan ylösotto pilviin (vanhurskasten ylösnousemus); suuren vaivan aika; Kristuksen tulo seurakunnan kanssa (vaivanajan marttyyrien ylösnousemus) ja 1000-vuotinen valtakunta; saatana päästetään vielä irti; Kristuksen lopullinen voitto; kuolleiden ylösnousemus tuomiolle.
10. Iankaikkinen kadotus ja iankaikkinen elämä. Uudet taivaat ja uusi maa.

Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Helsinki 1933, 29.

6.2. Prövningsformulär för dopkandidat

KYSYMYKSIÄ KASTETTAVILLE ITSEKOETTELEMISEKSI x)

1. Uskotko Jeesukseen Vapahtajanasi, syntien anteeksiantajana ja pyhittäjänä? Rom.5:1,2 - Kol.2:13
2. Oletko selvittänyt välisi Jumalan ja ihmisten kanssa ja siten poistanut rauhattomuuden tunnoltasi, tunnustamalla heille rikkomuksesi, silloin kun Pyhä Henki on siihen kehoittanut. 1 Joh.1:9
3. Uskotko evankeliumiin uskovaisten kasteesta ainoana raamatullisena kasteena? Mark.16:16
4. Haluatko seurata Jeesusta uudessa elämässä: häväistyksessä, pilkassa, vainossa, ylenkatseessa j.n.e., sekä elää nöyränä ja altismielisenä? 1 Piet.2:20; Fil.2:14,15
5. Haluatko liittyä Jumalan seurakuntaan, jossa Jeesus on päänä, ja siellä ollen - tarpeen sattuessa - alistua sen raamatunmukaisen kurituksen alle? Ef.5:25-27; Joh.20:23
6. Tahdotko Kristuksen ruumiin jäsenenä palvella sen lahjan ja kutsumuksen mukaan mikä sinulle on annettu? Matt.28:18-20; Ef.6:6,7
7. Tahdotko rakastaa ja puolustaa elävää raamatullista seurakuntaa taistelujen aikana, eikä ainoastaan silloin kun Herra siunaa sitä erikoisella tavalla. Ef.4:32
8. Tahdotko rakastaa veljiä ja sisaria vilpittömällä veljellisellä rakkaudella heidän heikkouksista huolimatta, olla heille apuna ja taistella heidän kanssaan maailmaa ja syntiä vastaan? 1 Piet.4:8; 1 Joh.3:23

Lupaus: 1 Piet. 5:10

SAALEM - SEURAKUNTA HELSINGISSÄ

---

x) Tällainen kaavake annetaan kasteelle ilmoittautuvalle Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Helsinki 1933, 64.

6.3. Frågeformulär angående dopet

Frågelista nr 20.

DOPET

Vid Kyrkohistoriska arkivet fortsätter vi med att samla in material om olika väckelserörelser i Svenskfinland. Denna gång sänder jag därför ut en lista som upptar några frågor om dopet. Jag önskar att Ni med dessa som ledtråd ville redogöra för Er uppfattning om dopet samt om hur det gick till då Ni blev döpt. Jag ber att redan i detta skede få tacka Er för den hjälp Ni vill ge oss genom att besvara frågelistan.

Åbo den

Nils G. Holm

Berätta om på vilket sätt Ni kom till den dopsyn som Ni nu har. Var det några speciella predikanter som talade om saken eller läste Ni själv därom i böcker och annat? Medförde det några konflikter till andra personer då Ni lät döpa Er? Eller växte Ni kanske upp i en miljö där vuxendopet var accepterat?

Berätta om vad som fordrades av Er före dopet kunde ske. Blev Ni förhörd på något sätt? Avgav Ni någon bekännelse? Vittnade Ni offentligt i något möte? Skedde någotslags prövning av Er tro?

Berätta om var Ni döptes, när och av vem.

Hölls dopförrättningen i samband med någotslags möte, konferens eller dyl.? Höll dopförrättaren något tal eller en predikan i samband med dopet? Vad sa dopförrättaren? Vilken dopformel använde han? Sänktes Ni en eller flere gånger ner i vattnet? Huru gjordes detta? Sjöng man i samband med dopet? Vad sjöngs?

Berätta om hur Ni var klädd vid doptillfället? Huru var dopförrättaren klädd?

Fanns det åskådare? Berätta om dem. Fanns det några som försökte förhindra dopet eller i allmänhet ställa till förtret? Berätta om allt sådant.

Berätta om eventuella förändringar i dopseden som Ni känner till!

Har Ni något speciellt minne från någon speciell dopförrättning som Ni ville berätta. Skriv i så fall.

För dopförrättare:

När anser Ni en person vara beredd till dop? Brukar Ni företaga någotslags prövning av dopkandidaten? På vilket sätt sker detta i så fall? Huru gammal bör man åtminstone vara för att kunna döpas? Vilken dopformel använder Ni? Håller Ni doptal och vad brukar Ni främst påpeka i det? Anser Ni det vara lika bra att döpas i dopgrav som ute i naturen? Varför? Berätta om det yttre skeendet vid dop.

\- - - - -

Uppge gärna namn och adress på personer som Ni tror vore intresserade av att svara på dessa frågor!

Bilaga IV a

Kyselykaavake no 20.

K A S T E

Hyvä seurakunnan jäsen!

Teologian kandidaatintutkintoa varten olen valinnut laudaturtutkielmani aiheeksi kasteen helluntaiherätyksessä. Olen kiitollinen mikäli autatte minua kokoamaan aineistoa kertomalla omasta kasteestanne oheistetun kyselykaavakkeen pohjalta. Tämä kyselykaavake on tarkoitettu lähinnä "virkistämään muistia", joten vastaamisen voi suorittaa myöskin vapaamuotoisesti. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Turussa

Kiittäen etukäteen

Rauhanterveisin

Ritva Salmi
teol.yo.

Kertokaa millä tavalla Te päädyitte siihen kastenäkemykseen, joka Teillä nyt on. Vaikuttivatko siihen jotkut erityiset saarnaajat, jotka puhuivat asiasta, tai luitteko siitä itse vai oliko siihen jokin muu syy? Aiheuttiko se että annoitte kastaa itsenne, joitakin ristiriitoja suhteissanne muihin henkilöihin? Tai oletteko varttunut ympäristössä, jossa aikuiskaste hyväksyttiin?

Kertokaa mitä Teiltä vaadittiin ennenkuin kastaminen voitiin suorittaa. Saitteko kastetta ja seurakuntaa koskevaa opetusta? Kuulusteltiinko Teitä jollakin tavalla? Tunnustitteko uskonne? Todistitteko Te julkisesti jossakin kokouksessa? Kyseltiinkö Teiltä jotakin Teidän uskonnollisesta näkemyksestänne?

Kertokaa missä Teidät kastettiin.
Pidettiinkö kastetoimitus jonkin kokouksen, konferenssin tai muun sellaisen yhteydessä? Pidettiinkö kastetoimitus sisätiloissa tai ulkona? Kuvatkaa kasteallas ja sen sijainti kokoushuoneustossa. Tai kuvatkaa se ulkona oleva paikka, jossa Teidät kastettiin.

Minä vuonna ja minä päivänä Teidät kastettiin?
Kuinka pitkän ajan kuluttua kääntymyksestänne? Tapahtuiko henkikaste ennen kastetta tai sen jälkeen vai sen yhteydessä?

Bilaga IV b

Kyselykaavake no 20.

Kuinka kastetoimitus tapahtui?
Pitikö kastetoimituksen pitäjä puheen tai saarnan kasteen yhteydessä? Mitä hän sanoi? Mitä kastekaavaa hän käytti? Upotettiinko Teidät yhden tai useamman kerran veteen? Kuinka tämä tehtiin? Laulettiinko kastetoimituksen yhteydessä? Mitä laulettiin? Laulettiinko jokin laulun säkeistö kastetoimitusten välillä kastettaessa useampia henkilöitä? Rukoiltiinko kastettavien puolesta? Kuka rukoili? Oliko rukous vapaamuotoinen?

Kuka Teidät kastoi?
Suorittiko kasteen seurakunnan esimies, saarnaaja, evankelista tai joku muu seurakunnan jäsen?

Kertokaa kuinka olitte puettu kastetilaisuudessa?
Kuinka oli kastetoimituksenpitäjä puettu? Oliko vaatetuksella mitään erityistä merkitystä?

Oliko tilaisuudessa muita ihmisiä? Kertokaa heistä.
Oliko sellaisia jotka yrittivät estää kastetoimituksen pitämisen tai yleensä häiritä sitä?

Kuuluitteko alunperin johonkin helluntaiseurakuntaan?
Otettiinko Teidät vastaan jollakin erityisellä tavalla? Annettiinko Teille jotakin vasta-alkajaopetusta?

Merkitsikö kaste Teille jotakin erityistä? Mitä kaste merkitsee tänään?

Jos Te turnette erilaisia kastetapoja niin kertokaa niistä.
Mikäli Te muistatte erityisesti jonkin kastetoimituksen, jonka haluaisitte kertoa, niin kirjoittakaa siitä.

Kastetoimituksenpitäjille:

Milloin katsotte henkilön olevan valmis kasteeseen? Tapaatteko kuulustella jollakin tavalla kastettavaa henkilöä? Suositteleeko joku luottamusta nauttiva seurakunnan jäsen k.o. henkilöä kastettavaksi?

Kuinka vanhan pitää kastettavan henkilön ainakin olla?

Mitä kastekaavaa käytätte? Pidättekö kastepuheen ja mitä tapaatte erityisesti painottaa siinä?

Pidättekö yhtä hyvänä kasteen toimittamista kastealtaassa tai ulkona luonnossa? Miksi? Kertokaa kastetilaisuuden kulku? Missä ja keneltä olette oppineet, kuinka kasteen tulee tapahtua? Onko jollakin raamattukoululla tai vanhemmalla virkaveljellä ollut ratkaiseva vaikutus Teihin omaksuessanne noudattamanne kastetavan? Voiko nainen olla kastetoimituksenpitäjänä?

6.4. Förteckning över bibelord

Mark.16:14-20 - 14. Sedan uppenbarade han sig också för de elva, när de lågo till bords; och han förebrådde dem då deras otro och deras hjärtans hårdhet, i det att de icke hade trott dem som hade sett honom vara uppstånden. 15. Och han sade till dem: "Gån ut i hela världen och prediken evangelium för allt skapat. 16. Den som tror och bliver döpt, han skall bliva frälst; men den som icke tror, han skall bliva fördömd. 17. Och dessa tecken skola åtfölja dem som tro: genom mitt namn skola de driva ut onda andar, de skola tala nya tungomål, 18. ormar skola de taga i händerna, och om de dricka något dödande gift, så skall det alls icke skada dem; på sjuka skola de lägga händerna, och de skola då bliva friska". 19. Därefter, sedan Herren Jesus hade talat med dem, blev han upptagen i himmelen och satte sig på Guds högra sida. 20. Men de gingo ut och predikade allestädes. Och Herren verkade med dem och stadfäste ordet genom de tecken som åtföljde det. s. 53, 55, 82, 89, 96.

Apg.2:41-42 - 41. De som då togo emot hans ord läto döpa sig; och så ökades församlingen på den dagen med vid pass tre tusen personer. 42. Och dessa höllo fast vid apostlarnas undervisning och brödragemenskapen, vid brödsbrytelsen och bönerna. s. 26, 53.

Jak.1:18 - Efter sitt eget beslut födde han oss till liv genom sanningens ord, för att vi skulle vara en förstling av de varelser han har skapat. s. 53.

1 Petr.1:23 - ...I som ären födda på nytt, icke av någon förgänglig säd, utan av en oförgänglig; genom Guds levande ord, som förbliver. s. 53, 78.

1 Kor.4:15 - Ty om I än haden tio tusen uppfostrare i Kristus, så haven I dock icke många fäder; det var ju jag som i Kristus Jesus genom evangelium födde eder till liv. s. 53.

Apg.8:12 - Men nu, då de satte tro till Filippus, som förkunnade evangelium om Guds rike och om Jesu Kristi namn, läto de döpa sig, både män och kvinnor. s. 54.

Apg.10:44-48 - 44. Medan Petrus ännu så talade, föll den helige Ande på alla dem som hörde hans tal. 45. Och alla de omskurna troende män som hade kommit dit med Petrus blevo uppfyllda av häpnad över att den helige Ande hade blivit utgjuten jämväl över hedningarna, såsom en gåva åt dem. 46. De hörde dem nämligen tala tungomål och storligen prisa Gud. 47. Då tog Petrus till orda och sade: "Icke kan väl någon hindra att dessa döpas med vatten, då de hava undfått den helige Ande, de likaväl som vi?" 48. Och så bjöd han att man skulle döpa dem i Jesu Kristi namn. s. 54.

Apg.16:13-15 - 13. På sabbatsdagen gingo vi utom stadsporten, längs med en flod, till en plats som gällde såsom böneställe. Där satte vi oss ned och talade med de kvinnor som hade samlats dit. 14. Och en kvinna som "fruktade Gud", en purpurkrämerska från staden Tyatira, vid namn Lydia, lyssnade till samtalet; och Herren öppnade

Bilaga VI

hennes hjärta, så att hon aktade på det som Paulus talade. 15. Och sedan hon jämte sitt husfolk hade låtit döpa sig, bad hon oss och sade: "Eftersom I ansen mig vara en kvinna som tror på Herren, så kommen in i mitt hus och stannen där." Och hon nödgade oss därtill. s. 59.

Apg.16:32-34 - 32. Och de förkunnade Guds ord för honom och för alla dem som voro i hans hus. 33. Och redan under samma timme på natten tog han dem till sig och tvådde deras sår och lät strax döpa sig med allt sitt husfolk. 34. Och han förde dem upp i sitt hus och dukade ett bord åt dem och fröjdade sig över att han med allt sitt hus hade kommit till tro på Gud. s. 54.

Apg.18:8 - Men Krispus, synagogföreståndaren, kom med hela sitt hus till tro på Herren; också många andra korintier som hörde honom trodde och läto döpa sig. s. 54.

Matt.28:18-20 - 18. Då trädde Jesus fram och talade till dem och sade: "Mig är given all makt i himmelen och på jorden. 19. Gån fördenskull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn, 20. lärande dem att hålla allt vad jag har befallt eder. Och se, jag är med eder alla dagar intill tidens ände." s. 76, 78, 89.

Mark.10:13-16 - 13. Och man bar fram barn till honom, för att han skulle röra vid dem; men lärjungarna visade bort dem. 14. När Jesus såg detta, blev han misslynt och sade till dem: "Låten barnen komma till mig, och förmenen dem det icke; ty Guds rike hör sådana till. 15. Sannerligen säger jag eder: Den som icke tager emot Guds rike såsom ett barn, han kommer aldrig ditin." 16. Och han tog dem upp i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem. s. 59, 60, 76, 78.

Joh.14:17 - ...sanningens Ande, som världen icke kan taga emot, ty hon ser honom icke och känner honom icke. Men I kännen honom, ty han bor hos eder och skall vara i eder. s. 62.

Apg.1:5 - Ty Johannes döpte med vatten, men få dagar härefter skolen I bliva döpta i helig ande. s. 62.

Apg.2:1-4 - 1. När sedan pingstdagen var inne, voro de alla församlade med varandra. 2. Då kom plötsligt från himmelen ett dån, såsom om en våldsam storm hade farit fram; och det uppfyllde hela huset där de sutto. 3. Och tungor såsom av eld visade sig för dem och fördelade sig och satte sig på dem, en på var av dem. 4. Och de blevo alla uppfyllda av helig ande och begynte tala andra tungomål, efter som Anden ingav dem att tala. s. 62.

Apg.8:14-17 - 14. Då nu apostlarna i Jerusalem fingo höra att Samarien hade tagit emot Guds ord, sände de dit Petrus och Johannes. 15. Och när dessa kommo dit ned, bådo de för dem, att de måtte undfå helig ande; 16. ty helig ande hade ännu icke fallit på någon av dem, utan de voro allenast döpta i Herren Jesu namn. 17. De lade då händerna på dem, och de undfingo helig ande. s. 54, 62.

Luk.24:49 - Och se, jag vill sända till eder vad min Fader har utlovat. Men I skolen stanna kvar här i staden, till dess I från höjden bliven beklädda med kraft. s. 64.

Bilaga VII

Apg.2:38-39 - 38. Petrus svarade dem: "Gören bättring, och låten alla döpa eder i Jesu Kristi namn till edra synders förlåtelse; då skolen I såsom gåva undfå den helige Ande. 39. Ty eder gäller löftet och edra barn, jämväl alla dem som äro i fjärran, så många som Herren, vår Gud, kallar." s. 62, 64, 72.

Apg.1:8 - Men när den helige Ande kommer över eder, skolen I undfå kraft och bliva mina vittnen, både i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien, och sedan intill jordens ända. s. 62.

Rom.5:5 - ...och hoppet låter oss icke komma på skam; ty Guds kärlek är utgjuten i våra hjärtan genom den helige Ande, vilken har blivit oss given. s. 62.

Joh.3:36 - Den som tror på Sonen, han har evigt liv; men den som icke hörsammar Sonen, han skall icke få se livet, utan Guds vrede förbliver över honom. s. 65.

Rom.1:5 - ...genom vilken vi hava fått nåd och apostlaämbete för att, hans namn till ära, upprätta trons lydnad bland alla hednafolk... s. 65.

1 Petr.3:20 - ...för sådana som fordom voro ohörsamma, när Guds långmodighet gav dem anstånd i Noas tid, då när en ark byggdes, i vilken några få - allenast åtta personer - blevo frälsta genom vatten. s. 66

1 Kor.10:2 - ...alla blevo de i molnskyn och i havet döpta till Moses... s. 66.

Gal.3:26-29 - 26. Alla ären I Guds barn genom tron, i Kristus Jesus; 27. ty I alla, som haven blivit döpta till Kristus, haven iklätt eder Kristus. 28. Här är icke jude eller grek, här är icke träl eller fri, här är icke man eller kvinna: alla ären I ett i Kristus Jesus. 29. Hören I nu Kristus till, så ären I därmed ock Abrahams säd, arvingar enligt löftet. s. 67

Ef.5:25-26 - 25. I män, älsken edra hustrur, såsom Kristus har älskat församlingen och utgivit sig själv för henne 26. till att helga henne, genom att rena henne medelst vattnets bad, i kraft av ordet. s. 67, 89.

Apg.11:26 - Och när han hade träffat honom, tog han honom med sig till Antiokia. Ett helt år hade de sedan sin umgängelse inom församlingen och undervisade ganska mycket folk. Och det var i Antiokia som lärjungarna först begynte kallas "kristna". s. 67.

Apg.19:1-7 - 1. Medan Apollos var i Korint, kom Paulus, sedan han hade farit igenom de övre delarna av landet, ned till Efesus. Där träffade han några lärjungar. 2. Och han frågade dessa: "Undfingen I helig ande, när I kommen till tro?" De svarade honom: "Nej, vi hava icke ens hört att helig ande är given." 3. Han frågade: "Vilken döpelse bleven I då döpta med?" De svarade: "Vi döptes med Johannes´ döpelse." 4. Då sade Paulus: "Johannes´ döpelse var en döpelse till bättring; och han sade därvid till

Bilaga VIII

folket, att det var på den som skulle komma efter honom, det är på Jesus, som de skulle tro." 5. Sedan de hade hört detta, läto de döpa sig i Herren Jesu namn. 6. Och när Paulus lade händerna på dem, kom den helige Ande över dem, och de talade tungomål och profeterade. 7. Och tillsammans voro de vid pass tolv man. s. 72.

Matt.3:1-2 - 1. Vid den tiden uppträdde Johannes döparen och predikade i Judeens öken 2. och sade: "Gören bättring, ty himmelriket är nära." s. 72.

Luk.3:7-14 - 7. Han sade nu till folket som kom ut för att låta döpa sig av honom: "I huggormars avföda, vem har ingivit eder att söka komma undan den tillstundande vredesdomen? 8. Bären då ock sådan frukt som tillhör bättringen. Och sägen icke vid eder själva: Vi hava ju Abraham till fader; ty jag säger eder att Gud av dessa stenar kan uppväcka barn åt Abraham. 9. Redan är också yxan satt till roten på träden; så bliver då vart träd som icke bär god frukt avhugget och kastat i elden." 10. Och folket frågade honom och sade: "Vad skola vi då göra?" 11. Han svarade och sade till dem: "Den som har två livklädnader, han dele med sig åt den som icke har någon; och den som har matförråd, han göre sammalunda." 12. Så kommo ock publikaner för att låta döpa sig, och de sade till honom: "Mästare, vad skola vi göra?" 13. Han svarade dem: "Kräven icke ut mer än vad som är eder föreskrivet." 14. Också krigsmän frågade honom och sade: "Vad skola då vi göra?" Han svarade dem: "Tilltvingen eder icke penningar av någon, genom hot eller på annat otillbörligt sätt, utan låten eder nöja med eder sold." s. 72.

Rom.6:4 - Och vi hava så, genom detta dop till döden, blivit begrana med honom, för att, såsom Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet, också vi skola vandra i ett nytt väsende, i liv. s. 72.

Joh.3:22 - Därefter bagav sig Jesus med sina lärjungar till den judiska landsbygden, och där vistades han med dem och döpte. s. 72.

Joh.3:26 - Och de kommo till Johannes och sade till honom: "Rabbi, se, den som var hos dig på andra sidan Jordan, den som du har vittnat om, han döper, och alla komma till honom." s. 72.

Joh.4:1-2 - 1. Men Herren fick nu veta att fariséerna hade hört hurusom Jesus vann flera lärjungar och döpte flera än Johannes; 2. dock var det icke Jesus själv som döpte, utan hans lärjungar. s. 72.

Joh.3:3-5 - 3. Jesus svarade och sade till honom: "Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Om en människa icke bliver född på nytt, så kan hon icke få se Guds rike." 4. Nikodemus sade till honom: "Huru kan en människa födas, när hon är gammal? Icke kan hon väl åter gå in i sin moders liv och födas?" 5. Jesus svarade: "Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Om en människa icke bliver född av vatten och ande, så kan hon icke komma in i Guds rike. s. 72, 77, 78.

Bilaga IX

Matt.18:1-6 - 1. I samma stund trädde lärjungarna fram till Jesus och frågade: "Vilken är den störste i himmelriket?" 2. Då kallade han fram ett barn och ställde det mitt ibland dem 3. och sade: "Sannerligen säger jag eder: Om I icke omvänden eder och bliven såsom barn, skolen I icke komma in i himmelriket. 4. Den som nu så ödmjukar sig, att han bliver såsom detta barn, han är den störste i himmelriket. 5. Och den som tager emot ett sådant barn i mitt namn, han tager emot mig. 6. Men den som förför en av dessa små som tro på mig, för honom vore det bättre att en kvarnsten hängdes om hans hals och han sänktes ned i havets djup. s. 76.

Rom.2:28-29 - 28. Ty den är icke jude, som är det i utvärtes måtto, ej heller är det omskärelse, som sker utvärtes på köttet. 29. Nej, den är jude, som är det i invärtes måtto, och omskärelse är hjärtats omskärelse, en som sker i Anden, och icke i kraft av bokstaven; och han har sin berömmelse, icke från människor, utan från Gud. s. 76.

Joh.6:53 - Jesus sade då till dem: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Om I icke äten Människosonens kött och dricken hans blod, så haven I icke liv i eder. s. 77, 78.

1 Kor.7:12-15 - 12. Till de andra åter säger jag själv icke Herren: Om någon som hör till bröderna har en hustru som icke är troende, och denna är villig att leva tillsammans med honom, så må han icke förskjuta henne. 13. Likaså, om en hustru har en man som icke är troende, och denne är villig att leva tillsammans med henne, så må hon icke förskjuta mannen. 14. Ty den icke troende mannen är helgad i och genom sin hustru, och den icke troende hustrun är helgad i och genom sin man, då han är en broder; annars vore ju edra barn orena, men nu äro de heliga. - 15. Om däremot den icke troende vill skiljas, så må han få skiljas. En broder eller syster är i sådana fall intet tvång underkastad, och Gud har kallat oss till att leva i frid. s. 78

Ef.4:7-11 - Men åt var och en särskild av oss blev nåden given, alltefter som Kristus tillmätte honom sin gåva. 8. Därför heter det: "Han for upp i höjden, han tog fångar, han gav människorna gåvor." 9. Men detta ord "han for upp", vad innebär det, om icke att han förut hade farit hit ned till jordens lägre rymder? 10. Den som for ned, han är ock den som for upp över alla himlar, för att han skulle uppfylla allt. 11. Och han gav oss somliga till apostlar, somliga till profeter, somliga till evangelister, somliga till herdar och lärare. s. 80.

1 Kor.12:26-30 - 26. Om nu en lem lider, så lida alla de andra lemmarna med den; om åter en lem äras, så glädja sig alla de andra lemmarna med den. 27. Men nu ären I Kristi kropp och hans lemmar, var och en i sin mån. 28. Och Gud har i församlingen satt först och främst några till apostlar, för det

Bilaga X

andra några till profeter, för det tredje några till lärare, vidare några till att utföra kraftgärningar, ytterligare några till att hava helbrägdagörelsens gåvor, eller till att taga sig an de hjälplösa, eller till att vara styresmän, eller till att på olika sätt tala tungomål. 29. Icke äro väl alla apostlar? Icke äro väl alla profeter? Icke äro väl alla lärare? Icke utföra väl alla kraftgärningar? 30. Icke hava väl alla helbrägdagörelsens gåvor? Icke tala väl alla tungomål? Icke kunna väl alla uttyda? s. 80, 83.

1 Kor.14:1-5 - 1. Faren efter kärleken, men varen ock ivriga att undfå de andliga gåvorna, framför allt profetians gåva. 2. Ty den som talar tungomål, han talar icke för människor, utan för Gud; ingen förstår honom ju, han talar i andehänryckning hemlighetsfulla ord. 3. Men den som profeterar, han talar för människor, dem till uppbyggelse och förmaning och tröst. 4. Den som talar tungomål uppbygger allenast sig själv, men den som profeterar, han uppbygger en hel församling. 5. Jag skulle väl vilja att I alla taladen tungomål, men ännu hellre ville jag att I profeteranden. Den som profeterar är förmer än den som talar tungomål, om nämligen den senare icke därjämte uttyder sitt tal, så att församlingen får någon uppbyggelse. s. 81.

1 Kor.14:24 - Om åter alla profeterade, och så någon som icke trodde, eller som vore olärd komme ditin, då skulle denne känna sig avslöjad av alla och av alla utrannsakad. s. 81.

1 Kor.14:31 - Ty I kunnen alla få profetera, den ene efter den andre, så att alla bliva undervisade och alla förmanade; s. 81.

1 Tess.5:21 - ...men pröven allt, behållen vad gott är... s. 81.

Apg.20:17 - Men från Miletus sände han bud till Efesus och kallade till sig församlingens äldste. s. 81.

Apg.20:28 - Så haven nu akt på eder själva och på hela den hjord i vilken den helige Ande har satt eder till föreståndare, till att vara herdar för Guds församling, som han har vunnit med sitt eget blod. s. 81.

Fil.1:1 - Paulus och Timoteus, Kristi Jesu tjänare, hälsa alla de heliga i Kristus Jesus som bo i Filippi, tillika med församlingsföreståndare och församlingstjänare. s. 81.

Gal.2:12 - Förut hade han nämligen ätit tillsammans med hedningarna; men så kommo några män dit från Jakob, och efter deras ankomst drog han sig tillbaka och höll sig undan, av fruktan för de omskurna. s. 81.

1 Tim.3:1-13 - 1. Det är ett visst ord, att om någons håg står till en församlingsföreståndares ämbete, så är det en god verksamhet han åstundar. 2. En församlingsföreståndare bör

Bilaga XI

därför vara oförvitlig; han bör vara en enda kvinnas man, nykter och tuktig, hövisk i sitt skick, gästvänlig, väl skickad att undervisa, 3. icke begiven på vin, icke våldsam, utan foglig, icke stridslysten, fri från penningbegär. 4. Han bör väl förestå sitt eget hus och hålla sina barn i lydnad, med all värdighet; 5. ty huru skulle den som icke vet att förestå sitt eget hus kunna sköta Guds församling? 6. Han bör icke vara nyomvänd, för att han icke skall förblindas av högmod och så hemfalla under djävulens dom. 7. Han bör ock hava gott vittnesbörd om sig av dem som stå utanför, så att han icke utsättes för smälek och faller i djävulens snara. 8. Församlingstjänarna böra likaledes skicka sig värdigt, icke vara tvetaliga, icke benägna för mycket vindrickande, icke snikna efter slem vinning; 9. de böra äga trons hemlighet i ett rent samvete. 10. Men också dessa skola först prövas; därefter må de, om de befinnas oförvitliga, få tjäna församlingen. 11. Är det kvinnor, så böra dessa likaledes skicka sig värdigt, icke gå omkring med förtal, men vara nyktra och trogna i allt. 12. En församlingstjänare skall vara en enda kvinnas man; han skall hålla god ordning på sina barn och väl förestå sitt hus. 13. Ty de som hava väl skött en församlingstjänares syssla, de vinna en aktad ställning och kunna i tron, den tro de hava i Kristus Jesus, uppträda med mycken frimodighet. s. 81, 83.

Upp.1:20 - Vad angår hemligheten med de sju stjärnorna, som du har sett i min högra hand, och de sju gyllene ljusstakarna, så må du veta att de sju stjärnorna äro de sju församlingarnas änglar, och att de sju ljusstakarna äro de sju församlingarna. s. 81.

Apg.6:1-7 - 1. Vid denna tid, då nu lärjungarnas antal förökades, begynte de grekiska judarna knorra mot de infödda hebréerna över att deras änkor blevo förbisedda vid den dagliga utdelningen. 2. Då sammankallade de tolv hela lärjungaskaran och sade: "Det är icke tillbörligt att vi försumma Guds ord för att göra tjänst vid borden. 3. Så utsen nu bland eder, I bröder, sju män som hava gott vittnesbörd om sig och äro fulla av ande och vishet, män som vi kunna sätta till att sköta denna syssla. 4. Vi skola då helt få ägna oss åt bönen och åt ordets tjänst." 5. Det talet behagade hela menigheten. Och de utvalde Stefanus, en man som var full av tro och helig ande, vidare Filippus och Prokorus och Nikanor och Timon och Parmenas, slutligen Nikolaus, en proselyt från Antiokia. 6. Dem läto de träda fram för apostlarna, och dessa bådo och lade händerna på dem. 7. Och Guds ord hade framgång, och lärjungarnas antal förökades mycket i Jerusalem; och en stor hop av prästerna blevo lydiga och trodde. s. 83.

Rom.12:4-8 - 4. Ty såsom vi i en och samma kropp hava många lemmar, men alla lemmarna icke hava samma förrättning, 5. så utgöra ock vi, fastän många, en enda kropp i Kristus, men var för sig äro vi lemmar, varandra till tjänst. 6. Och vi hava olika gåvor, alltefter den nåd som har blivit oss given. Har

Bilaga XII

någon profetians gåva, så bruke han den efter måttet av sin tro; 7. har någon fått en tjänst, så akte han på tjänsten; är någon satt till lärare, så akte han på sitt lärarkall; 8. är någon satt till att förmana, så akte han på sin plikt att förmana. Den som delar ut gåvor, han göre det med gott hjärta; den som är satt till föreståndare, han vare det med nit; den som övar barmhärtighet, han göre det med gjädje. s. 83.

Tit.1:5-9 - 5.När jag lämnade dig kvar på Kreta, var det för att du skulle ordna vad som ännu återstod att ordna, och för att du, på det sätt som jag har ålagt dig, skulle i var särskild stad tillsätta äldste, 6. varhelst någon oförvitlig man funnes, en enda kvinnas man, en som hade troende barn, vilka icke voro i vanrykte för oskickligt leverne eller vore uppstudsiga. 7. Ty en församlingsföreståndare bör vara oförvitlig, såsom det höves en Guds förvaltare, icke självgod, icke snar till vrede, icke begiven på vin, icke våldsam, icke sniken efter slem vinning. 8. Han bör fastmer vara gästvänlig, nitälska för vad gott är, leva tuktigt, rättfärdigt, heligt och återhållsamt; 9. han bör hålla sig stadigt vid det fasta ordet, såsom han har fått lära det, så att han är mäktig både att förmana medelst den sunda läran och att vederlägga dem som säga emot. s. 83.

Rom.5:1-2 - 1.Då vi nu hava blivit rättfärdiggjorda av tro, hava vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus 2. - genom vilken vi ock hava fått tillträde till den nåd vari vi nu stå - och vi berömma oss i hoppet om Guds härlighet. s. 89.

Kol.2:13 - Ja, och eder som voren döda genom edra synder och genom edert kötts oomskurenhet, också eder har han gjort levande med honom; ty han har förlåtit oss alla våra synder. s. 89.

1 Joh.1:9 - Om vi bekänna våra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet. s. 89

1 Petr.2:20 - Ty vad berömligt är däri att I bevisen tålamod, när I för edra synders skull fån uppbära hugg och slag? Men om I bevisen tålamod, när I fån lida för goda gärningars skull, då är detta välbehagligt för Gud. s. 89.

Fil.2:14-15 - 14. Gören allt utan att knorra och tveka, 15. så att I bliven otadliga och rena, Guds ostraffliga barn mitt ibland ett "vrångt och avogt släkte", inom vilket I lysen såsom himlaljus i världen. s. 89.

Ef.5:25-27 - 25.I män, älsken edra hustrur, såsom Kristus har älskat församlingen och utgivit sig själv för henne 26. till att helga henne, genom att rena henne medelst vattnets bad, i kraft av ordet. 27.Ty så ville han själv ställa fram församlingen inför sig i härlighet, utan fläck och skrynka och annat sådant; fastmer skulle hon vara helig och ostrafflig. s. 69, 89.

Bilaga XIII

Joh.20:23 - Om I förlåten någon hans synder, så äro de honom förlåtna; och om I binden någon i hans synder, så är han bunden i dem. s. 89.

Ef.6:6-7 - 6. ...icke med ögontjänst, av begär att behaga människor, utan såsom Kristi tjänare, som av hjärtat göra Guds vilja; 7. och gören eder tjänst med villighet, såsom tjänaden I Herren och icke människor. s. 89.

Ef.4:32 - Varen i stället goda och barmhärtiga mot varandra, och förlåten varandra, såsom Gud i Kristus har förlåtit eder. s. 89.

1 Petr.4:8 - Och varen framförallt uthålliga i eder kärlek till varandra, ty "kärleken överskyler en myckenhet av synder". s. 89.

1 Joh.3:23 - Och detta är hans bud, att vi skola tro på hans Sons, Jesu Kristi, namn och älska varandra, enligt det bud han har givit oss. s. 89.

1 Petr.5:10 - Men all nåds Gud, som har kallat eder till sin eviga härlighet i Kristus, sedan I en liten tid haven lidit, han skall fullkomna, stödja, styrka och stadfästa eder. s. 89.

1 Joh.5:7-8 - 7. Ty tre äro de som vittna: 8. Anden, vattnet och blodet; och de tre vittna ett och detsamma. s. 99.

Apg.8:38 - Och han lät vagnen stanna; och de stego båda ned i vattnet, Filippus och hovmannen, och han döpte honom. s. 54, 104.

Mark.1:10 - Och strax då han steg upp ur vattnet, såg han himmelen dela sig och Anden såsom en duva sänka sig ned över honom. s. 104.

Joh.3:23 - Men också Johannes döpte, i Enon, nära Salim, ty där fanns mycket vatten; och folket kom dit och lät döpa sig. s. 104.

Upp.19:8 - Och åt henne hade blivit givet att kläda sig i fint linne, skinande och rent." Det fina linnet är de heligas rättfärdighet. s. 106.

1 Petr.3:21 - Efter denna förebild bliven nu ock I frälsta genom vatten - nämligen genom ett dop som icke betyder att man avtvår kroppslig orenhet, utan betyder att man anropar Gud om ett gott samvete - i kraft av Jesu Kristi uppståndelse... s. 65.

Gal.5:22-23 - 22. Andens frukt åter är kärlek, glädje, frid, tålamod, mildhet, godhet, trofasthet, 23. saktmod, återhållsamhet. Mot sådant är icke lagen. s. 62.

Kol.2:11-12 - 11. I honom haven I ock blivit omskurna genom en omskärelse som icke skedde med händer, en som bestod däri att I bleven avklädda eder köttsliga kropp; jag menar omskärelsen i Kristus. 12. I haven ju med honom blivit begravna i dopet; I haven ock i dopet blivit uppväckta med honom, genom tron på Guds kraft, hans som uppväckte honom från de döda. s. 76.

6.5. Personregister

Andersson, Greta, s. 8.
Andström, A., s. 45.
Barratt, T.B., s. 3, 6-11, 13, 15-19, 22-27, 31, 41, 43, 53, 59, 62, 86, 112, 113.
Bengtström, Gunnar, s. 109.
Bloch-Hoell, s. 4, 8, 23, 60.
Blom, Anna, s. 8.
Briem, Efraim, s. 4.
Brofeldt, Pekka, s. 3-5, 9-15, 17, 18, 21, 30, 31, 34-36, 52, 53, 60, 69, 100, 112.
Brunner, Emil, s. 55.
Dahl, G., s. 33, 34, 63.
Estlander, F.A., s. 3, 20, 38, 40, 53, 54, 63, 71, 90, 108, 109, 114, 124.
Heinonen, Eino, s. 32, 34, 36.
Herrmans, A.A., s. 3, 14, 15, 31, 112, 114.
Hokkanen, Lauri, s. 8, 33, 40, 64.
Holm, Nils G., s. 1, 4, 5, 8.
Irenaeus, s. 54.
Jauhiainen, A. s. 51.
Kervinen, Albin, s. 16, 19, 25, 26, 28, 29, 113.
King, s. 11.
Klemetz, David, s. 4, 30, 49, 61, 71, 85, 100, 103, 105, 109, 111.
Korpi, Lydia, s. 13.
Koskimies, s. 75.
Lajunen, Antti, s. 12, 14, 16.
Lattu, Pekka, s. 2, 4, 9, 12, 13, 51, 54, 71-73, 87, 103, 104, 116.
Lindbohm, Valdemar, s. 21, 30.
Linderholm, Em., s. 39.
Lindgren, Ivan H., s. 41.
Lunde, Albert, s. 10.
Luther, s. 70, 72, 77, 119.
Magnusson, Anton, s. 37.
Manninen, Eino, s. 21, 26-29, 35, 36, 38, 39, 41, 44, 49, 57, 65, 103.
Mikkonen, s. 16.
Mömmö, s. 39.
Ongman, s. 17, 25.
Pethrus, Lewi, s. 6, 7, 16, 17, 23, 34, 38, 39, 82.
Pfaler, Väinö, s. 21, 27, 30, 34-36, 38, 55, 74, 75, 79, 84, 99.
Pietilä, Antti J., s. 8.
Puhakainen, s. 16, 32, 37.
Pylkkänen, Vilho, s. 18-21, 27-29, 31, 32, 35, 56, 84, 113, 114.
Pöysti, s. 39.
Rosenberg, A.W., s. 45.
Sandell, Lina, s. 94, 95.
Schmidt, Wolfgang, s. 4.
Smidt, Gerhard, s. 7, 8, 10-16, 18, 19, 24, 27-30, 32, 34-36, 53, 84, 105, 112-114.
Söderholm, G.E., s. 51, 74, 75, 77-79, 104, 116.
Wiberg, s. 51, 77, 78, 116.
Widén, Bill, s. 4.
Ylppö, A., s. 56.

6.6. O r t r e g i s t e r

Arvika, s. 7.
Barösund, s. 31, 40.
Bergö, s. 41.
Borgå, s. 40, 43.
Esbo, s. 41.
Ekenäs, s. 15, 43.
Forsby såg, s. 31, 40.
Gamlakarleby, s. 3, 12, 14, 15, 18, 44, 112.
Haapavesi, s. 12, 42.
Hangö, s. 40.
Harjavalta, s. 38.
Helsingfors, s. 3, 4, 10-12, 15, 16, 19, 25, 26, 28-33, 35, 37-43, 45-47, 49, 112, 113, 115, 120, 123.
Idensalmi, s. 46.
Illby, s. 41.
Impilahti, s. 44.
Jaakkima, s. 39.
Jakobstad, s. 40, 94, 107.
Joensuu, s. 107.
Jyväskylä, s. 21, 31, 107.
Jämsä, s. 45.
Kangasniemi, s. 46.
Kannus, s. 44.
Karhula, s. 20, 30, 45.
Karis, s. 3, 15, 44.
Kemi, s. 41, 42.
Kemijärvi, s. 42.
Kimito, s. 31, 40, 85.
Kivennapa, s. 21.
Korpo, s. 40.
Kotka, s. 40, 94.
Kristiania, s. 6, 22.
Kuopio, s. 9, 12, 15, 18, 20, 21, 39, 90, 94, 98, 99, 106, 107, 112, 121.
Kuppis, s. 20, 21.
Kvevlax, s. 8.
Kvimo, s. 18, 43.
Kyrkslätt, s. 40, 109.
Kållby, s. 37, 40.
Käkisalmi, s. 42.
Kälviä, s. 38, 90, 94, 107.
Lahtis, s. 15, 16, 18, 22, 32, 39, 83.
Lapua, s. 30, 46.
Lavia, s. 46.
Lehmo, s. 20, 21, 38.
Lempäälä, s. 12, 14, 16, 23, 106, 112.
Leppävirta, s. 74.
Littois, s. 16, 18.
Loimaa, s. 45.
Los Angeles, s. 6, 7.

Maaninka, s. 21.
Mariehamn, s. 107.
Maxmo, s. 16, 20, 43, 45.
Mensuvaara, s. 42.
Mäntyharju, s. 41.
Möysä, s. 18, 22.
Nickby, s. 40, 41, 46, 107.
Niemisjärvi, s. 45.
Nokia, s. 18.
Norrskata, s. 31, 94.
Nykarleby, s. 30, 39, 40, 43, 46.
Nyslott, s. 18, 22, 30, 40.
Nämpnäs, s. 39, 40.
Närpes, s. 39, 108.
Orivesi, s. 40.
Oulainen, s. 42.
Oxkangar, s. 31.
Pertunmaa, s. 44.
Petersburg, s. 70, 100.
Pielavesi, s. 46.
Puumala, s. 46.
Pyhäjärvi, s. 44.
Pälkäne, s. 39.
Pääskylahti, s. 22.
Raumo, s. 40.
Riihimäki, s. 42.
Saima kanal, s. 18.
Salo, s. 39.
Simsalö, s. 40.
Sjundeå, s. 45.
Skövde, s. 7.
Smedsby, s. 31, 40, 107.
Sodankylä, s. 18.
Solberg, s. 40, 45.
Solv, s. 107.
Stockholm, s. 7, 16, 23, 106.
St. Michel, s. 21.
Stor-Kyro, s. 44.
Sundom, s. 22.
Suodenniemi, s. 30
Suur-Miehikkälä, s. 41.
Svartå, s. 40, 107.
Sydänmaa, s. 45.
Tammerfors, s. 4, 9, 11, 15, 16, 18, 20-22, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 42, 46, 84, 89.
Tavastehus, s. 42.
Uleåborg, s. 16, 42, 107.
Vahvajärvi, s. 42.
Valkeala, s. 42.
Varkaus, s. 36.
Vasa, s. 3, 11, 31, 38, 40, 46, 49, 94, 107.
Vassor, s. 40.
Viborg, s. 9, 15, 16, 18, 26, 35.
Villmanstrand, s. 36, 38.
Voikka, s. 30.
Vålax, s. 43.
Väinölänniemi, s. 12, 106.
Åbo, s. 3, 4, 9, 15, 16, 18, 20, 21, 30, 31, 41, 45, 90, 107.
Åland, s. 42.
Örebro, s. 7.
Österhankmo, s. 31.

7. KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

7.1. Källor

7.1.1. Otryckta källor

Filadelfiaförsamlingens i Helsingfors expedition

Matrikel för Filadelfia-församlingen i Helsingfors. År 1934-

Kyrkohistoriska arkivet vid Åbo Akademi (ÅKA)

Svenskspråkiga (serie M) och finskspråkiga (serie FM) enkätsvar rörande dopet inom pingströrelsen i Finland. Svaren hänför sig till frågelista nr.20. Se bilaga III-IV.

Intervju med pastor David Klemetz, föreståndare för Filadelfiaförsamlingen i Helsingfors, den 20 februari 1969 och den 17 mars 1973.

7.1.2. Tryckta källor

ANDERSSON, Aron

1958 De första grunderna. Örebro.

ANTTURI, Kai

1953 Työ lasten ja nuorten parissa. Saalemseurakunta 25 vuotias. (På pärmen: Helsingin Saalem-seurakunta 1928-1953.) Utg. Kai Antturi & Tapani Kärnä. Turku.

BARRATT, T.B.

1942 Självbiografi. Stockholm.

BERGSTÉN, Gösta

1968 Vår gemensamma tro. Helsingfors.

BIBELN

1952 Bibeln eller den heliga Skrift. Gamla och Nya Testamentet. De kanoniska böckerna. Översättningen gillad och stadfäst av konungen år 1917. Stockholm.

BLOMGREN, Alvar

1939 Om lärodefinition och enhet. Ingår i Europeiska Pingstkonferensen i Stockholm den 5-12 juni 1939. Stockholm.

BROFELDT, Pekka

1944 Något om hur pingstväckelsen kom till Finland. Art. i Guds Ord hade framgång. En bok tillägnad Lewi Pethrus på 60-årsdagen den 11 mars 1944. Stockholm.

BROFELDT, Pietari

1929 Evankelista Antti Lajusen muistoksi. Lahti.

DAHL, G.

1924 Raamatullinen seurakunta. Tampere.

DJURFELDT, Olof

1967 Apostlarnas undervisning. Ingår i För facklan vidare. Förf. Elon Svanell, Olof Djurfeldt, Samuel Halldorf och Sven Ahdrian. Stockholm.

ERIKSSON, Algot

1955 Bibelstudier för ungdom. Örebro.

ESTLANDER, F.A.

1926 Kristus, församlingen och du. Lahti.

ESTLANDER, [F.A.]

1923 Förblivande grundvalar. Ekenäs.

FILADELFIAFÖRSAMLINGENS...

1973 Filadelfiaförsamlingens i Helsingfors adressbok 1973-1974. Helsingfors.

GUSTAFSSON, Harald

1958 Nådemedlen och församlingen. Stockholm.

GUSTAVSON, Herbert

1950 Dopet enligt Nya Testamentet. Örebro.

HOKKANEN, Lauri

1932 Jumalan ja ihmisen osuus kasteessa. Helsinki.
1934 Vastasyntyneille. Helsinki.
[1950] Kestääkö Helluntailaisuus? Helsinki.
1955 Mikä on totuus? 9 uppl. (1 uppl. 1933) Myllykoski.

HELLMAN, K.A.

1933 Katsaus Saalemin lähetysrientoihin kuluneina vuosina. Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Saalem-seurakunnan julkaisuja n:o 1. Helsinki.

HELLSTRÖM, E.

1931 Uppbyggda på apostlarnas och profeternas grundval. Art. i Pingstens Budskap. Andlig Pingstkalender 1931. Helsingfors.

HELLUNTAI-HERÄTYS

1932-1934 Helluntai-herätys Suomessa. Muistelmia 20 v. ajalta. Specialnummer av Toivon Tähti 1932-1934. Red. Pietari Brofeldt. Mikkeli.

HERBERTS, Arne

1970 Smeden på Karmel. Borgå.

HERRAMME TULEE

1968 Herramme tulee. Lauluja hengellisiä kokouksia varten. 18 uppl. Tikkurila.

JANSSON, Eric

1967 En handfull utsäde. Tredje samlingen. Örebro.

JAUHIAINEN, A.

1933 Mikä on totuus kasteesta? Tampere.

KERVINEN, Albin

1919 Raamatun oppi Parannuksesta, uskosta, kasteesta, seurakuntajärjestyksestä, leivänmurrosta, vanhimmista, diakoneista, kurinpidosta j.n.e. Porvoossa.

KURKELA, Eila

1961 Seurakunnan nuorisotyö. Tampereen Saalem seurakunta 1921-1961. Utg. Fr.R.Lieslehto & Ferd.Turunen. Tampere.

LATTU, Pekka

1966 Rajankäyntiä kastekysymyksestä Raamatun ja historian valossa. 2 uppl. (1 uppl. 1933) Tikkurila.

LATTU, P[ekka]

1924 Oikea kaste. Vastaus kirjaseen "Lapsikasteen oikeutus". Savonlinnassa.

1937 Tulehtunut umpisuoli eli kastekysymys joka ei jätä ihmisiä rauhaan. Helsinki.

LIESLEHTO, FR.

1961 Saalem-seurakunnan 40-v. taipaleelta. Tampereen Saalem seurakunta 1921-1961. Utg. Fr.R.Lieslehto & Ferd.Turunen. Tampere.

LINDAHL, P.W.

1943 Fråga framfarna släkten. Anteckningar från den frikyrkliga väckelsens början i Helsingfors och om församlingens grundande och verksamhet - samlade till Svenska Friförsamlingens i Helsingfors 60-årsjubileum 1943 av P.W.Lindahl. Helsingfors.

MANNINEN, Eino

1933 Seurakuntakysymys helluntaiherätyksessä Helsingissä. Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Saalem-seurakunnan julkaisuja n:o 1. Helsinki.
1935 Kasteen siunaus. Helsinki.

MANNINEN, Eino I.

1948 Evankeliumin kaste. Helsinki.
1953 Saalemseurakunnan synty ja kehitys. Saalemseurakunta 25 vuotias. (På pärmen: Helsingin Saalem-seurakunta 1928-1953.) Utg. Kai Antturi & Tapani Kärnä. Turku.

NOVUM TESTAMENTUM

1964 Novum Testamentum Graece cum apparatu critico curavit Eberhard Nestle novis curis elaboraverunt Erwin Nestle et Kurt Aland. Editio vicesima quinta. Germany.

PETHRUS, Lewi

1953 Medan du stjärnorna räknar. Vallpojken och vår Herre. Uppsala.
1954 Hänryckningens tid. Vallpojken som herde. Halmstad.

PFALER, Väinö

1924 Onko kaste oleva opetuksen edellä vai jäljessä? Tillägg i Oikea kaste av P. Lattu. Har tidigare publicerats i Ristin Voitto 11/1923. Savonlinnassa.

PINGSTVÄCKELSENS RIKTLINJER

1917 Pingstväckelsens riktlinjer. Utgiven av en pingstkonferens i Berlin. Stockholm.

ROSENBERG, A.W

1964 Morgongryning och aftonljus. Borgå.

SAALEM-SEURAKUNNAN VIISIVUOTISJULKAISU

1933 Saalem-seurakunnan viisivuotisjulkaisu. Saalem-seurakunnan julkaisuja n:o 1. Helsinki.

SAALEMSEURAKUNTA 25 VUOTIAS

1953 Saalemseurakunta 25 vuotias. (På pärmen: Helsingin Saalemseurakunta 1928-1953.) Utg. Kai Antturi & Tapani Kärnä. Turku.

SEGERTONER

1960 Segertoner. En samling andliga sånger för enskilt och offentligt gudstjänstbruk. Ny utökad och omarbetad upplaga. Utg. Lewi Pethrus. Helsingfors.

SIPILÄ, Selma

1928 Muistelmia helluntai-kansan vuotuisista kesäjuhlista Tampereella. Toukomettinen I. Tampere.

SJÖBERG, Stanley

1969 Vandra vidare. Stockholm.

SJÖBERG, Tage

1966 Oss emellan. Örebro.

STENSTRÖM, Åke

Är du verkligen döpt? Stockholm.

SÖDERHOLM, G.E.

1923 Miten kastekysymys minulle selvisi. Tampere.

SVENSKA KYRKANS BEKÄNNELSESKRIFTER

1944 Svenska Kyrkans bekännelseskrifter. Utgivna under redaktion av Dick Helander. Uppsala.

TOUKOMETTINEN I

1928 Toukomettinen I. Tampere.

TÖRNBERG, Allan

1945 Barndop eller vuxendop. Helsingfors.

USKONNONVAPAUSLAKI

1966 Uskonnonvapauslaki 10.11. 1922/267. Kirkon lakikirja 2. Kirkkohallintoa koskevia erityislakeja. Suomen lakimiesliiton kirjasarja N:o 5. Utg. P.P.Piispanen & Mauno Saloheimo. Kuopiossa.

7.1.3. Tidningar

EB Evangelii-Banéret 1925-1933, 1937-1939
HV Helluntaiviesti 1970-
HR Herde-Rösten 1933-1934
HK Herren Kommer 1930-1932
KB Korsets Budskap 1933-
KS Korsets Seger 1912-1915, 1923-1932
MR Midnatts-Ropet 1923-1932
MS Morgon-Stjärnan 1913-1922
RK Riemukellot 1920-1921
RVA Ristin Voima 1929-1932
RV Ristin Voitto 1912-
TT Toivon Tähti 1911-
VS Voitto Sanoma 1925-1935

7.2. L i t t e r a t u r

7.2.1. Otryckt litteratur

HOLM, Nils G.
1970 Pingströrelsens brödsbrytelse med särskild hänsyn till Sverige och Svenskfinland. Maskinskriven laudaturuppsats i praktisk teologi. Åbo.

SALMI, Ritva
1969 Andedopet inom den svenskspråkiga pingstväckelsen i Sverige och Finland. Maskinskrivet seminarieföredrag i systematisk teologi. Helsingfors.

7.2.2. Tryckt litteratur

BLOCH-HOELL, Nils
1956 Pinsebevegelsen. En undersøkelse av pinsebevegelsens tilblivelse, utvikling og særpreg med særlig henblikk på bevegelsens utforming i Norge. Oslo.

BRIEM, Efraim

1924 Den moderna pingströrelsen. Stockholm.

BYMAN, L.L.

1936 Pingstväckelsen i Norden kritiskt belyst. Avhandling för Synodalmötet i Borgå stift 1937. Helsingfors.

HOLM, Nils G.

1970 Pingströrelsen i Svenskfinland 1908-1935. Från överkonfessionell pingstväckelse till autonom pingströrelse. Kyrkohistoriska arkivet vid Åbo Akademi. Meddelanden 1. Åbo

HELLUNTAILAISUUS

1938 Helluntailaisuus. Julk.komit. O.E.Saleva, J.Tuominen, K.E.Salonen. Tammelan rovastikunnan papisto. Forssa.

NIKOLAINEN, Aimo T.

1967 Rajankäyntiä. Pieksämäki.

NÄSMAN, Nils

1962 Baptismen i Svenska Österbotten 1868-1905. Finska Kyrkohistoriska Samfundets Handlingar 63. Helsingfors.

PIETILÄ, Antti J.

1913 Helluntailiike. Historiallinen ja arvosteleva esitys. Helsinki.

SALONEN, K.E.

1944 Helluntailaisuus. Ingår i serien Harhaoppista ihmistä karta! Arvosteleva esitys huomattavimmista lahkoista 4. 2 uppl. Helsingissä.

SCHMIDT, Wolfgang

1935 Die Pfingstbewegung in Finnland. Finska Kyrkohistoriska Samfundets Handlingar XXVII. Helsingfors.

1935 Pingströrelsen och vår kyrka. Särtryck ur Teologisk Tidskrift 1935.

TUOMENOKSA, Niilo

1925-1926 Riippumattomat hengelliset liikkeet maassamme. Ingår i Kristikansan Kalenteri. Suomen kirkon pappisliiton julkaisema. Red. Artur Malin.

WESTIN, Gunnar

1958 Den Kristna friförsamlingen i Norden. Frikyrklighetens uppkomst och utveckling. 2 uppl. Stockholm.